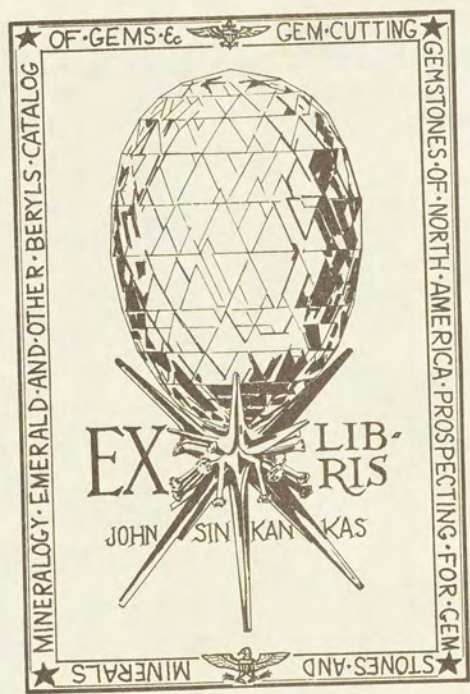

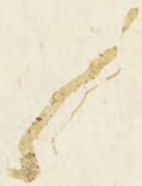
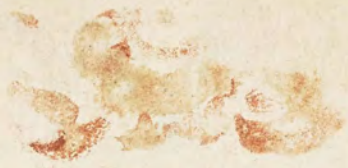
#82.50 *Grønholt-Pedersen*
Copenhagen 1/23/70

DELFT 1601

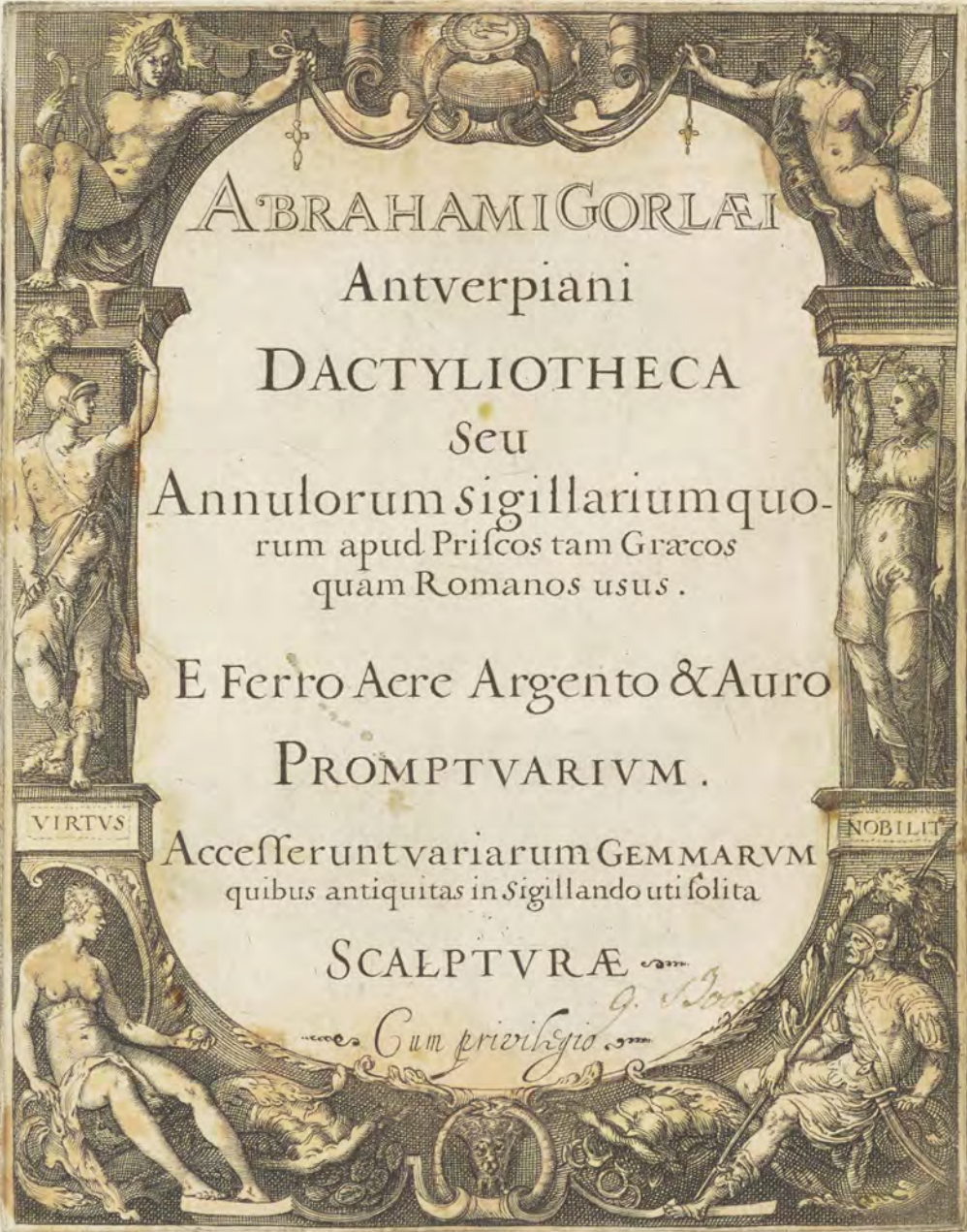
lacks portrait, also complete
last 4 f. belong after engraver. title

JSL
ETL010636

metz
sub.

ABRAHAMI GORLÆI

Antverpiani

DACTYLIOTHECA

Seu

Annulorum sigillarium quo-
rum apud Priscos tam Græcos
quam Romanos usus.

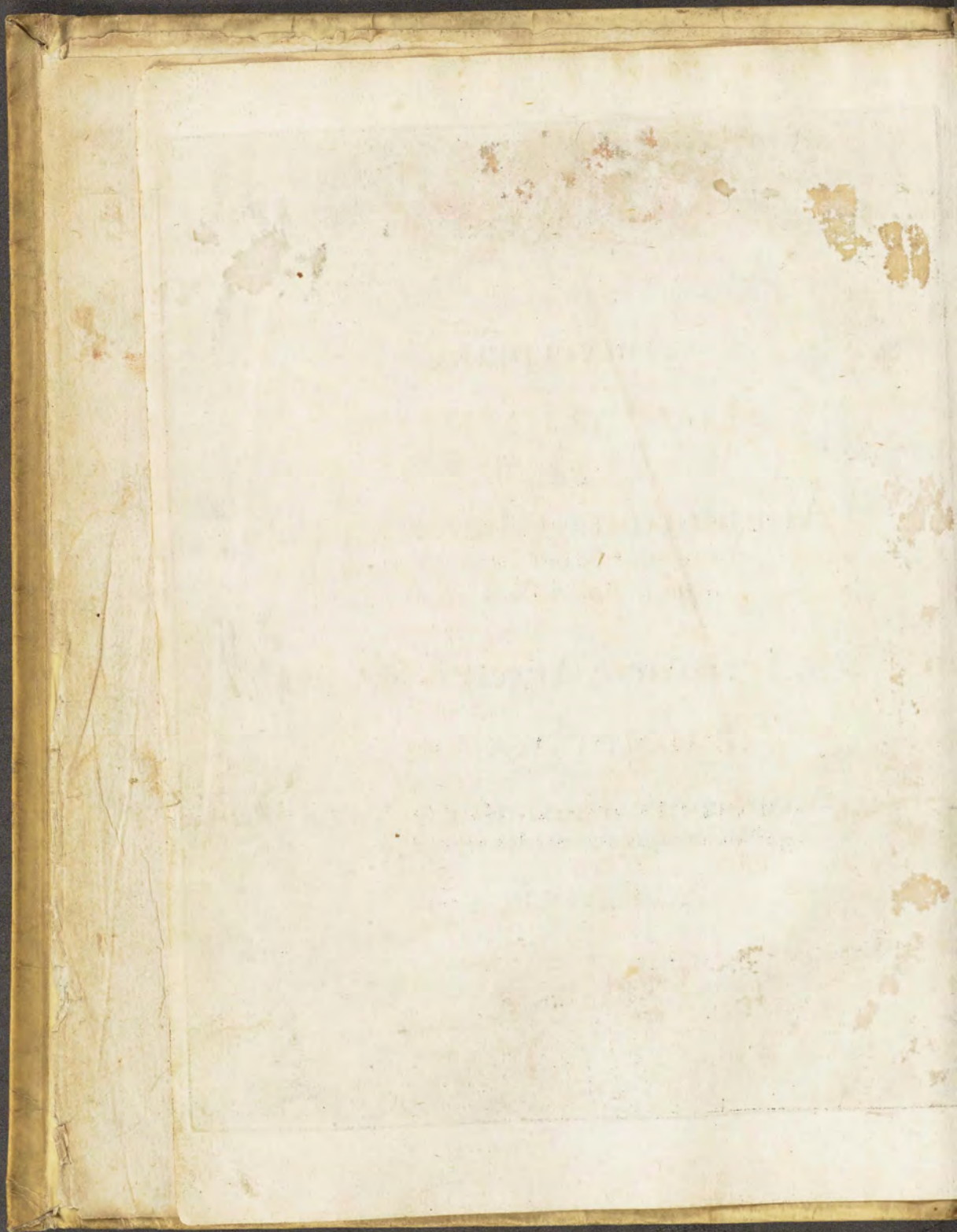
E Ferro Aere Argento & Auro

PROMPTVARIVM.

Accesserunt variarum GEMMARVM
quibus antiquitas in Sigillando uti solita

SCALPTVRÆ

Cum privilegio

R^{mo} & Ser^{mo} Principi ac Domino

D. E R N E S T O

D. G. ARCHIEPISCOPO COLO-
niensi, S. R. J. per Italiam Archicancellario, &
Principi Electori; Episcopo Leodiensi; Administratori
Monasteriensi, Hildesheimensi ac Frisingensi; Prin-
cipi Stabuloniensi; Comiti Palatino Rheni; Utriusque
Bavariae, Westphaliae, Angariae & Bullonij Duci;
Marchioni Francimontano &c. Domino suo ser^{mo}

ABRAHAMVS GORLÆVS

S. D. P.

NOVELLO huic foetui
quem potissimum de-
fensorem contra vitili-
gatorum morsus delige-
rem, anxie mihi disquirenti, com-
modum se obtulit tui, Ser^{mo} Prin-
ceps, recordatio; capi que extem-
plo mecum has inire rationes, non
posse hunc meum Libellum aut
* dig-

digniori aut meliori offerri Patrono. Et cum propè innumera essent quæ in hoc me animarent; familiæ, inquam, tuæ toto terrarum orbe clarissimæ decus atque splendor: imperij quod in tot populos geris magnitudo : animi regij tam augustæ virtutes , ac ingenij diuini adeò præclaræ dotes. fecit tamen inprimis insignis quæ in te splendet erga omnes humanitas, & in litteras, earumque Professores studium, vt auderem. Quidni autem auderem , cum te publico mortalium consensu, bonarum artium Præstitem, ac seculi nostri Musagetem appellari audiam; & vt omnium elegantiorum disciplinarum peritissimum, ita & Rei Antiquariæ summum admiratorem atque cultorem

rem eximium esse intelligam? Est
quippe Antiquitatis hoc studiū Ba-
uaricæ stirpi iam inde à multis secu-
lis peculiare, & quasi gentilitium,
quod à maioribus tanquam per
manus traditū etiam nunc in seris
magis magisque viget Nepotibus.
Testis mihi locuples locupletissi-
mum illud Ser^{mi} Fratris tui Wil-
helmi Bauariæ Ducis Museum,
quod Monachij visitur, in quo
præter rerum naturalium, dico fos-
siliū, plantarum exoticarum, ani-
malium peregrinorum incredibili-
lem copiam, spectare licet Rerum
Antiquarum, Statuarum, Marmo-
rum, Numorum, Gemmarum, &
si quid est quod ab arte & vetustate
aliquam meretur laudem, tantam
congeriem, vt in stuporem det spe-

Etatores quosuis, adeò vt primas in-
ter omnia Principum Europæ Ta-
meia meritò obtinere censeatur.
Hæc causa fuit, Ser^{mc} Princeps,
quod te huic meo labori ceu tute-
larem Deum legere ausus fuerim:
qui vel hoc solùm nomine tibi gra-
tus acceptusque sit etiam atq. etiam
obsecro, quòd ab officioso profe-
ctus animo, tuo præsidio tutissimũ
se fore persuasum habet. quod si co-
gnouero, abundè impensis, abundè
industriæ, abundè mihi satisfac-
tum putabo; eritq. in posterũ ani-
mus vel maiora sub tanto munimi-
ne moliri. Summus Parens, rerumq.
conditor Deus, vota consiliaq. tua,
Ser^{mc} Princeps, ad Reip. Christianæ
salutem secundet. Delphis Bat. Kal.
Octob. Anno CIO. IO. CI.

Delph

1601

CANDIDO DACTYLIOTHECHÆ
MEÆ INSPECTORI

S. D.

RECTE, ut reliqua omnia, à primo rerum Parente comparatum est, quòd hominum singuli latente natura instinctu in tam diuersa rapiamur vitæ studia: cùm enim tam innumera ac discrepantes habeantur vitæ professiones quibus indiga mortalitas se tuetur, ac oblectat, nec vnus hominis ingenium omnium possit esse capax; quis non in eo summam admirabitur Providentiam, quòd non omnibus vnã indiderit mentem Deus? Perpulchrè Poëta:

Mille hominum species, & rerum discolor vsus.

Velle suum cuique est, nec voto viuitur vno.

Huic litteræ ac Musæ, illi arma sunt cordi; est quem Agricultura paternaque delectant rura; est alius cui Mercatura & Lucrus ille Deus cura. hunc Architectura, illum Pictura afficit. Sunt & ignobiliores animæ quibus magis arrident Sutoria, Fullonia, & si quæ alia sunt artes illiberales, ac sordidæ. quæ ta-

* 3

met si

met si singula quasi sociatis operis mortalium
commoditati, ac saluti generis humani stu-
deant, longè inter hæc exuperant, quæ quòd libe-
ro sint digna homine, vique potius ingenij
quàm externo manuum adminiculo constant,
Liberalia censentur studia. Hisce ego à primis
adolescentiæ annis delectatus, rerum præstan-
tium indagine atatem omnem occupatam ha-
bui; præcipuè verò Historiæ & Antiquitatis
cognitioni (sine quâ vita nostra mera caligo
& tenebræ plusquam Cimmeriæ) non mini-
mam temporis partem locavi. Postquam enim
partim propriâ industriâ, partim doctorum
virorum (quibus, ut Lepades scopulis, perpetuò
adhæsi) colloquiis rerum præscarum notitiâ
sensim mihi succrevisset, nescio quo fato in an-
tiquorum Numismatum *ἱερωτικῶν* delapsus,
reique dulcedine allectus, totum me trado
huic contemplationi: & tanquam in Collegium
III virorum Monetarium cooptatus, nihil præ-
ter Numos veteres somnio. nec satis mihi fuit
omne scriptorum genus qui hoc argumentum

tractarunt, accuratè euoluere, & ad uinū expressas in chartis effigies intueri, quin ulterius progressus cepi ipsemet in ipsa archetypa studiosè inquirere. quid plura? habui, & tanta ubertate ut voto sim superatus meo. Nam praterquàm quòd ferè omnia quæ passim apud Hubertum Goltzium, fulgidissimum illud Rei Antiquaria sydus, Antonium Augustinum, Antonium Pisonem, Fulvium Ursinum, Sebastianum Ericium, Gulielmum Chouliū, & Æneam Vicum extant, ad manus nostras peruenerint, tam fausto sydere Pop. Rom. Genius me afflauit, ut complura alia Numismata consecutus sim, quorum apud hos nulla extat memoria, aut delineata effigies; inter quæ palmā obtinent Græca ex argento auròve. Quæ res effecit, adhortantibus maximè amicis, ut ceperim cogitare de Paralipomenis Numismatum antiquorum edendis, intelligo Appendicem eorum quæ hæctenus aliis intacta & indicta Autoribus. Sed cum nondum ad eum me peruenisse numerum uiderem, ut iusto complendo

plendo volumini sat essent, extrema adhibita
diligentia, ad notos, & ignotos aequè perscribo
amicos, inquirant sedulo etiam atq. etiam mo-
neo, ut quicquid Rei Numaria quâ pretio
quâ prece haberi possit, ad me transmittant.
Dum in hanc curâ incumbo, & undique quod
in usum meum facere possit corrado, magna
Anulorum Antiquorum ex omni metallo, &
Gemmarum felici illo artiū seculo incisarum,
copia ad me mittitur. Quo tãquam incompa-
rabili comperto thesauro, statui priori consilio
aliquantisper immutato, Paralipomenūque
editione in commodius tempus reiecta, de
Anulis aliquid scribere, & Daetyliothecam
hanc premissi loco tibi dare. idq. duabus po-
tissimum de causis, primum quòd ob rei nouita-
tem, & argumenti iucunditatem ab amicis, ut
hoc facerem, panè cōuitiis urgerer; secundo quòd
hæc Anularia materia Numorum cognitioni
sit affinis adeò, ut mutuas sibi præstent operas,
& altera alterius indigeat luce. Fuerat qui-
dem animus libellum hunc adauctiorem, mo-
leque

lêque maiorem tibi afferre, sed operarum igna-
uia, ne dicam perfidia delusus, voto meo, &
fortè etiam tuo satisfacere non potui. Interim
hoc nostro quasi abortiuo fœtu utere, frueri:
qui exploratoris vicem obiturus, si leta retule-
rit, seq̃ tibi gratum fuisse renuntiet, prope-
diem reliquam non solum Anulorum Gemma-
rumque, sed & signorum, fibularum ac moni-
lium antiquorum, Deo vitam & vires lar-
giente, expectato editionem: tandèmq̃ Nu-
mismatum illud rariorum opus, modo diutius
nos sol aspexerit, aspicias & inspicias. Hac spe
Vale, ac nostris conatibus faue animo, linguis.

**

ABRAHA-

ABRAHAMO GORLÆO

V. C.

ÆL. EVERARDVS VORSTIVS

MEDICVS

S D.

POST continuam quindecim annorum peregrinationem, quâ plerasque Europæ Sapientiam addiscendi studio adij & infedi regiones, domum postliminio reuersus, cum res etiam patrias noscendi, virosque doctrinâ claros salutandi desiderio, Bataviam nostram obirem, famâ nominis tui excitus Delphos ante omnia mihi contendendum putavi; vbi pro singulari tuo candore humanissimè acceptus, satis eloqui non possum quantis promeritis me tibi obnoxium reddideris. Nam si quid vnquam in hac vita mihi accidit iucundum, fuit paucorum illa quibus apud te fui dierum consuetudo, præ quâ, ita me Phœbus amet,

Εγώ τ' ἀν' ἔτ' Ἀμαλθείας βελόμην κέρας,

Οὐτ' ἔτεα πενήκοντα καὶ ἑκατὸν Ταρτησῆ βασιλεύσαι.

Non facile dixerim quàm inter reliqua mihi fuerit volupe vberriamam illam Rerum antiquarum apud te conflugem summo cum animi mei stupore intueri, singulaque minutim perlustrare, ac digitis

gitis contrectare. Dispeream si quid in hoc genere vidi præclarius, rarius, & simul copiosius vnum in locum congestum: quo nomine te facile cum quouis condo huiusmodi reliquiarum adseruatore posse certare, ferè iurauerim. Contigit quidem mihi toto illo nouennio, quo Italiam incolui, omnesque eius perreptaui angulos, multa eaque præclara antiquæ supellectilis inspicere conditoria, præsertim Romæ, Neapoli, Florentiæ, Bononiæ, Venetiis, aliisque claris Italiæ oppidis: Vidi & aliquot in Germania, aliisque in locis: vidi, inquam, & diligenter inspexi: sed ingenuè dico, & citra vllam adulationis notam (nec enim palpo alicuius esse didici) nullibi tam præclara, tam rara, tam copiosa vnum apud hominem simul collecta. Testes mihi in hanc rem erunt quicumque. Vetustatis gnari tuum, & aliorum perlustrarunt Tameia. Hinc tantum ex inopinato conspicatus venerandæ Antiquitatis thesaurum, in stuporem datus, in hæc Poëtæ verba eo tempore me prorupisse memini.

*Venimus ad summum fortune: pingimus atque
Psallimus, & lætamur Achivis doctius vnctis.*

Ratus nullum amplius superesse culturæ ingenij genus Belgis nostris hodie incognitum; & vt omnis elegantioris litteraturæ gloriâ, ita & Rei Antiquariæ laude nostrates nulli iam concedere genti,

nec Romulea propemodum excepta. Cæpi itaque ab eo tempore magis magisque te amare, colere, & *ὡς ἰερόν ἔργον* admirari plurimum. Cùm verò complura apud te visu adferentur dignissima; tribus tamen potissimum mihi præcellere visus es: Primo Numerum Græcorum, ac Romanorum Consularium, seu qui Reipublicæ & libertatis temporibus magna ex parte cusi sunt, raritate copiosa, copiaque rarâ: Secundò, Anulorum figillarium ex omni metallo, numero & pulcritudine: Tertiò Gemmarum summâ arte olim excisarum aut incisarum abundantiam incredibilem. Quorum trium cùm per se singula ad laudem & nomen comparandum satis videri possint, quid tibi deberi putabimus, qui hæc omnia simul collecta seruas? & ita seruas, ut fructio sit publica? A Eternam profectò ab ingenio & industriâ famam: quam non leui accessione auctum iri arbitror, si quæ inter hæc latent plurima, peculiaris, aliisque indicta Antiquitatis scriptoribus, in lucem bono publico etiam protrahas, typisque vulganda cures. Dactylithecæ, seu Anulorum antiquorum, qui apud te extant, editionem, te parare intelligo. si ita est, est quod ex animo læter, cùm tui, tum Reipublicæ litterariæ causâ: tui, quòd hinc immortalem tibi comparatum iri gloriam certò præuideam, cùm homo Belga primus in hanc arenam

nam descenderis, nostræque Genti rem Romanam
non minus & notam & curæ esse, quàm ipsis Ita-
lis ostenderis: Reipublicæ verò, quòd studia littera-
rum hisce opibus & tanquam copiis auxiliatrici-
bus non mediocriter locupletata & adaucta iri con-
fidam. Hortor igitur, & communi omnium littera-
torum nomine te obsecro, vt cæpto operi insistas,
propediemque nouam & auidè concupitam nobis
exhibeas Dactyliothecam: quâ interim frui liceat,
dùm in Numis & Gemmis eandem præstiteris
operam, in quibus sat scio quod miretur habebit
Italia, habebit Germania, habebit Gallia. Cui de-
siderio publico si parueris, Laurinos, Goltziós-
querediuiuos in te suspiciet Belgica, suspiciet Orbis.
Vale, Vorstiique tui (nescio quod me tibi tempe-
rat astrum) memor viue. Lugduni Batauor. Kal.
April. Anno. CIO. IO. XCIX.

[1597]

1670

** 3

IN

IN
ABRAHAMI GORLÆI
DACTYLIOTHECAM
& Gemmarium.

SICVT *ab anellis lapides, & flamma sororum*

*Transferre in calices succina ludus erat:
Sic e thesauri medio Gorlaus in istum*

*Has gemmas librum transtulit ipse sui:
Ut quæ vix poterant auri mercede parari,
Has vili partas Lector haberet opes.*

*Musa, quæ doctis scriptoribus atque libellis
Et decus & laudem præmia rara datis,
Gorlæo e vestris gemmis properate coronam.*

Sin minus, e gemmis instruat ille suis.

Iosephus Scaliger Iul. Cæs. F.

IN
ABRAHAMI GORLÆI
V. C.
DACTYLIOTHECAM
IANI DOVSÆ
Scazontes Trimetris intermixti.

CONTINVO ab usu, temporisq³ lon-
ginq³ *(sumi,*
Edacitate Aurum ANNULOSQVE con-
Ipsasq³ Gemmas; nec pretio esse tam carum
Rarumue quidquã, quod diurnet in terris;
Vetus querela est; cûi fidem ipsa res fecit.
Sed hæc prius fuere; nunc rerum vices
Fors vertit, ex quo Patria expensum suam
DACTYLIOTHECAM ferre comitas cœpit
GORLÆA; cuius arte & ingenî primùm
Virtute factum est, ANNULI ut peren-
narent.

In

IN V. C. ABRAHAMI GORLÆI,
Affinis sui DACTYLIOTHECAM,
BALDVINI BERLICOMI,
Puri Iambi.

N I H I L diuicium esse sub Polo, & minus
Perenne quidpiam potest.
Id Orbis uniuersa ubique machina,
Id Orbis anguli & plage;
Id Oppida, imò Regna, & Imperantium
Sepulcra seu Cadauera,
Id Æquora, atque Montium ante culmina,
Iisq̄ue plura sat docent.
Et hinc mage obstupenda, quæ tot his libris
Vetusta, prisca, at integra
Dat intuenda RARVS AVCTOR; oppido
Vetustâ, & integrâ fide.
Et hîc Imagine; at domi inque scrinijs
Reapse, verâque exhibet.
Ità ergò quisquis ista nota non prius
Stupore percitus vides,
Magis vide, atque nosce rara mûnera,
Genlque & ingenl decus,
Quibus relucet AVCTOR; & simul stupe,
Notâque Diligentiam
Eò usque peruenire, ut ipsa TEMPORVM
PERENNITATE polleat.

IN EANDEM
DACTYLIOTHECAM.

OBTICVIT *Græcis, Latius mutescit* APOLLO;
Cum Libyæque Asiam barbarus hostis habet.

ROMA *iacet, magni quondam compendia mundi,*
Ad se exornandam delitiâsque trahens,

Quæque Uni sua cuncta anademata contulit vrbi,
Vincitur à victâ barbarie ITALIA.

Sic fallax mutat, vertit, vorat omnia tempus,
Et nil perpetuum sole sub esse sinit. (laurus

Asp' oritur nova lux BATAVIS, *vbi* DELPHICA
Incepit virides spargere fronde comas, (NVS,

Leydæque pro ROMA, *canitur pro* THYBRIDE RHE-
Et surgit vasto PHOEBVS *ab* OCEANO.

Mars, Musæ, PALLAS *suprema ad littora regnant,*
Nec fluctus BATAVOS SVADA *MEDVLLA*
NEPTVNVS *domitis capit mitescere in undis,* (timet.

Quem sequitur vitreis carula Diua choris:
Pralia MARS *docuit, docuerunt carmina* MVSÆ.

Dat mentem BATAVIS *Docta* MINERVA *suis.*
Haud erro, nec me Phæbi cortina fefellit,

Quæ video vera hæc mystica signa docent:
Nam quacunque diu multo conlecta labore

GORLÆVS *propriis vsibus obtinuit,*
GORLÆVS, quem tot rerum miracula & artes

Adiun-

*Adiungunt summis ingeniis Bataurum,
Publicat, antiquis non inferiora metallis,
Non his, iam notus quos nouus Orbis habet.
SARDIVS, hic, Iaspis varius, Viridisq. SMARAG-
Et quicquid rarum terra beata tulit. (DVS,
Hic quoque Romano signandis ANNVLVS vsu
Rebus, at in fastu quo placet vsque minor.
Addidit ars pretium, pretium super addidit etas,
Artificesque Asia, quod valere manus.
Macte animo GORLAEE bono, qui talibus ausis
Non consumendas has tibi linquis opes:
Inuideat quicumque velit, vel ROMVLA tellus
Freudeat, hac tota DACTYLIOTHECA tua est.
A. Buchellius IC.*

HVGONIS GROTII
Carmen in Dactyliothecam

V. C.

ABRAHAMI GORLÆI.

ANNVLE Principij nusquam pereuntis imago,
Et cui vel finis nulla, vel ipse tibi:
Annule, qui Cœli specie redeuntis in orbem
Telluris cohibes omniparentis opes:
Annule, qui rigido Lapidem redimite Metallo
Fixa Prometheâ vincula rupe refers:

Annule,

Annule, qui tribuis quod ins Natura negavit,
Ingeniosque tuo solus honore facis:
Annule testis opum, quo plebs Romana carere
Cogitur, Augustus quem sibi Clavius habet:
Annule, Legati sacra quem, quem Iudicis aqua,
Quem scutata manus Centurionis amat:
Annule, quem donant Reges, quem donat amator,
Quem fouet in tepido dulcis amica sinu:
Annule, cui commissa penus, commissa supellex
Seruitij fures non metuere manus:
Annule, qui missa signas arcana tabella,
Legitimi sacrum pignus & arrha thori:
Annule secreti vindex, custodia veri,
Qui perhibes pactis, muneribusque fidem:
Annule, cui moriens & villas credit, & agros,
Tutelamque suae prolis, ope sique pater:
Annule, qui pestem, fadumque arcere venenum
Pectore, qui Philtri crederis esse loco:
Annule, qui Magica non ferris inutilis arti,
Cum tua sidereis est rota picta notis.
Annule, quo solo si cedit dextra sinistra
Fallitur: armillis est, puto, iuris idem:
Annule, quem minimus digitorum gessit, & Index:
(Scilicet hic Achares, hic Coriannos eras:)
Annule, quem poscit minimo qui proximus vngui est,
Eque tuo digitus nomine nomen habet:

*** 2

Annule,

Annule, subtili vis ad præcordia venâ
Cuius inexplicitâ traditur ire viâ:
Annule, quem ferro proiicit, & ære vetustas:
Optimus, argenti non graue pondus eras:
Annule, sed cassum cui nunc vix sufficit aurum:
Tale tamen prisca leua Dialis habet:
Annule, qui totos minimo comprehendere census,
Qui pretium fundi claudere paruus amas:
Annule, qui mistis etiam spectare metallis,
Vnâque quem totum gemma cauata facit:
Annule, qui Sardâ fulges, qui vincetus Achate,
Quem decet ex Arabum littore vetus Onyx:
Annule Beryllo renitens, viridique Smaragdo,
Cuique Adamas, & cui fuluus Iaspis adest:
Annule, qui totos hyberno Sole premebas
Articulos: pretij cuiusmodus, æstus erat:
Annule sigillum cui mobile dextera mollis
Ventilat, & gemmam vertit in orbe suo:
Annule, Pyrgoteles duro quem incidere ferro,
Quemque Dioscorida scalpere docta manus:
Annule, cui scalpro quæ sæpè incisa figura est,
Hæc aliàs cæli munere tuber habet:
Annule, materies in quo ne sola placeret,
Sæpè Triumphales adiciuntur aui:
Annule, qui Spingas, qui turpia corpora ranas,
Sed tamen & magnos dignus habere Deos:

Annule

Annule, Cesareos qui fers in imagine vultus:
 (Ab capital Paulo quàm propè crimen eras!)
 Annule, qui Gygi Lydorum Sceptra dedisti,
 Qui, te Perseæ casidid instar habet:
 Annule, at Euphratis quem contrà ripa Seleuco
 Abstulit, & regni spem dedit esse ratam:
 Annule, qui Samio iactura negata Tyranno,
 Quem miser, heu, nôllet non peruisse sibi:
 Annule, Cannensis quo sanguinis indice, mensa est
 Carthago modis Romula castra tribus:
 Annule, Proscriptor Noni: quo Capio Drusum
 Odit; & in Syllam se tulit ira Mari:
 Annule, quem Fatum docuit Demosthenis, & quem
 Annibalis celerem mortis habere viam:
 Annule, quem loculo varium qui condidit vno
 Romulæ primus Scavrus in orbe fuit,
 Annule, quo Magni laurus ditata, Latinus
 Cùm Mithridateas Juppiter hausit opes:
 Annule, quem senis distinctum à Cesare thecis,
 Marmore à Genitrix vidit in æde Venus:
 Annule, non vnum quem sacra Palatia seruans
 Marcello acceptum pulcher Apollo refert:
 Annule, te quicquid (nam non est omnia nostrum
 Dicere) quæ sequitur charta fuisse docet:
 Annule, qui quondam gemmis insignis, & auro,
 At nunc GORLAEI parua papyrus eris:

Annule, quem gemmis, & quem nunc præferat auro?
 Quisquis erit, veterum quem Monumenta iuuant:
 Annule, præcorum Vindex rediuiue dierum,
 Hei mihi, cur lucem nox premit atra tuam?
 Annule, qui nobis Latium, qui reddis Athenas,
 Hei mihi, cur turpi conderis ipse situ?
 Annule, Vir magnus prohibet, qui sorde remotâ
 Dat tibi candorem, quem neque gemma dedit:
 Annule, si carie tamen, & rubigine scabrâ
 Roderis, antiqui temporis ista nota est:
 Annule, ne pudeat: numerat non pondus, at annos
 Qui sapit, & vitium diligit ille tuum.
 Annule, quot longos senuisti marcidus annos,
 GORLÆO totidem patre renatus ages.
 Annule, nunc te iterùm Procerum manus atteret, & tu
 Nunc iterùm dignum Principe munus eris.
 Annule, qui THECAM poteras habuisse sepulchrum,
 Hæc natalis erit nunc tibi, THECA, locus.

IN DACTYLIOTHECAM

V. C.

ABRAHAMI GORLÆI.

Omnia quæ præca gremio fouisti ATHENAE,
 Auttaque sub ducibus Martia ROMA tuis,
 Vna domus gestat BATAVO sub sydere, quæque
 Non fuerant gentis vnius, vnus habet.

Vna

Vna domus binas superi complectitur urbes,
Et veteres diti culmine condit opes.
Vidimus (heredes LATII gaudete BATAVI)
Ardua ROMANOS lumina ferre viros.
Vidimus immensi trabem fulgere QVIRINI,
Vidimus & lituos dux TIBERINE tuos.
Vidimus optatas LATIO fulgere secures,
Aureaque in titulos surgere rostra suos.
Vidimus undantem spoliis procedere currum
Dum premit ardentem murice CAESAR equos.
Vidimus horrentes immania corda tyrannos,
Sceptraque consuetas, vincula ferre manus.
Vidimus AEGIDAE validas & CECROPIS arces,
Quae volucrem gestant diua Minerva tuam.
Maximus hic nondum LATIO sat notus IACCHVS,
Qui TRIVIAE proles mystica matris erat.
Ipse pater magno demissum nomen IVLO
Obstupuit tantas SCALIGER inter opes,
Ipse pater vasta miratus munera ROMAE
CAESAREAM natus CAESARE vidit humum.
Ignea GORLAEI veteres mens tollit honores,
Et rapidas fati non sinit esse manus.
Qui toties doctas quoties lubet ambit ATHENAS,
In BATAVIS maneat cum tamen ille suis.
AYREA qui regnans, ARGENTEA, FERREA QVE
vni

Et

Et tria SATVRNO secula maior habet.
IVPITER exul abi: profugum mutamur in aurum
Aurea qui nobis tempora reddat, erit.
Esse lovis poterat genitor, nisi IVPITER esset,
Ipsaque cum ferro iungeret era suo,
Inque manus serâ iam posteritatis amore
Reliquias veterum didere gestit opum,
Queis que solent prisca digitos ornare LATINI
Non digitos; totas instruit ille manus.
ROMA domus GORLAEÆ tua est: (DATE FAVSTA
QVIRITES
OMINA) MARS tectis præsidet ipse tuis.
Illa triumphorum moles operosa minaxque
Quam toties ROMAE conspicias esse, tua est.
Longa dies ROMAM domuit, ROMA omnia: cessit
Temporibus victus MARS pater, illa tibi.
Queque latet LATII pars iam sibi redditur, ergo
Ne lateat LATIAM qui sibi reddit humum.
Scilicet ignotos digiti qui monstrat honores
MONSTRETUR DIGITIS EXTERA
TVRBA TVIS.

Ludibundus scripsi
DANIEL HEINSIUS.

ABRA-

A B R A H A M I
G O R L Æ I

I N
D A C T Y L I O T H E C A M S V A M

Præloquium,

*De Anulorum origine, & variis eorum
generibus & usu apud Priscos.*

P S V M gestare digitis Anulos non esse nuperi instituti tam notū quàm quod notissimum ; quo vero tempore horum vsus primūm cœperit non æquè constare arbitror. C. Plinius Secundus, qui multus est in hâc materiâ Anulari & copiosior quam reliqui Scriptores omnes cūm Græci tum Latini, Troianis temporibus posteriorem esse malè putavit, ductus auctoritate Homeri, apud quem nullibi extat Anulorum mentio, utpote qui nodi, non Anuli notâ, in condendâ & obfignandâ pretiosiore supellectile prisca illius æui, homines vsos referat. Fabulæ primordium à rupe Caucasæ tradunt, Promethei vinculorum interpretatione fatali, quem Poëtæ Iouis irâ, quod ignem è cœlo furtim surripuisset, Caucaaso adalligatum ferunt ; liberatumque postremūm ab Hercule Iouis indulgentiâ ; hâc tamen

A

lege,

In Politicis.

Genes. C. 41.

42.

Anno Mundi

clv. cIo.

cc. LXXX.

Genes. 38. 18.

A. V. C.

c c c c.

xlviii.

lege, vti in memoriam pœnæ vinculorum Anulum gestaret ferreum, cui saxi fragmentum esset inclusum : hoc fuisse Anulum, hoc Gemmam; hocque exemplo mortales in gratiam & honorem Promethei Anulos primum induisse digitis. Fabulæ etiam proximum, quod de Gygis Lydorum Regis Anulo, quo circumacto gestantem nemo cerneret, fertur, quamvis eius rei auctorem habeamus Platonem. Nobis certò constat longè ante bellum Troianum Anulorum usum fuisse celebrè, idque ex Sacrà Hebræorum Historia, quæ omnes aliarum gentium Annales antiquitate & Fidei certitudine excedit. Tradit enim Moyses Pentateuchi Lib. 1. Pharaonem Ægypti Regem post somnij regij interpretationem à Iosepho factam, Anulum digito suo detractum eiusdem Iosephi manui indidisse. Et eodem Libro paulò antè refert inter ea quæ pignori sibi à Iudâ dari postulabat Thamar, poposcisse Anulum. quamvis vox Hebraica, quâ ibi vitur Moyses. Sigillum non Anulum denotet proprie, idque *συνεδόχην* pro Anulo sigillari. Fuit itaque pervetustus huius gestaminis usus, nec facile dixeris quis primum instituerit. Regum & Principum ab initio fuisse insigne verisimile, deinde glifcente paullatim luxu sine discrimine sumptum. Venit autem è Græcia vti pleræque alia ad Romanos, nec à principio adeò frequens: nam præter Numæ & Seruij Tulli Regum nullam in Capitolio statuat Anulos habuisse auctor est Plinius, frequentior usus non ante Cn. Flauium Annij F. deprehenditur. P. Sempronio Longo & L. Sulpitio Coss. quo tempore tanta Senatus indignatione in plebem exarsit ob Cn. Flauium Libertino patre genitum & Appij Cæci Scribam, in Aedilem Currem.

3

rulem ac Tribunum Pl. inuitis Patribus creatum , vt
anulos ab vniuerso eo Ordine abiectos referant Anna-
les. Fuit autem deinceps promiscuus Anulorum vsus.
Victoria demum Pompei Magni de Pyratis Asia &
Ponto ad Anulos gemmasque mores Romanorum
omnino declinauit. Simples primùm fuere Anuli,
è metallo simplici , ferro, ære argento aut auro ; po-
stea multis hoc modis vitiauit luxuria, gemmas adden-
do exquisiti fulgoris, censuque opimo digitos oneran-
do. Ferreo anulo utebantur Spartani & Macedones:
ferreum à matre dono habuisse Seleucum Regem tra-
dit Appianus, quem cum iuxta Euphratem casu amisisset,
iisdem in locis postea, vti matri prædictum erat re-
rum potitus est. Longo quidem tempore ne Senatum
quidem Romanum Anulos habuisse aureos constat, si-
quidem ijs tantum, qui Legati ad exteras gentes ituri
essent publicè dabantur: neque alijs vti mos fuit, quàm
qui ex eâ causâ publicè accepissent, idq. in publico tan-
tùm; nam intra domos ferreis utebantur & Mario cum
de Iugurtha triumpharet Anulus in digito ferreus erat,
nec ante tertium Consulatum aureum sumpsisse traditur.
Diuo Augusto Decurias ordinante maior pars Iudicum
in ferreo anulo erat, scribitque Plinius auctorum memo-
riâ multos illustres viros Præturâ functos in ferreo con-
sensisse anulo , sicuti Calpurnium Manilium & L.
Fussidium, idemque tradit sua adhuc ætate sponsæ anu-
lum ferreum & sine gemmâ à sponso mitti solitum. Ex
ære argentove quis primò gestauerit mihi incomper-
tum. Fuisse tamen horum apud Veteres frequentem v-
sum ostendit ingens eorû qui cottidie eruuntur nume-
rus. Ex integris etiam gemmis neglecto metallo fieri

4
solitos, is quem penes me pulcherrimum ex Sarda habeo argumento est. Placuit & tandem vario artificum ingenio ipsa metalla miscere, aurū ari, argento, ferrūe (quod etiam seruitia in summā corruptelā morum factitarunt) addendo. Habeo & quibus cū circulus totus sit aureus, sigillum tamen est gemmæ loco argenteum: & è contra quibus circulus est argenteus, sigillum verò aureum. Sunt & quibus sigillum ipsum est mobile, & hinc inde versatile. Cassum Litteratiores appellant anulum qui simplex est & sine gemmā, quo Flamines Diales apud Romanos vsos esse constat; similis hodie ex auro sponsæ datur loco ferrei veterum.

Cap. 22. 24.

Modus gestādi Anulos nō vnus apud antiquos Romanos, vt & nobis hodie: sinistrā manu gerere admodū erat familiare; hinc Plinius: Manus & prorsus sinistra maximam auctoritatem conciliauere auro. idque studio & datā opera in principio autumat factum, ab eo quem inuentionis puderet, nam si honos securus fuisset, dextrā, ait erat ostentandus: & si impedimentum in eā quis obiecerit, longè maius in lauā pretendi posse, quā scutum rapiebatur, nisi fortè auaritiæ hoc datum quis pertauerit, quo scilicet minus attererentur. Dextrā etiam gestari solitos illustri ex sacrā Historiā exemplo comprobari potest, dico ex Ieremiā prophetā apud quem Deus in hanc formam loquitur: Etiam si esset Conia Filius Ioiakim regis Iudæ sigillum in manu dextrā meā, tamen inde euellam ipsum. Ex quo loco colligitur anulos signatorios dextræ manui aptari solitos, utpote digniori & magis conspicuæ. Digitis qui minimo proximi sunt gerere mos fuit primū, postea pollicis proximo induere, idque etiam in Deorum simulacris: deinde iuuat & minimo

nimo dare: qui indici dabatur *κορίαν* qui minimo *ἀκαρῆς* dicebatur Græcis. Galliæ Britanniaëque in medio dicuntur *υῖα*, qui solus olim apud Romanos excipiebatur, quia infamiæ contumeliâ notatus ab Atheniësis, *κατὰ πούργος* dictus ob eandem caussam, quasi, cinædus & scortum. Cæteri omnes onerabantur, atque etiam priuatim articuli minoribus alijs; erant qui tres vni minimo congerebantur: huc spectat illud Martialis:

*Sardonychas, Smaragdus, Adamantas, Iaspides vno
Portat in articulo Stella, Seuere, meus.*

Alij verò huic vnum tantum dabant præsertim quo signanda notabant. Hinc fuit vt maior anulorum sigillarium qui hodie reperiuntur pars circumferentiâ (*Περίφρασαν* Græci dicunt) aded sit arctâ seu angustâ vt nisi rarò admodum alij quàm minimo digito aptari possint. de hoc Anulorum genere Plinius: Conditur, ait, vt res rara, & ad iniuriæ vsus indigna velut à Sacrario promittur; & vnum in minimo digito habuisse pretiosioris est in recondito supellectilis ostentatio. Maximinus Cæs. vt & hoc *ὡς πᾶρεργον* addam, pollice erat tam vasto, vt, referente Iulio Capitolino, vxoris dextrocherio vteretur pro anulo. Illud non omittendum, antiquis persuasum fuisse in anulari digito esse venam quæ à corde deriuata eò pertingeret, hincque digitum illum præ reliquis magis aureâ coronâ condecoratum, gemmasque additas quo vis earum abdita subsidio huius venulæ in cor deferretur, idque muniret aduersus venena, pestem aliâve iniurias internas & externas: in quem finem, quâ parte inseritur anulo gemma, ab aduerso aurum non habet, quò scilicet ipsam cutim contingeret, promptiusque vi-

*Agell. l. 10.
Cap. 10.*

*Macrob. Sa-
turnal. l. 7.
Cap. 13.*

res suas cordi fundere possit, cum omnis actio, teste Philosopho, fiat per contactum, sed hæc λήροι λήρων. Constat enim ex corporum sectione & Medicorum scriptis, non magis anulari quam alijs digitis à primo hominis ortu concessas venas arteriasve, quæ à principio suo & fonte in singulas corporis partes distribuuntur ita, vt digitus anularis in hac partitione peculiari non gaudeat priuilegio, aut naturæ indulgētia, vt non necesse fuerit ob hanc causam eum reliquis præferri digitis. Causa finisq̃ue gerendi anulos ab initio fuit luxus opumq̃; ostentatio quo lautioris fortunæ à tenuioris conditionis hominibus distinguere se cupiebāt, & quàmvis, vti diximus, primi anuli rudiores & ex simplici metallo extiterint, argumentum tamen erant opum & splendidioris fortunæ; postea cum gemmæ addi cæpere, hæc vera luxuriæ æstimata gloria digito vrbis aut fundi gestare pretium, nec scio an in vilo magis peccatum magnitudine pretij, vt non immeritò exclamauerit Plinius. Pessimum vitæ scelus fecit qui anulum aureum primus induit digitis; proximum huic qui primus ex auro denarium signauit, quod & ipsum latet auctore incerto. Hisce initijs cœpit auctoritas in tantum amorem elata vt Polycrati Samio Tyranno feclicitatis suæ (quam nimiã fatebatur esse ipse) satis piamenti in vnus Anuli voluntario damno videretur, planeq̃ue & abundè ab inuidiâ eius se redimi putaret, si hoc vnum doluisset. Assiduo ergò gaudio lassus, profectus nauigio in altum anulum mersit: at illum piscis eximia magnitudine regi natus in culinam domini rursus fortunæ infidiantis manu reddidit. Sardonychem hanc gemmam fuisse ait Plinius, ostensumq̃ue si libet credere, adhuc suo tempore Romæ in Cœcordiæ delubro cornu aureo Augustæ

Lib. 33. Cap.
1. & 3.

gustæ dono inclusum. Herodotus tamen & alij Smarag-
dum fuisse asserunt. Inter Cæpionem & Drusum ex a-
nulo in auctione nauali inimicitia cœpère, vnde, pu-
dendum dictu, origo Socialis belli & exitia rerum. No-
nij Senatoris anulus xx mill. Sestertiū æstimatus, non-
ne patrono suo causâ proscritionis & exitij fuit? Po-
stremū tanta Romanorum in hoc gestamine vefania
fuit, vt anuli ad anni tempora commutarentur eoq; lu-
xus peruentum vt leuiore ætate ponderosiores hyeme
gestarentur. Quo spectat illud Iuuenalis.

Ventilet æstiuum digitis sudantibus aurum.

SAT. I.

Proh rerum dominos gentemque togatam! quorum
maioribus interdū & noctu scutis ponderosissimisque
armis grauari graue non fuit, ijs scilicet molestum erat
solidiores ætate induere anulos. Elagabalus Princeps ad
omnia fœda natus, cottidiè nouis digitos onerabat a-
nulis, quosque pridie gestarat, postridiè rursus sumere
dedignabatur profligatæ vitæ homo. Sed hæc perditæ
luxuriæ vestigia. Verum enim verò quantumvis ad orna-
tum luxusque ostentationem primū adiuuentos li-
benter fateamur anulos, originemque concedamus pu-
dendam; factum tamen deinceps vt ad honestiores v-
sus tranlati sint, signandi dico munus: quam etiam vni-
cam inueniendi anuli causam apud Macrobiū assignat
Atteius Capito. Anulis verò signare esse antiquissi-
mi instituti ex plurimis Sacræ Scripturæ locis doceri
posset, præcipuè ex Genescos Cap. 38. 18 vbi vox He-
braica chotam, hoc est sigillū, pro anulo sigillari à Moy-
se vsurpatur. Et Exodi 28. 11. item Exodi. 39. 6. 14.
idem Moyses meminit sigillorum & gemmarum sculp-
tarum inter ornamenta summi Sacerdotis. Isabel præte-

σιν

reà

3. Reg. 21. 8. reà Achabi Samariæ Regis vxor literas quibus Naboth iniuste occidi iuebatur, regio sigillo obfignasse legitur. Romani ab exteris acceptum hunc anulis signandi ritum, tam auidè amplexi sunt, vt non solum in Epistolis vltro citroque mittendis, aut rebus pretiosis condendis vterentur, quin etiam cibos & potus hac ratione à rapinâ vindicarent, clauésque etiam ipsas signarent. Certè matronam quod loculos, in quibus erant claués cellæ vinariæ, resignasset, à suis inediâ mori coactam inter vetera exempla legimus. Hinc & illud Comici: Omnes releui ferias; scripsitque M. Tullius matrem suam lagenas etiam inanes obfignare solitam fuisse, ne dicerentur inanes aliqua fuisse quæ furtim essent exsiccatæ. Anulo testamenta subfignabantur, poterantque omnes testes vno anulo id facere, idemque quando non erat arra velocior, ad sponsiones exlicbat, Aegyptiorum Sacerdotibus nullum animal licebat attingere quod sacro sigillo non fuisset notatum. In Lemno insulâ Sacerdos Dianæ Rubricam terram ex antro quodam effossam, capri noque sanguine subactam, capræ imagine in anulo expressa signabat, nec aliter vanui exponebatur: vnde Lutum hoc *σπαρῖδα*, quasi dicas signaculum, vocarunt Græci. Erant itaque olim, sicut & hodie, anuli fidei & voluntatis nostræ symbola & mentis secretæ fidi indices: vnde Alexander Magnus anulo Hephæstionis ori indito silentium illi hac ratione imperasse legitur, ne scilicet, quas illi monstrarat litteras, alicui vulgaret. In fidei & amoris coniugalis signum sponsus sponsæ olim mittebat anulum, quem pronubum appellat Tertullianus; nec, teste Isidoro Hispalensi, fœminæ utebantur alijs anulis, quàm quos virgini sponsus miserat, neque amplius

*L. de cultu
femin.
L. 2. de Ety-
mol.*

9
plus quàm binos aureos in digitis habere solebát. Quod
in primis nuptijs, idem ait, anulus à sponso sponsæ da-
tur, sit nimirum vel propter mutæ dilectionis signum,
vel propter id magis, vt eodem pignore eorum corda
iungantur, vnde & quarto anulus inferitur digito, idè
quia in eo vena quædam, vt fertur, sanguinis ad cor vs-
que perveniat de qua re quid sentiendum paullo ante
monuimus. Ab hoc signandi vsu Græci & Latini Anu-
lum vno consensu Symbolum, quem Prisci Graij à di-
gitis *Δακτύλιον* Latini Ungulum dicebant, nam anuli no-
men à circulari figurâ desumptum vulgò notum est,
quod & podici ob eandem causam datum, Anum enim
quasi anulum vocamus.

*L. 2. de Di-
uin. offi. L. 15*

Quæ Anulis insculpi solebant variæ & diuersarum re-
rum erant effigies, prout cuique libitú foret aut in men-
tem venisset: modò Deorum Dearúmve, modò homi-
num animaliumque brutorum imagines fingendo, mo-
dò rei gestæ Historias exprimendo. Diuorum effigies in
anulis an gestari cõueniat diffusè apud Macrobiú dispu-
tat Atteius Capito, & Plutarchus in Numa. Fuit autem
olim vt & hodie duplex exprimendi effigies in quacun-
que materia modus. Sculptura & Cælatura illam *γλυ-
πτικὴν* vel *διαγλυφικὴν*, hanc *ἀναγλυφικὴν*, aut *ἀναγλυ-
πτικὴν* appellant Græci; illa excavando materiam opus
suum scalpro exercet, incisasque exhibet imagines rerú;
illa circumcidendo materiam cœlo easdem prominen-
tes vel protuberantes exprimit; opponunturq; sibi mu-
tuò scilpere & Cælare. Plinius secúdu Nepos *Ἀποσφρα-
γισμα* vocat omne id quod sigillo incisum. Hac arte apud
Græcos ante omnes excelluit Pyrgoteles, à quo solo A-
lexander M. vultum suum in gemmis exprimi volebat

B

& Dios-

& Dioscorides sigillorum Augusti scalptor nobilis. Ab initio autem quando innocentior erat ætas, non in gemmis sed in metallo incidebantur aut cælabantur, simplici ferro, ære, argéto, & auro. Quem Seleucus Babyloniæ & Mediæ postea Rex à matre dono habuit, ancoræ effigiem ferro incisam habuisse author Appianus. Claudij etiam Cæsar principatu nullas admittebant gemmas in anulis cælatas scalptasue at auro ipso signare tunc solemne fuit: Et quibus liberti Principis adeundi potestatem indulgissent imaginem eius in anulo ex auro dabant. Huius generis habeo in oculis meis vnum aut alterum quos suo loco exprimendos curavi. At hominum vanitas non contenta puro metallo, gemmas addidit, in quibus varias iussit fingi cælarique imagines, vt alibi ars alibi materia esset in pretio, Nec vllum fuit lapidis pretiosi genus modo aut scalpro aut cælo corrumpi posset, quod Antiquis illis luxuriæ Magistris intactum sit relictum. Soli Adamanti ob indomitam, vt credebatur, duritiem parcitum; sed hunc quomodo vitaret ætas etiam nostra reperit, primusque huius inuenti author celebratur Mediolanensis quidam Iacobus Treccia, qui Philippi Hispaniarum regis gentilitia insignia Adamanti summâ arte insculpsit. Et si verò, vt dixi, omnes ferè gemmæ ad vsus sigillorum inciderentur aut cælarentur, tres tum maxime omnium ad hos vsus aptabantur. Achates, Onyx, & Sarda eò quod cerâ nõ traherent, pulcherrimeque ac sine labe effigiem exprimerent. Porro quisque vt libitum erat, & prout cuique in mentem venerat, hoc vel illo Aposphragismate utebatur. Ismenias Choraules Amymonem Danaï Regis filiam Smaragdo insculptam in anulo gestabat, Scipio Aphricanus imaginem patris, rentulus

lentulus aui, multi ipsius Epicuri, hoc fausti ominis generi & nomini suo arbitrati fore. Sulla traditione Iugurthæ semper signauit, vnde discordiarum origo inter eum & Marium. Lucullus Ptolomæi Regis Aegypti in smaragdo effigiem inter rarissimos habuisse dicitur. Pompeius leonem ensẽ ferentem sigilli loco habebat. Lacedæmoniorum Rex Arius, teste Iosepho lib. 12. Cap. 2. Aquilæ sigillo utebatur draconem vnguibus comprehendentis. Intercatiensis ille Hispanus, cuius patrem Scipio Aemilianus ex prouocatione interfecerat, pugnae eius effigie signabat, vulgato Stilonis Præconeni sale, quidnam fuisse acturum eum si Scipio à patre eius interemptus esset: Mecænas Ranâ signauit. D. Augustus inter initia Sphinge, mox, ad euitandum conuitium, Alexandri Magni imagine, notauit & suâ, quam illi Dioscorides artifex similem admodum expresserat. Dicitur Alexander deuicto Dario, quas in Europam destinabat litteras, suâ, quas verò in Asiam, Darij imagine signasse. Trebellius Pollio in vita Quietæ Macriani scribit, in familiâ Macrianorum peculiare fuisse cum faminis tum viris, nunquam aut domi aut foris sine imagine Alexandri Magni esse.

Principes qui Augustum sequuti sunt, partim Augusti ipsius, partim suomet vultu signarunt, ex parte etiam alia imagine pro libitu; quemadmodum Nero qui Marsyæ effigiem ab Apolline superati & ad arborem excoriati in sigillo gerebat. & Commodus Amazonis signo notabat. Reliqui illustres Romani Cæsarum, qui pro tempore rerum potiebantur, vultu signabant. Hos Anulos quemadmodum & Numos latrinæ aut lupanari inferre, locoue obscæno admouere, capitale erat sub Tiberio, quo tem-

L. de bene fic.
C. 26.

pore fuit accusandi frequens & penè publica rabies, quæ omni ciuili bello grauius togatam ciuitatem confecit. Nota est Paulli viri Prætorij apud Senecam historia, qui cum in conuiuio quodam cœnaret, imaginem Tiberij anulo gerens excisâ & eminente gemmâ, accidit vt fortè matulam fumeret ad lotium reddendum, quod factum fimul & Macro ex notis illius tempestatis vestigatoribus notauit, at feruus ilicò patrono ebrio & non sentienti anulum detraxit, cumq; Macro conuiuas testaretur adnotam esse imaginem Cæsaris obscænis, & iam subscriptionem componeret, ipso etiam reo fatente, ostendit in manu sua feruus anulum, atque ita calumniatorem frustratus est. Neroni Principum flagitiosissimo Sporus Eunuchus, in signum nefandi coniugij more inaudito inter ipsos contracti, dono dedit anulum, in quo Proserpinæ raptus cælatus erat. Galbam Imp. maiorum suorum signo semper vsûm auctor Suetonius, cane nimium caput sub prorâ naui inclinante. Effigies vultusque proprios in anulis circumferre, plebeis etiam admodum erat familiare. Hinc leno apud Plautum effigiem militis in literis agnoscens Purus putus est ipfûs ait. noui herus machæroplacides. Haftenus de signandi ritu seu secundario anulorum vsû reliquum vt & de aliâ Anulorum prærogatiuâ loquamur. Anulus aureus apud Romanos Equitum peculiare erat ornamentum, bellicæque virtutis insigne, distinguebatque Equestrem ordinem à plebe, sicuti tunica lati-clauia ab anulis senatum; iusque anuli aurei habere perinde erat ac Equestri dignitate præditum esse. Vnde milites cum magnis præmijs à I. Cæsare sollicitarentur Arimini vt Rubriconem transfirent, isque digito arrecto fidem promissis daret, putauère sibi singulis

lis anulum & cum eo Equestrem dignitatem promitti. Plebi enim militibusque gregarijs, stante adhuc Republicâ & veteri disciplinâ, fas non erat aureos gestare anulos. Hinc Afrubal Centurionum & Tribunorum cadaüera cognouit, iisque à Scipione rogatus ius sepulturæ concessit. Et trimodia illa à Pæno Duce Carthaginem missa, aureorum erant anulorum, referente Plutarcho, quos Tribunis Centurionibus & Equitibus Romanis detractos, ad cladis magnitudinem demonstrandam in patriam misit Annibal Verum quidem est multos Equitum & Senatorum, uti paulò antè retulimus, ferreo usus esse anulo veterum exemplo, & sanctiorum morum memoriâ: Cæsar Augustus cum iam cõclamatus videretur, salutem ab Antonio Musa Medico esse restitutus. *ψυχροποσίαις* & *ψυχρολασίαις*, quo nomine pecuniâ amplâ fuit donatus & statuâ à populo ære collato, anulo preterea aureo ornatus, concessumque idem iuris nõ modo presentibus sed & futuris qui Medicos se profiterentur. Tiberij principatus anno nono constitutum, ne cui ius esset anuli aurei, nisi cui ingenuo ipsi patrique & auo paterno. sestertia cccc. m. census essent, & lege Iuliâ Theatrali in XIII. Ordinibus sedenti, verum paulò post gregatim insignis id appeti cõceptum, ut etiam seruitute liberati manuque missi, ad ornamenta ea passim transfilirent, adeoque promiscuum id esse cõcepit, ut apud Claudium Cæsar in censura eius vnus ex Equitibus Flavius Proclus quadringentos ex eâ causâ reos postularet. Sept. Severus Imp. ius anuli aurei omnibus militibus sine discrimine concessit. Postremum fuit & anulorum usus ad præstigia & medicinas translatus: Veterum enim superstitio multum ijs in hac re dabat auctoritatis, existimans eos re-

*Appian. de
Bellis Punicis*

ἐν πλ. 7 φ.

mediis atque incantationibus accommodatos huc spectant illa apud Aristophanum *ἐδ' ἐν προπικῶν σε, φορὰ γὰρ πριάμενος τὸν δακτύλιον τὸν δὲ παρ' εὐδάμειδ' εραχμῆς*. Fuit hic Eudamus præstigiator notus, veteris Comædiæ conuitijs proficissus, fiebant autem olim quemadmodum & hodie à quibusdam malè feriatīs, hominibus Anuli certis imaginibus atque Characteribus insigniti idque sub certo Zodiaci signo & ad certum astrorum aspectum, coniunctionem & quadraturam, vt vocant. Ita confectos qui gestauerit, perpetuò victorem & insuperabilem fore, nec venenorum maleficio obnoxium, amabilem & acceptum hinc reddi Principibus & Magnatibus, præcipueque hac ratione conciliari optatæ puellæ amorem impudenter asserunt. Apollonium Tyranæum anulos ab Iarcha Gymnosophistar. principe dono datos instar numinis habuisse ferunt, ita vt hisce quotidie per vices variatis, maximorum inde secretorum particeps fieret. Sunt & ex Medicis qui plurimum hisce Anulis ad remedia tribuunt, inter quos Alexander Trallianus non postremæ notæ Medicus, qui tradit imaginem Herculis supinè iacentis leonemque strangulantis anulo inclusam digitoque gestatam peculiare amuletum esse ad dolorem Colicum. Apud Aristotelem legimus veteres Medicos implicamentis quibusdam, seu, vt ipse ait, plegmatijs digitos inferere consueuisse, quæ contexta forent veluti acetabula & cirrhamenta in piscium quorundam pedibus. Arabes quinetiam videntur plurimum fidei hisce deliramentis tribuisse, vnde & hodie adhuc multi reperiuntur characteribus Arabicis notati, Talismanos id genus anulorum patriâ linguâ vocant. Tolerabiliore sunt qui gemmis ipsis plurimum attribuunt facultatis ad diuersos

uersos corporis & animi affectus mulcendos curandos-
 que, quamvis & hi in extollendis illarum viribus nimij,
 ne dicam, vani, sunt; talia hisce affingendo, quæ per
 somnia vt puto in mentem ipsis venerunt, inter quos Al-
 bertus Magnus primum obtinet locum: vt miser Car-
 danum, virum & Philosophum & Medicum doctissi-
 mum in inuestigandis causis harum nugarum, bonas ho-
 ras tam malè locasse. Sed tædet amplius per has im-
 pietates & deliria decurrere, receptuique canam, dum
 hoc solū non *ὡς πάρεργον ἀνάλωμα* addidero: desperato-
 rum hominū ingenia excogitasse venena anulis cludere
 quo vitæ tædio affecti quotiescunque luberet necem sibi
 afferre possent finemque, vti existimabant, miseræ suæ
 imponerent. Demosthenes summus Oratorum Græciæ
 hoc mortis genere præuenit Archiam Thurinum à Re-
 ge inimico immissum. & Annibal simili occubuit letho,
 ne infidi Regis scelere hosti traderetur Romano. Cum
 M. Crassus duo milia auri pondo è Iouis Capitolini so-
 lio à Camillo ibidem condita rapuisset, ædituum custo-
 diæ eius deprehensum, fractâ in ore anuli gemmâ sta-
 tim expirasse, & inditium ita extinctum referunt Scrip-
 tores. Elagabalum mortis gratiâ etiâ habuisse anulos
 traditur quamvis monstro illi tam sedata mors non con-
 tigerit. Dactylithecam porrò seu Anulorum Condi-
 torium primus habuit Romæ Scaurus priuignus Sullæ
 diuque nulla alia in vrbe fuit, donec Pompeius M. eam
 quæ Mithridatis Regis fuerat inter dona in Capito-
 lio dicaret multum prælatam Scauri, vt M. Varro alij-
 que eiusdem ætatis auctores confirmant. Hoc exem-
 plo Cæsar Dictator sex Dactylithecas in Aede Vene-
 ris Genitricis consecrauit. & Marcellus Octauia geni-

tus in Palatinâ Apollinis Aede vnam. Hæc sunt quæ è
varijs decerpta authoribus huic nostro operi præmitte-
re libuit, longè vero plura in hanc rem afferri potuisse
non me fugit. Sed hoc in rem nostram arbitratus suf-
ficere, manum de tabula.

F I N I S.

Priuilegij Cæsarei sententia.

CAESAREAE Maiestatis Diplomate cautum est, ne quis alius citra voluntatem expressam Abrahami Gorlei, in Sacri Romani Imperij, ac Regnorum Dominiorumque suorum hereditariorum ditionibus, intra decennium ab editionis absolutæ die numerandum, imprimere, vlloue pacto caractere, aut incisus iconibus emulari, venum exponere ac distrabere publicè vel occultè audeat Librum cui titulus est: Abrahami Gorlæi Antuerpiensis Dactyliotheca, seu Promptuarium Annulorum Sigillarium quorum apud Priscos tam Græcos quàm Romanos vsus &c. Qui secus faxit Libris & pena in Diplomate præscripta multabitur, ut latius ibidem expressum est. Praga in Arce Regia Die v. Iulij Anno CIO. IO. CI.

RVDOLPHVS.

Ad mandatum sacrae Cæs.
Maiestatis proprium

AN. HANNIWALDT.

1601

Prague

C

Sum-

Summa Priuilegij Regis
Gallarum.

CA V T V M est Henrici IIII Galliarum regis
priuilegio ne quis in regno eius sine consensu au-
thoris excudat, excudine iubeat, aut alibi excusum di-
strahendum exponat, ad nouennium ab excusione, librum
cui titulus est, Abrahami Gortæi Dactylitheca, sub
pena confiscationis exemplarium, aliisque quæ regio edicto
continentur: idque eo fine ne sumptibus suis quos celandis
annulis aliisque antiquitatibus infinitos impendit, idem te-
mere frustretur. Idque non obstantibus quibuscunque
mandatis, & quamcunque tandem facti sui aut ignoran-
tia causam bibliopola aut Typographus prætentat: ut la-
tius apparet ex verbis priuilegij dati à S. Germain
en Laye XXVI. Iunij Anno CID. ID. IIC.

HENRY.

1598
Signat.

Per Regem.

DE NEVFILLE.

Summa Priuilegij Ordinum Ge-
neralium Prouinciarum
federatarum Belgij.

CAUTVM *permissumque publico Ordinum confa-
deratarum Prouinciarum decreto est, ne quisquam
intra dictarum Prouinciarum terminos limitesve, absque
Abrahami Gorlæi consensu, imprimat, imprimi curet,
aut denique impressum vendat aut vendendum exponat
librum qui inscribitur: Abrahami Gorlæi Antuerpia-
ni Dactyliothea, seu, Annulorum sigillariorum
quorum apud priscos tam Græcos, quam Roma-
nos vsus, e ferro, ære, argento, & auro, Promptua-
rium; ad octennium, nimirum ab ipsa impressione nume-
randum. Idque sub pœna cum confiscationis exempla-
rium, tum alia que particulatim ipso priuilegio continetur,
Dato Hagæ Comitum. XX. Sept. XVI°.*

Subscripserat

M. V. LYCKLEMA.

Subsignauerat

AERSSENS.

UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1890
The University of Chicago
Library
Chicago, Ill.
1890

Subscribed

M. V. LYON LEMMA

Subscribed

LEWIS

1

2

AN·FERR·GEM·SARDA
INCISA
LVPA·ROMVL·ET
REM·LACTANS

AN·FERREVS
GĒMA SARDA
INCISA
DEVS·GENIVS

AT THE
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF
TORONTO
1827

3

4

AN. FER. GEM. SARD
INCISA.
IUL. CAESAR.

AN. FER. GEM. SARD
INCISA.
HERCVL. ROMANVS

5

6

AN FER GEM SARD
INCISA.
FIDES PVBLICA

AN FER GEM SARD
INCISA.
ABVNDANTIAE TYP

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
540 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637

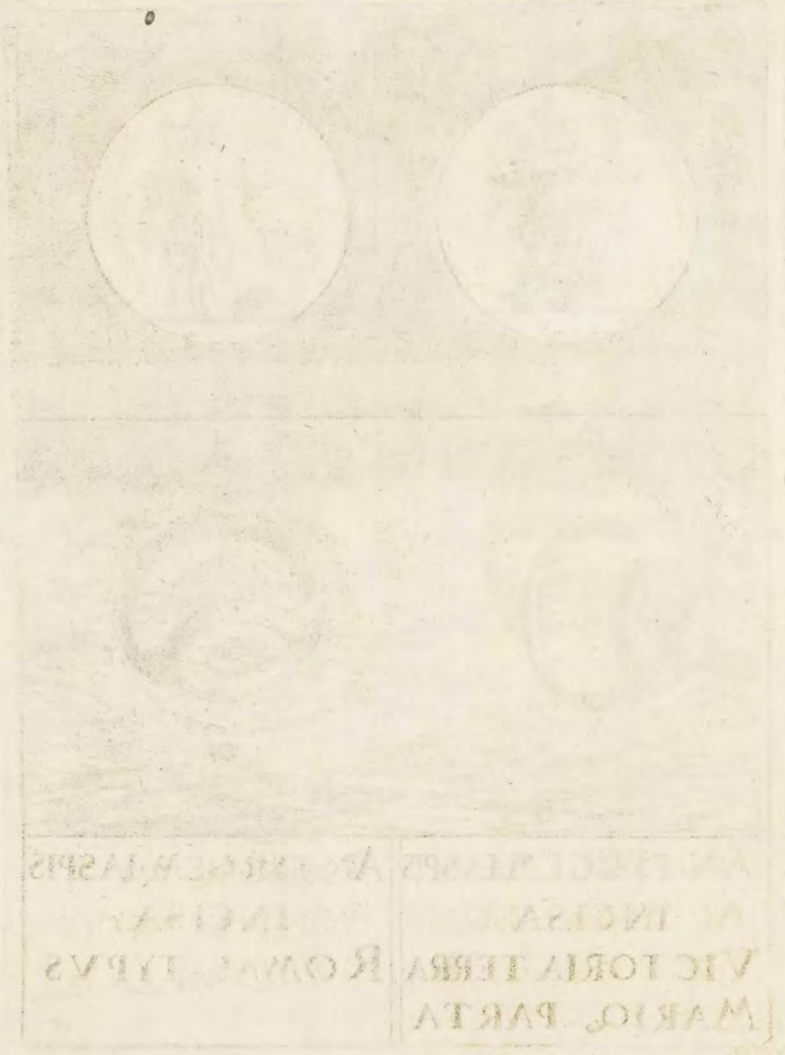
7

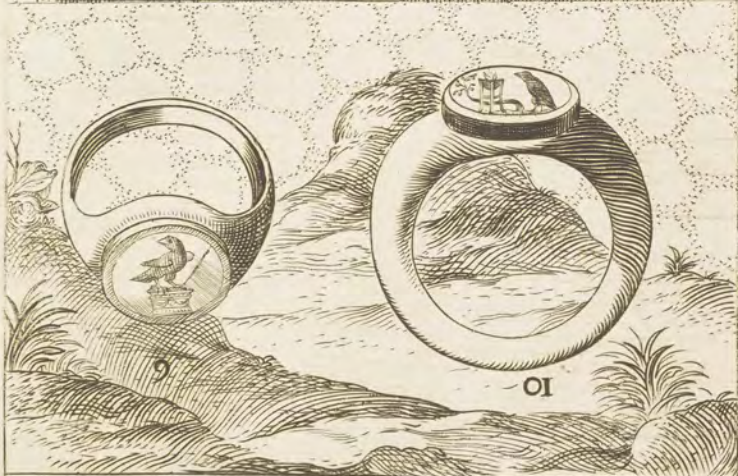
8

AN·FER·GEM·IASPIS
INCISA.
VIC·TORIA·TERRA
MARIQ&·PARTA

AN·FER·GEM·IASPIS
INCISA.
ROMAE·TYPVS

MARIO PARTA
VICTORIA TERRA ROMANORUM TYVS
ANNO DOMINI MDCCLXXII
IN ITALIA

AN FER . GEM .
 ACHAT^{ES} . INCISA
 ALES S . IOVIS

AN FER . GEM .
 ACHAT . INCISA
 CORVVS APOLL.

JACQUES DE LA MOYNE
ADMIRAL DE FRANCE
PAR LE ROY

AN. FERR. GEM.
SARD. INCISA

AN. FERR. GEM.
SARD. INCISA.
VICTORIA PACI^{ERA}

VICTORIAE
SARDINIA
ANNO DOMINI

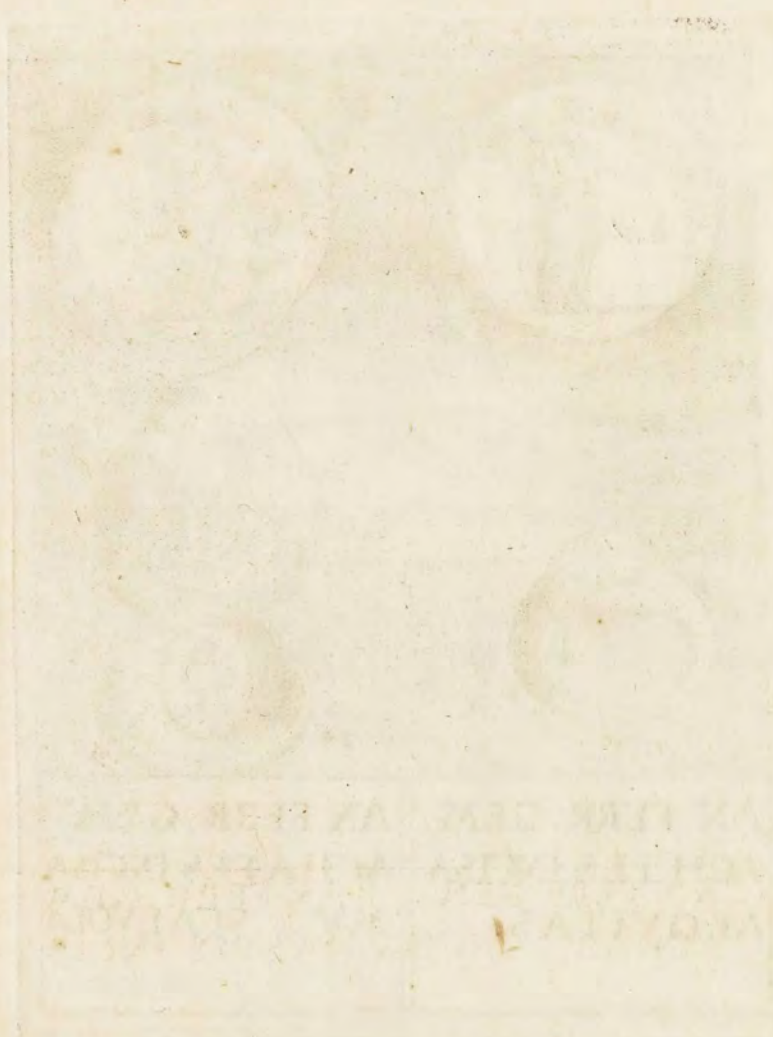
17

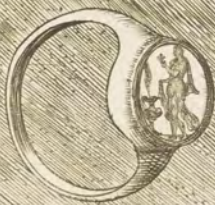

14

AN. FERR. GEM.
ACHTES. INCISA.
AEQVITAS

AN. FERR. GEM.
ACHATES. INCISA
MV , SCAEVOLA

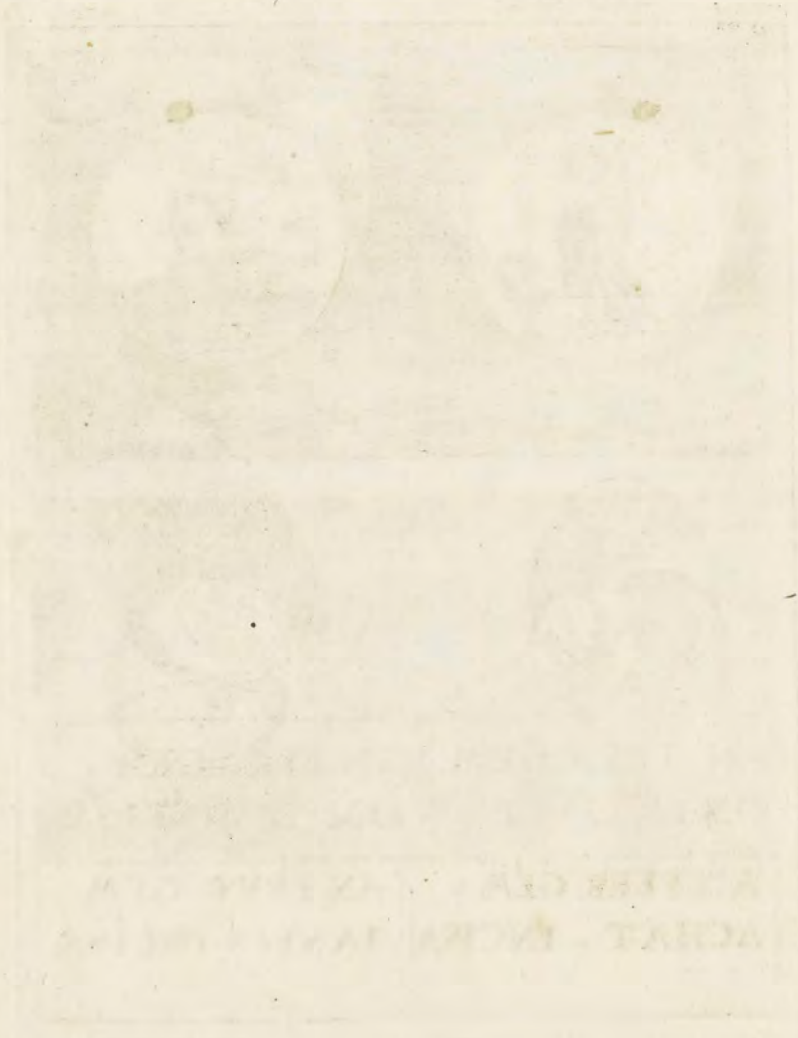
15

16

AN FERR. GEM ,
ACHAT . INCISA

AN FERR. GEM ,
IASPIS. INCISA

17

AN. FERR. GEM
ONYX. INCISA
MARS. GRADIVS

18

AN. FER. GEM
ONYX. INCISA

19

20

AN. FERR. GEM.
ACHATES. INCI
CORVVS. APOLL

AN. FER. GEM.
GRANATA. INCI
TROPHEVM.

²¹
AN. FERR. GEM.
ACHATES. INCISA

²²
AN. FERR. GEM.
ACHATES. INCISA

AN. FER. GEM.
ACHATES INCISA

AN. FER. GEM.
ONYX INCISA.
SPEC. TYPVS.

25

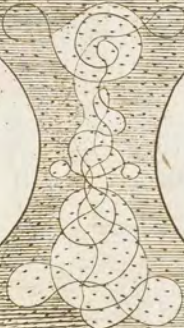
26

AN. FERR. GEM.
ACHATES INCIS
NEPTVNVVS .

AN. FERR. GEM.
SARDA. INCISA.

AT THE END OF THE LINE
IN THE YEAR 1780
BY J. H. H. H.

27

28

AN. FERR. GEM.
SARDA INC.

AN. FERR. GEM.
SARDA INC.

29

30

AN. ÆR. INAVR. GEM.
SARDA. INCISA.

AN. ÆR. INAVR. GEM.
SARDA. INCISA.

31

32

AN.ÆR. INAVR.
GEM. SARD. INC.

AN.ÆR. INAVR.
GEM. ACHA. INC

AN. VI. LXVII. LXVIII. LXIX.
CIV. SARDINIA. CIV. SARDINIA.

33

34

AN. AEREVS. GEM.
ACHATES. INCI.

AN. AER. GEM.
ACHAT. INCISA.

AN VERDSTIGEN AN VER GEM
ACHTERE POC ACHAT INCISA

35

36

AN. AER. INAVR.
GEM. PRASINOS.
INC.

AN AER. GEM,
SARDA. INC.

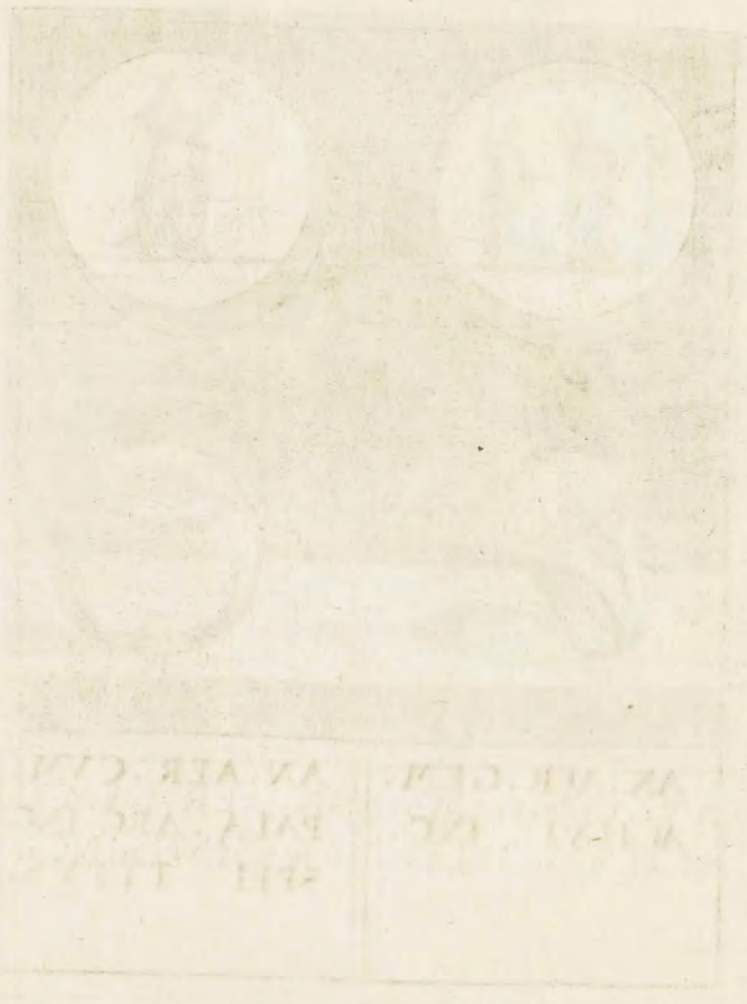
37

38

AN. AER. GEM.
ACHAT, INC.

AN. AER. CVM.
PALA, ARG. INC.
SPEI. TYPVS.

AN AIR CIV
CIVIL
AN AIR CIV
CIVIL

AN. AER. GEM.
 ACHAT. INCI.

AN. AER. GEM.
 PRASINOS. INC.

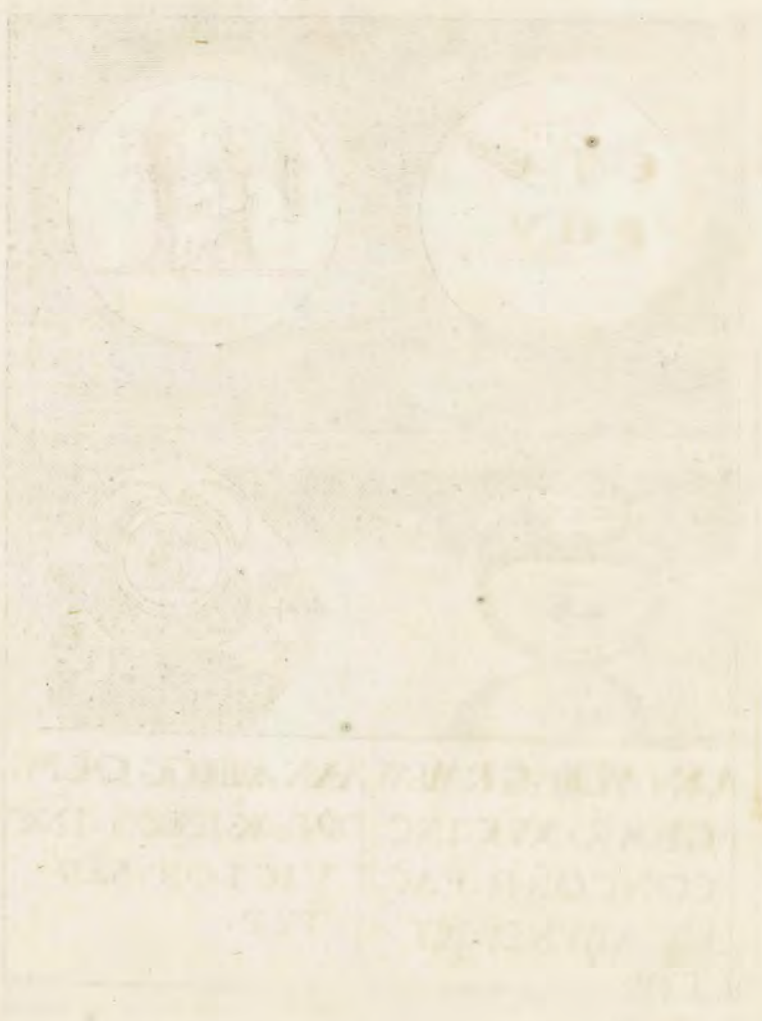
41

42

AN . AER . GEM .
ACHAT . INC .

AN . AER . GEM .
ONYX . INC .

44

AN. ARGENTEVS
GEM. ONYX. INC.
CONCORD. PAC.
ET. ABVNDANT.
TYP.

AN. ARG. GEM.
PRASINOS. INC
VICTOR. SED.
TYP.

AN ARGENTINA AN ARG-GEM
GENOZINC PRASINOTAE
CONCORD. PAC. TUTOR. SIB.
ET. ABUNDANT. TYP.

45

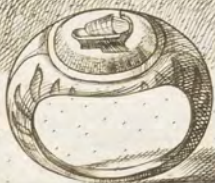

46

AN . ARG . GEM .
ACHAT , INC .

AN . ARG . GEM .
ACHAT , INC .

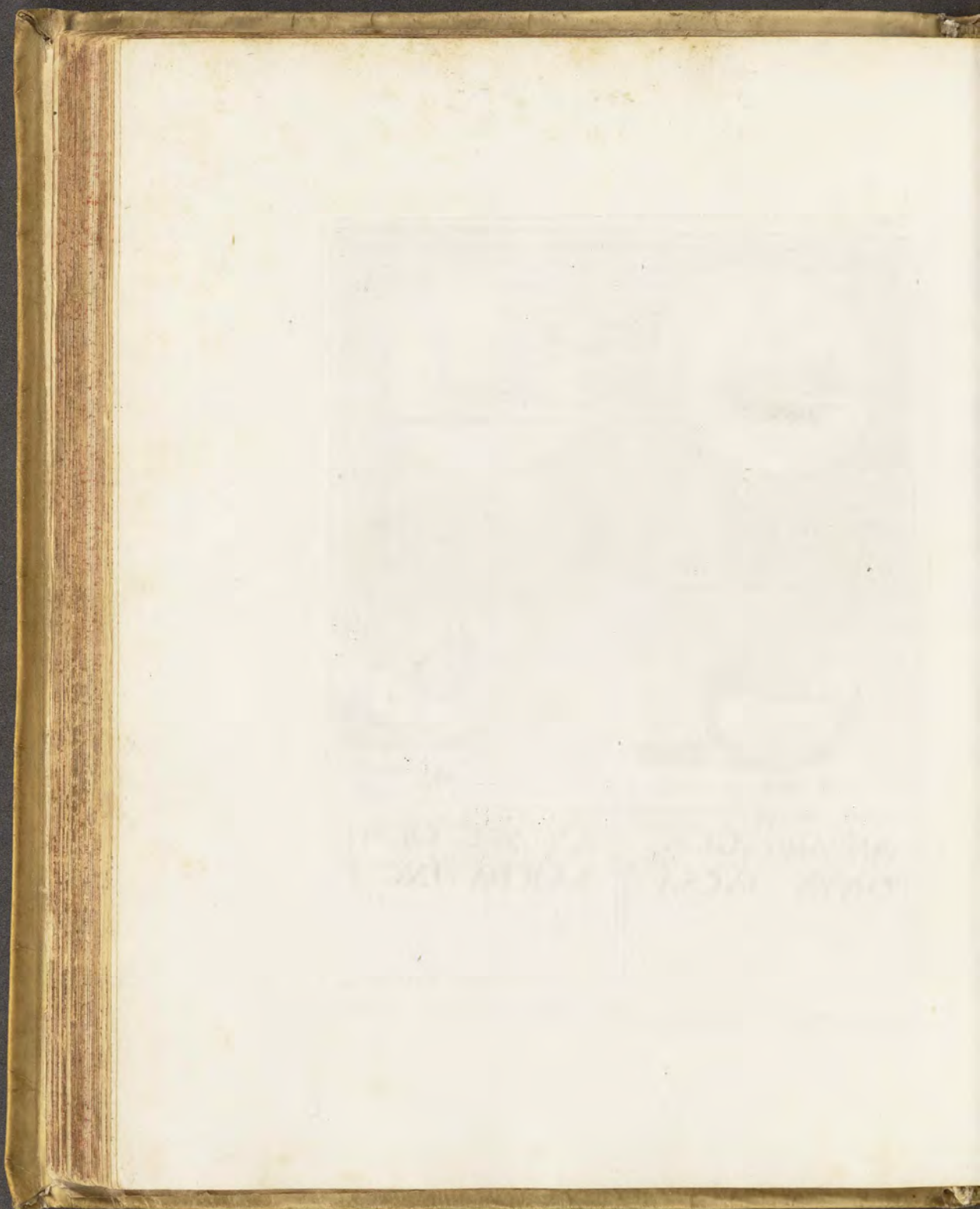
47

48

AN. ARG. GEM.
ONYX. INCSA.

AN. ARG. GEM.
SARDA. INC.

49

50

AN. ARG. GEN.
ONYX , INC ,

AN. ARG. GEN.
ONYX , INC ,

51

52

AN. ARG. GEM.
ONYX, INC.

AN. ARG. GEM.
SARDA, INC.

Faint, illegible text or labels, possibly describing the diagrams above.

53

54

AN. ARG. INAVR.
GEM. ACHAT. INC.

AN. ARG. GEM.
SARDA. INC.

55

56

AN·ARG·GEM·
SARDA·INC·

AN·ARG·GEM·
IASPIS·INC·

AN. ARG. GEM.
SARDA. INCISA

AN. ARG. GEM.
SARDA, INC,

ALBERTUS GEM. IN. AR. G. B. M.
ACHTAES. INC. T. B. N. O. P. T. I. C.
S. A. D. A. I. N. C. I. S. S. A. R. D. I. A. I. N. C.

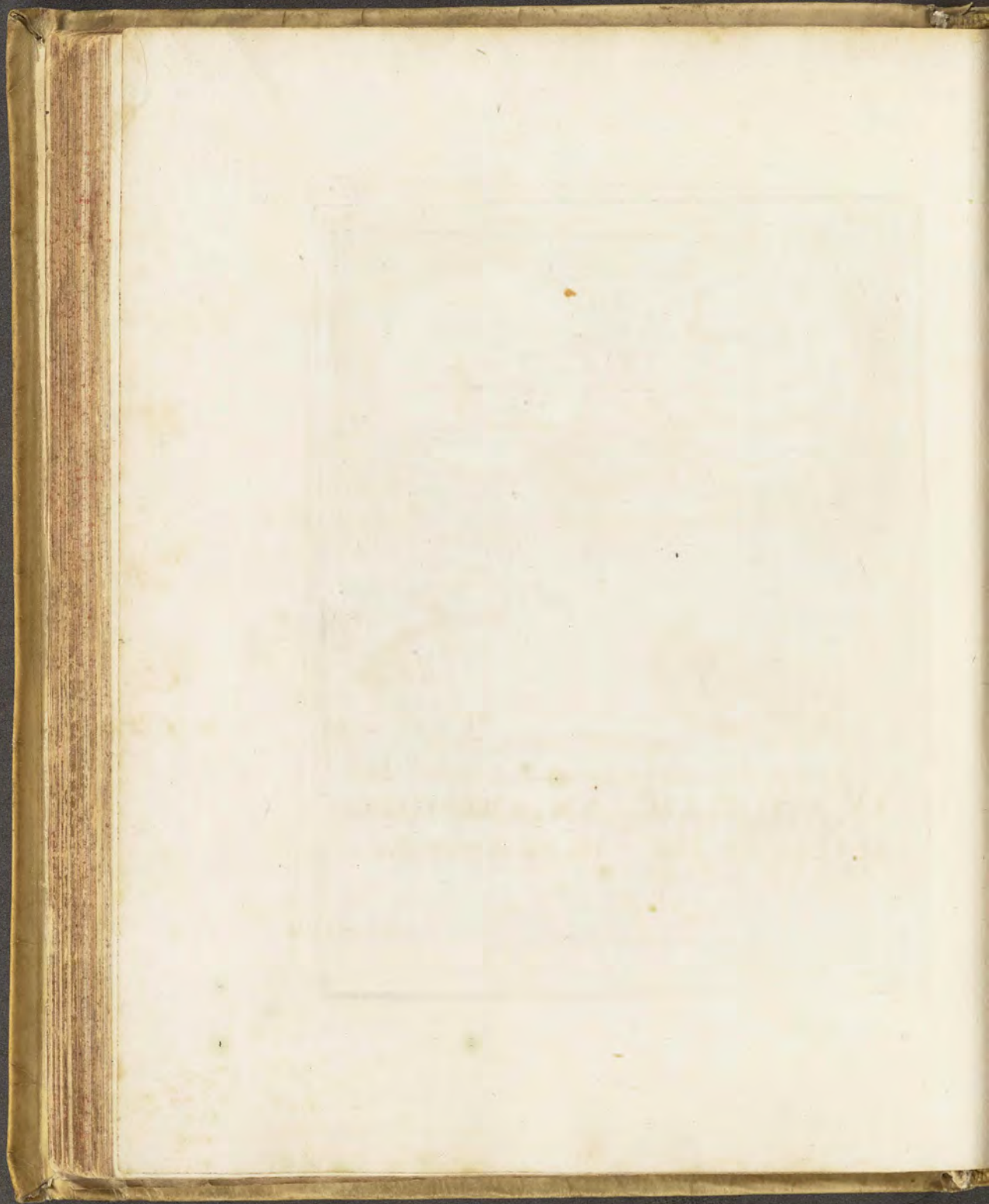
59

60

AN ARG. GEM.
ACHATES. INC.

AN. ARG. GEM.
HELIOTROP. INC.

61

62

AN · ARG · GEM ·
ONYX INCI ·

AN · ARG · GEM ·
ONYX · INC ·

63

64

AN · ARG · GEM ·
HELIOTROP · INC

AN · ARG · GEM ·
ONYX · INCI

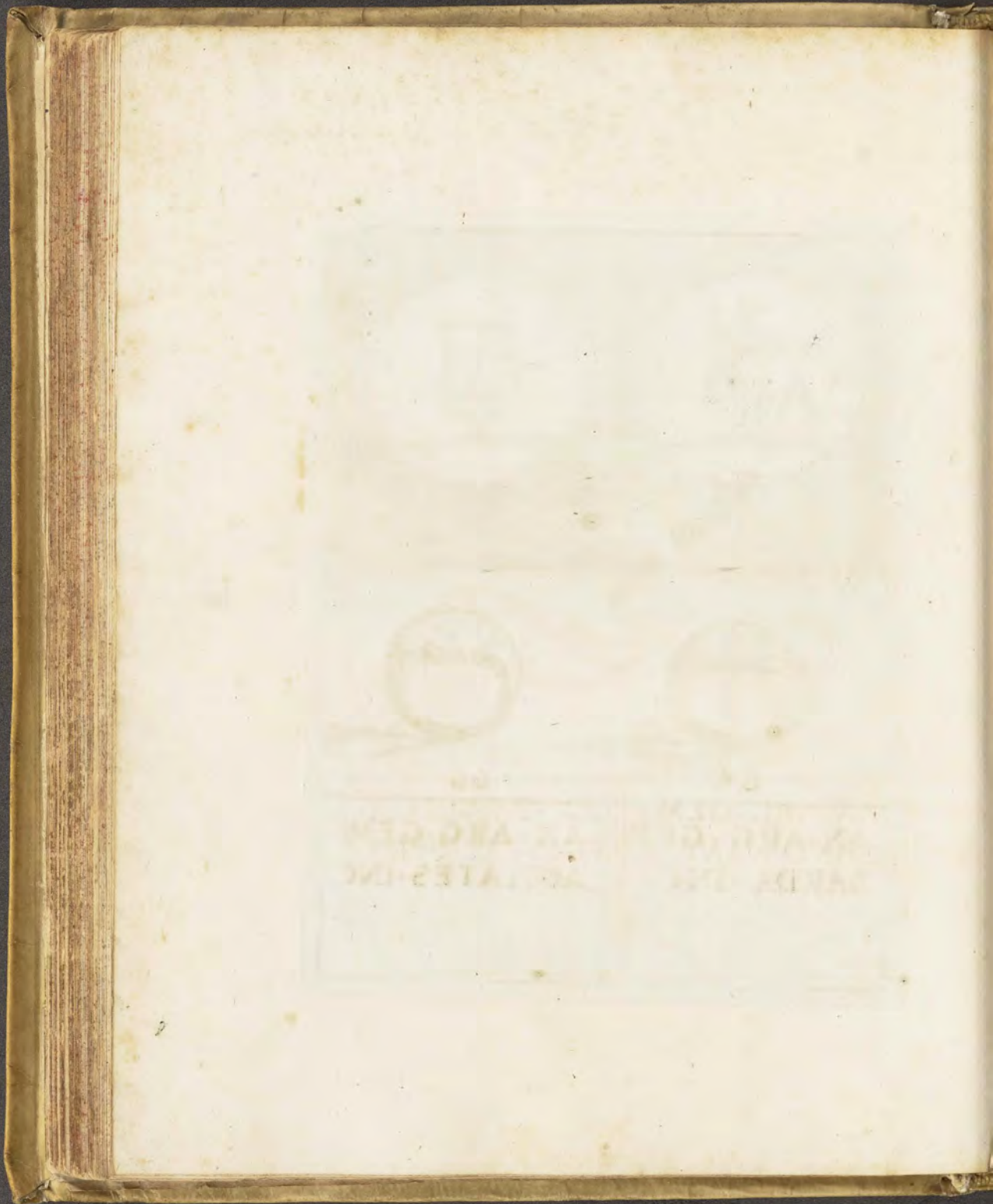
65

66

AN · ARG · GEM ·
SARDA · INC ·

AN · ARG · GEM ·
ACHATES · INC

Faint, illegible markings and ghosted text, possibly a stamp or bleed-through from the reverse side of the page.

67

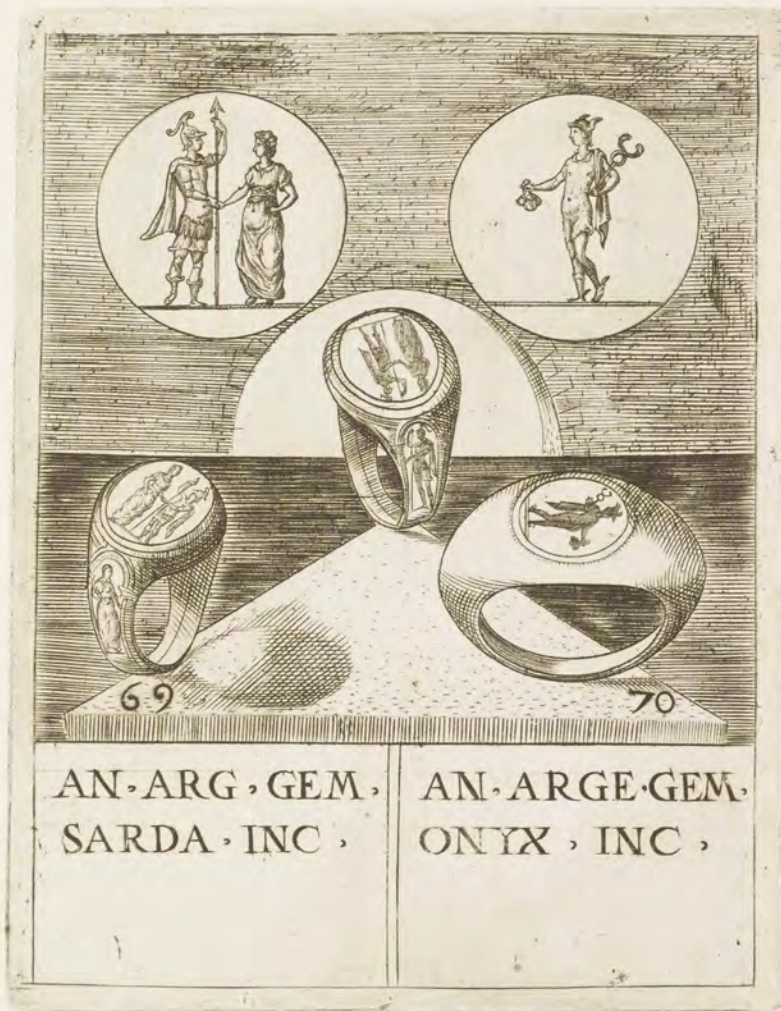

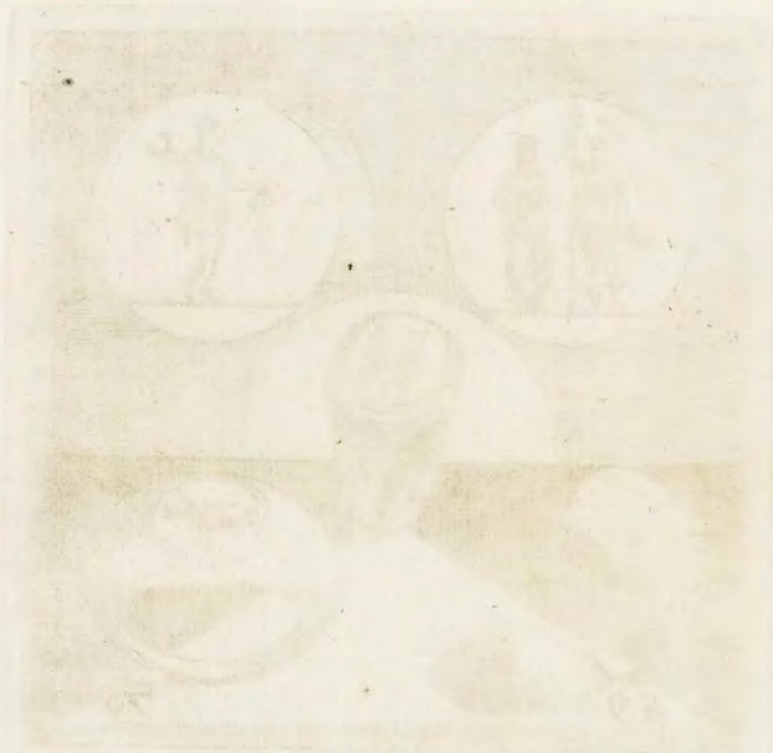
68

AN · ARG · GEM ·
SARDA · INC ·

AN · ARG · GEM ·
ONYCH · III · INC ·

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
SALDA INC. TORONTO, CANADA

71

72

AN·ARG·INAVR·
GEM·ONYX·INC·

AN·ARG·GEM·
ONYX·INC·

73

74

AN ARG .GEM.
ONYX . INC .

AN ARG .GEM .
ONYX . INC .

ANDREW BURNETT
NEW YORK, N.Y.

75

76

AN. ARG. INAVR
GEM. SARDA. INC

AN. ARG. GEM
ONXX. INC

77

78

AN ARG INAVR
GEM ONYX INC

AN ARG GEM
ONYX INC

79

80

AN·ARG·INAVR·
·GEM·SARD·INC·

AN·ARG·GEM
ACHATES·INC

81

82

AN · ARG · INAVR ·
GEM · ONYX · INC ·

AN · GEM · INAVR ·
GEM · ONYX · INC ·

83

84

AN · ARG · INAVR
GEM · ONYX · INC

AN · ARG · INAVR
GEM · SARD · INC

85

86

AN · ARG · INAVR
GEM · ONYX · INC

AN · ÆR · SIGIL
ARG · INAVR · INC

87

88

·AN·ARG·INAVR·
·GEM·SARD·IN

·AN·ARG·INAVR·
·GEM·ONYX·INC

AN. ARG. LINT.
GARD. INC.

AN. ARG. GEM.
GARD. INC.

89

90

AN · ARG · GEM ·
SARDA · INC ·

AN · ARG · INAVR ·
GEM · SARD · INC

THE
OF THE
IN THE
OF THE

91

92

AN · ARG · INAVR
GEM · SARD · INC

AN · ARG · INAVR
GEM · ACHAT · INC

93

94

AN · ARG · INAVR ·
GEM · SARD · INC

AN · ARG · GEM ·
ONYX · INC

95

96

AN · ARG · SIGIL
AVR · INC ·

AN · ARG · SIGIL
AVR · INC ·

97

98

AN · ARG · SIGILL
AVR · INCI ·

AN · ARG · SIGILL
AVR · INC

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

99

100

AN · ARG · GEM ·
IASPIS · INC ·

AN · ARG · GEM ·
ONYX · INC

AN - ARG - GEM
ONYX - INC

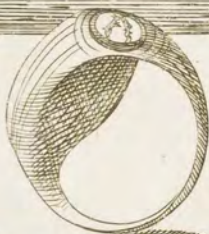
AN - ARG - GEM
LAPIDS INC

100

22

101

102

ANEX·SARDA·IN·TEGRA
CVM·PALA·AVREA·
ET·CIRCULO·ARC·

AN·ARG·CVM·STRYS
AVREIS·ET·SIGILLO
EX·IASPIDE·VTRIQ·
ACHATEM·HABENS
INC

ET CIRCVL ARC
SECRETUM HABERE

103

AN · FER · CVM · SIGILL · ARG · VERSATIL
AB · VNA · PARTE · EXCIS · AB · ALTERA · INC

AN ARS INVA. CA. SICILIA
VERSATILIS EXCISENCIS

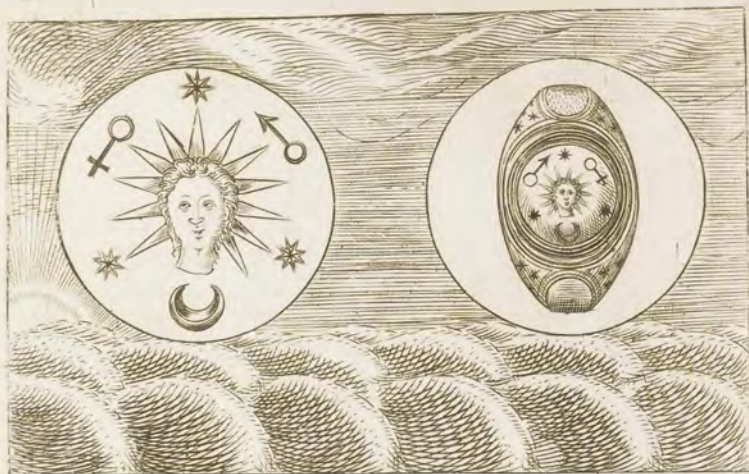

104

AN · ARG · INAVR · CVM · SIGILLO ·
VERSATILI · EXCIS · ET · INCIS ·

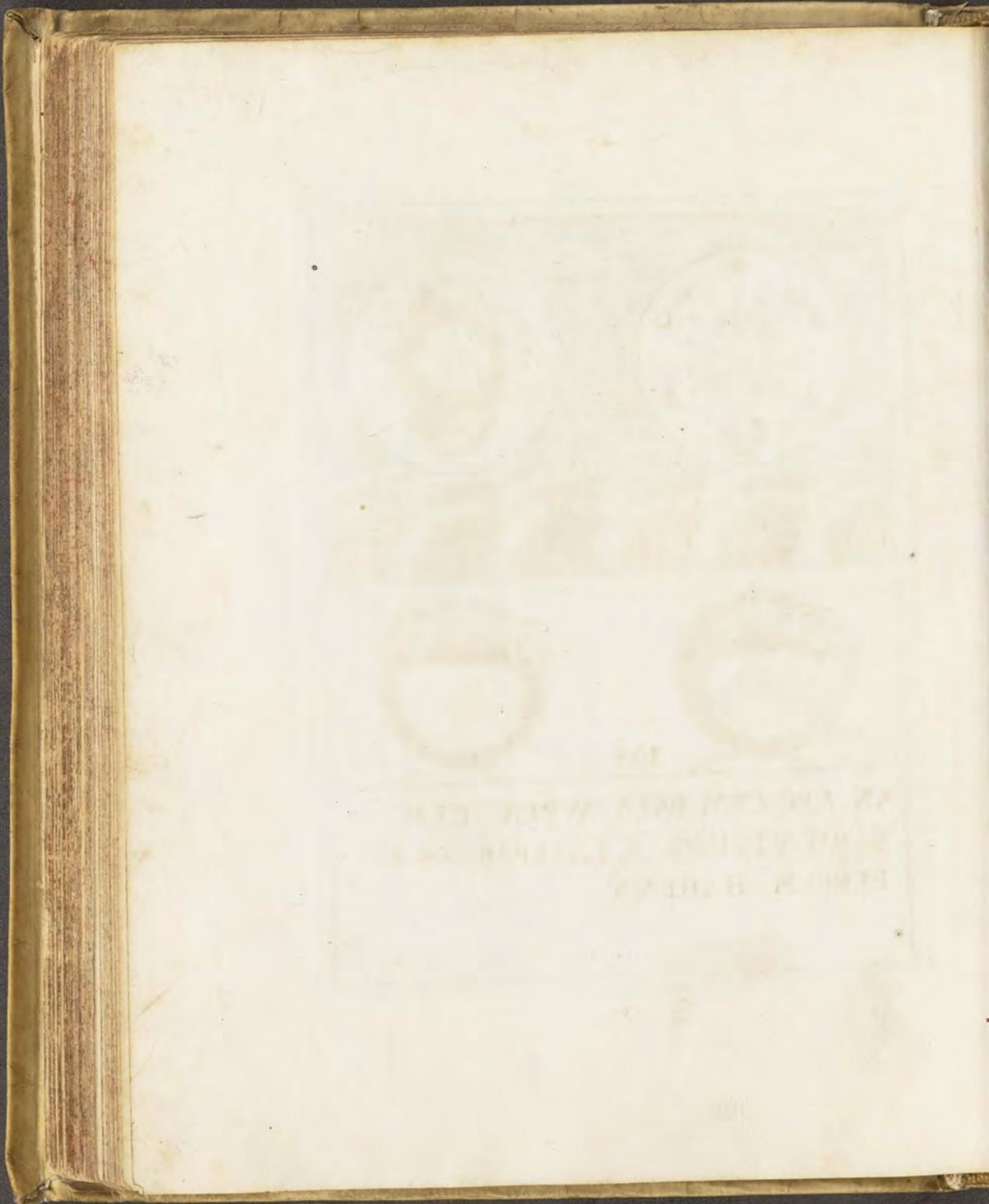
ANNO DOMINI MDCCLXXII
SARD. VTRINQUE A. PATRIBUS ASSE.
TERRVM HABENS

105

AN · ARG · CVM · PALA · AVREA · GEM
 · SARD · VTRINQ · A · LATERIB · ÆS · ET ·
 FERRVM · HABENS ·

106

107

AN ARG. GEM.
SARDA INC.

AN ARG. GEM.
SARDA INC.

AN ARG. GEN. AN ARG. GEN.
BARDA INC. BARDA INC.

108

AN ARG. GEM.
ACHATES INC.

Faint, illegible text or markings at the bottom of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

109

110

AN ARG. GEM.
CYANEA INC.

AN ARG. GEM.
CYANEA INC.

III

AN · AVREVS · CVM · SIGILLO · HINC · INDE
VERSATILI AB · VNO · LATERE · GEM · SARD · INC
AB · ADVERSO · VERO · NERONIS · ET · AGRIPPIN
EFFIGIEM · AVR · INC · PRAE · SE · FERENTE ·

112

AN · AVR · GEM · SARDA · INC · AB ·
 VTROQVE · LATERE · ONYCH · INC · HABENS

113

114

AN · AVR · GEM ·
SARDA · INC ·

AN · AVR · GEM ·
SARDA · INC ·

115

116

·AN·AVR·GEM·
·ONYX·INC·

·AN·AVR·GEM·
·ONYX·INC·

117

118

· AN · AVR · GEM ·
· ONYX · INC ·

· AN · AVR · GEM ·
· ONYX · INC ·

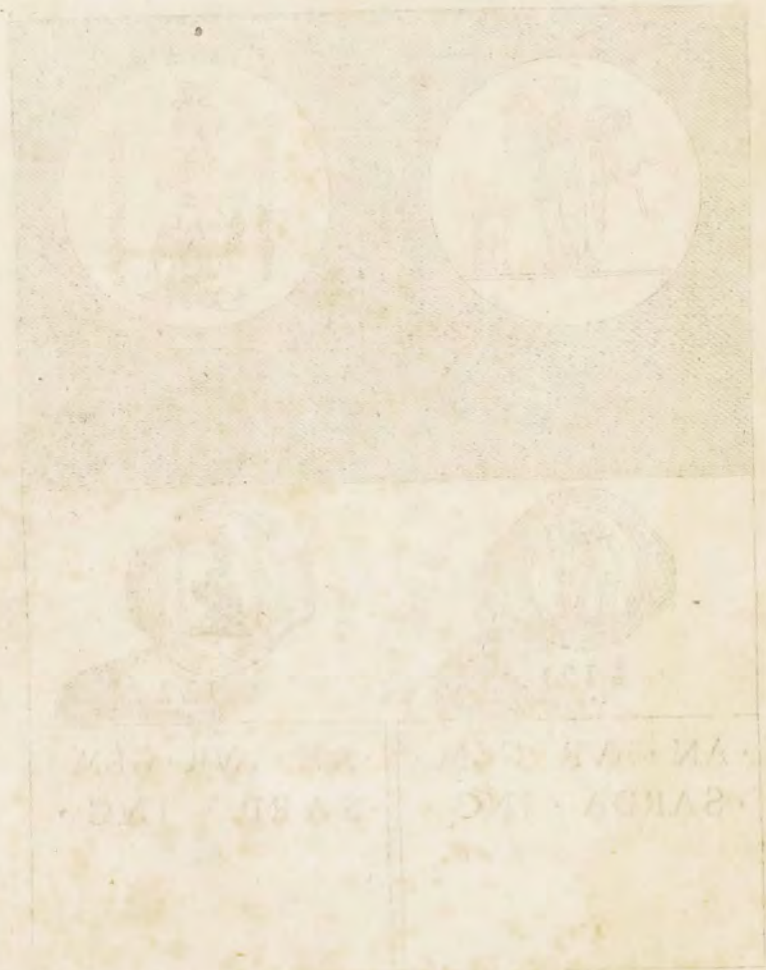
119

120

· AN · AVR · GEM ·
· ONYX · INC ·

· AN · AVR · GEM ·
· ONYX · INC ·

121

122

· AN · AVR · GEM ·
· SARDA · INC ·

· AN · AVR · GEM ·
· SARD · INC ·

123

124

· AN · AVR · GEM ·
· SARD · INC ·

· AN · AVR · GEM ·
· SARD · INC ·

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

125

126

· AN · AVR · GEM ·
· ONYX · INC ·

· AN · AVR · GEM ·
· ONYX · INC ·

127

128

· AN · AVR · GEM ·
· ONYX · INC ·

· AN · AVR · GEM ·
· ONYX · INC ·

AM. V. R. GEM. AN. V. R. GEM.
S. A. D. INC. S. A. D. INC.

129

130

· AN · AVR · GEM ·
· SARDA · INC ·

· AN · AVR · GEM ·
· SARD · INC ·

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
PRESS

131

132

AN AVR QVEM
PERCVRRVNT 2
LINEÆ ARG GEM
ONYX. INC.

AN AVR GEM.
ONYX INC.

133

134

AN . AVR . GEM .
ONYX . INC .

AN AVR GEM
ONYX . INC

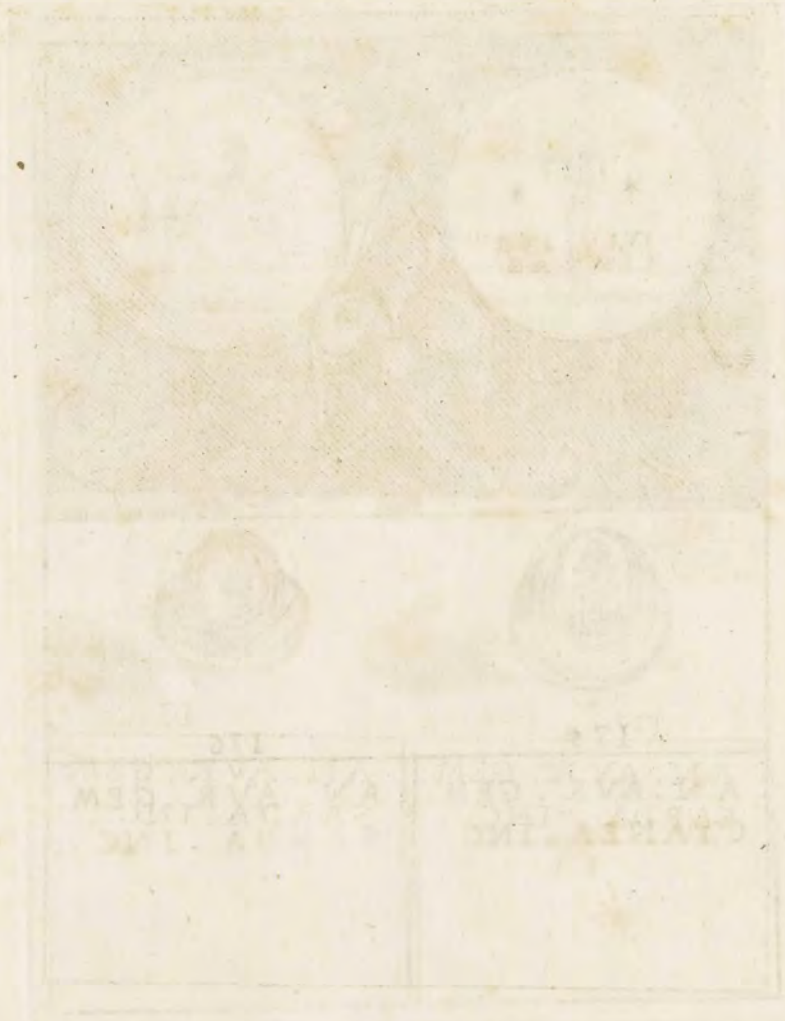
I35

AN . AVR . GEM .
CYANEA . INC

I36

AN . AVR . GEM .
SARDA . INC .

137

138

AN. AVR. GEM.
SARDA . INC .

AN. AVR. GEM.
SARDA . INC .

THE AMERICAN
GEM & JEWELRY CO.
NEW YORK

139

AN. AVR. GEM.
SARDÀ. INC.

140

AN. AVR. GEM
SARD. INC.

SARIN INC
NEW YORK

SARIN INC
NEW YORK

141

142

AN AVR GEM
SARDA INC

AN AVR GEM
SARDA INC

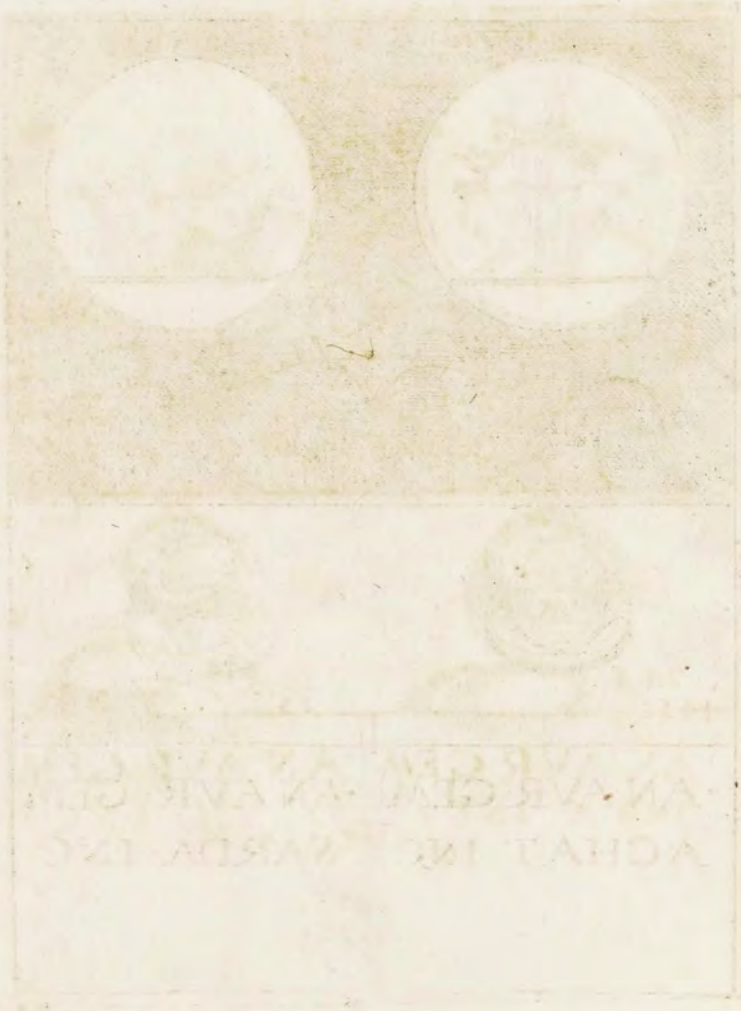
I43

I44

AN AVR GEM
ONYX INC

AN AVR GEM
ONYX INC

AN-AR-GIM-AN-AR-GIM
ACHAT-IRI-ZARDA-INO

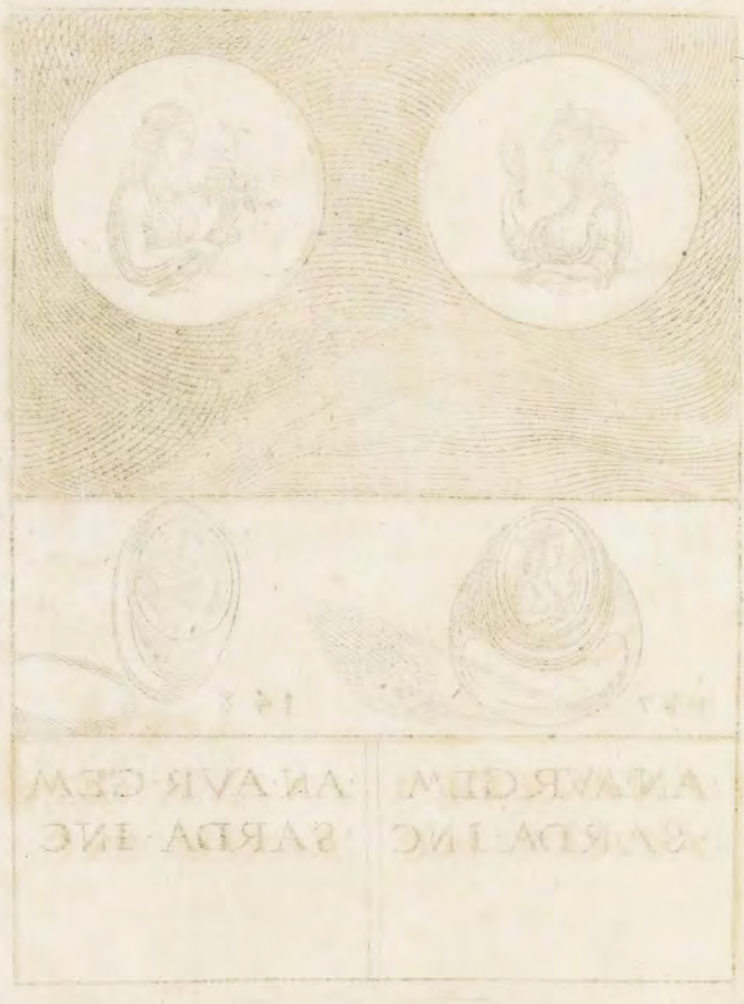
145

146

AN AVR GEM
ACHAT INC

AN AVR GEM
SARDA INC

147

148

AN AVR GEM
SARDA INC

AN AVR GEM
SARDA INC

149

150

·AN·AVR·GEM
·SARDA·INC

·AN·AVR·GEM
·SARDA·INC

151

152

AN AVR. GEM
SARDA. INC

AN AVR. GEM
SARD. INC

153

154

AN·AVR·GEM
SARDA·INC

AN·AVR·GEM
SARDA·INC

195

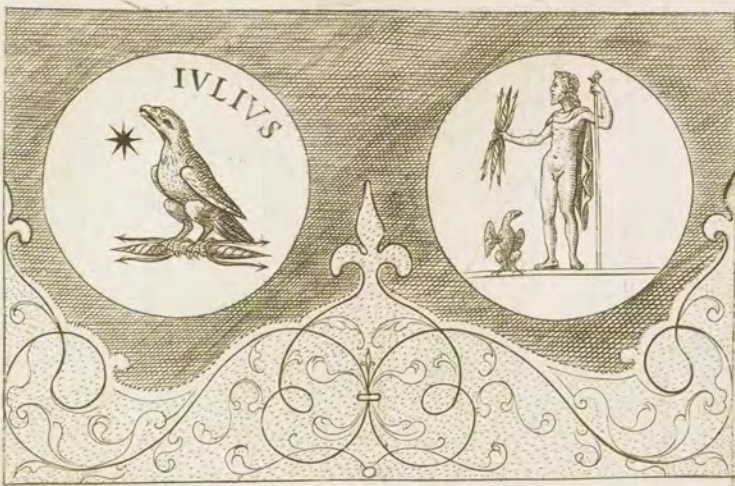

196

AN·AVR·GEM
·ONYX·NIC

AN·AVR·GEM
·ONYX·INC

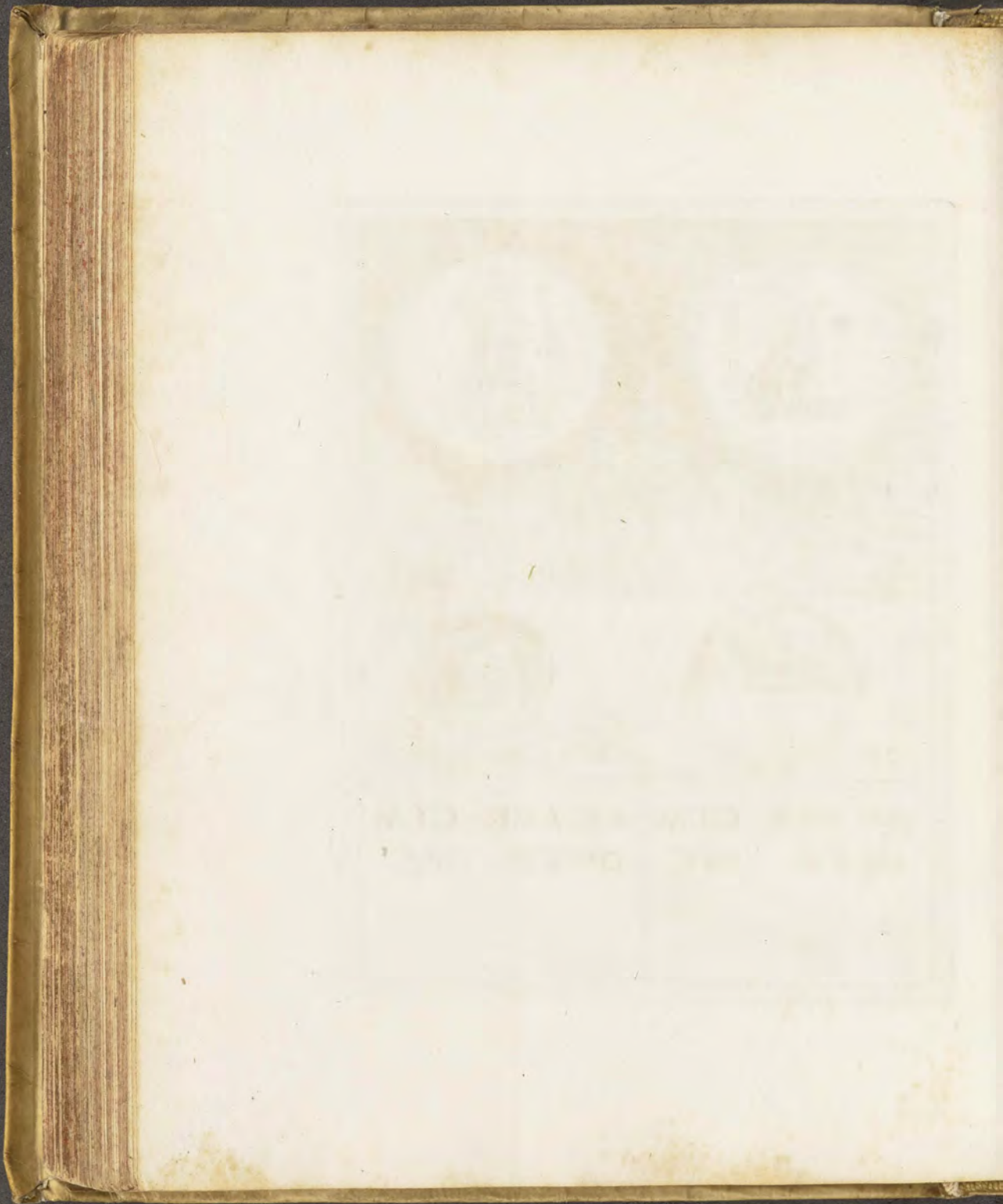
157

158

AN · AVR · GEM
· ONYX · INC

AN · AVR · GEM
· ONYX · INC

159

160

AN AVR GEM
ONYX INC

AN AVR GEM
ONYX INC

161

162

AN AVR GEM
ONYX INC

AN AVR GEM
ONYX INC

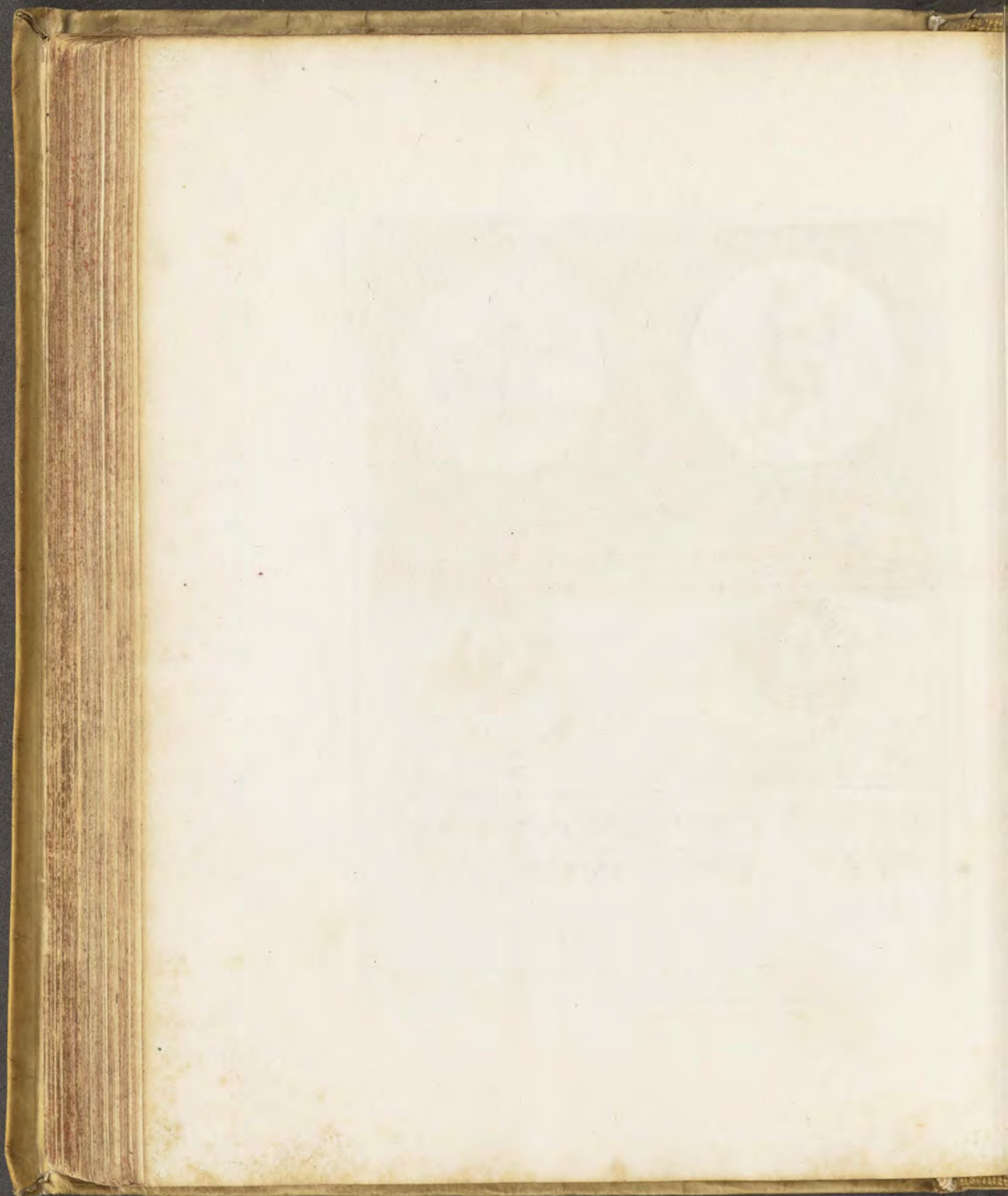

163

164

AN AVR · GEM ·
ONYX · INC

AN AVR · GEM ·
ONYX · INC

165

166

·AN·AVR·GEM·
·ONYX·INC

·AN·AVR·GEM·
·ONYX·INC

167

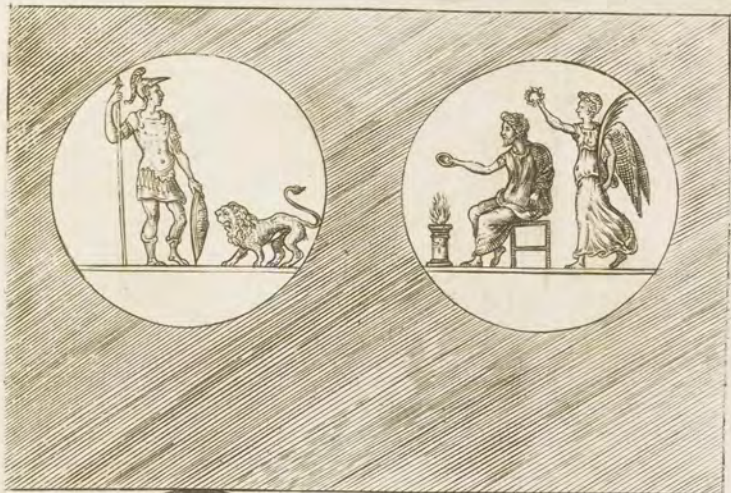

168

·AN·AVR·GEM
·ONYX·INC

·AN·AVR·GEM
·ONYX·INC·

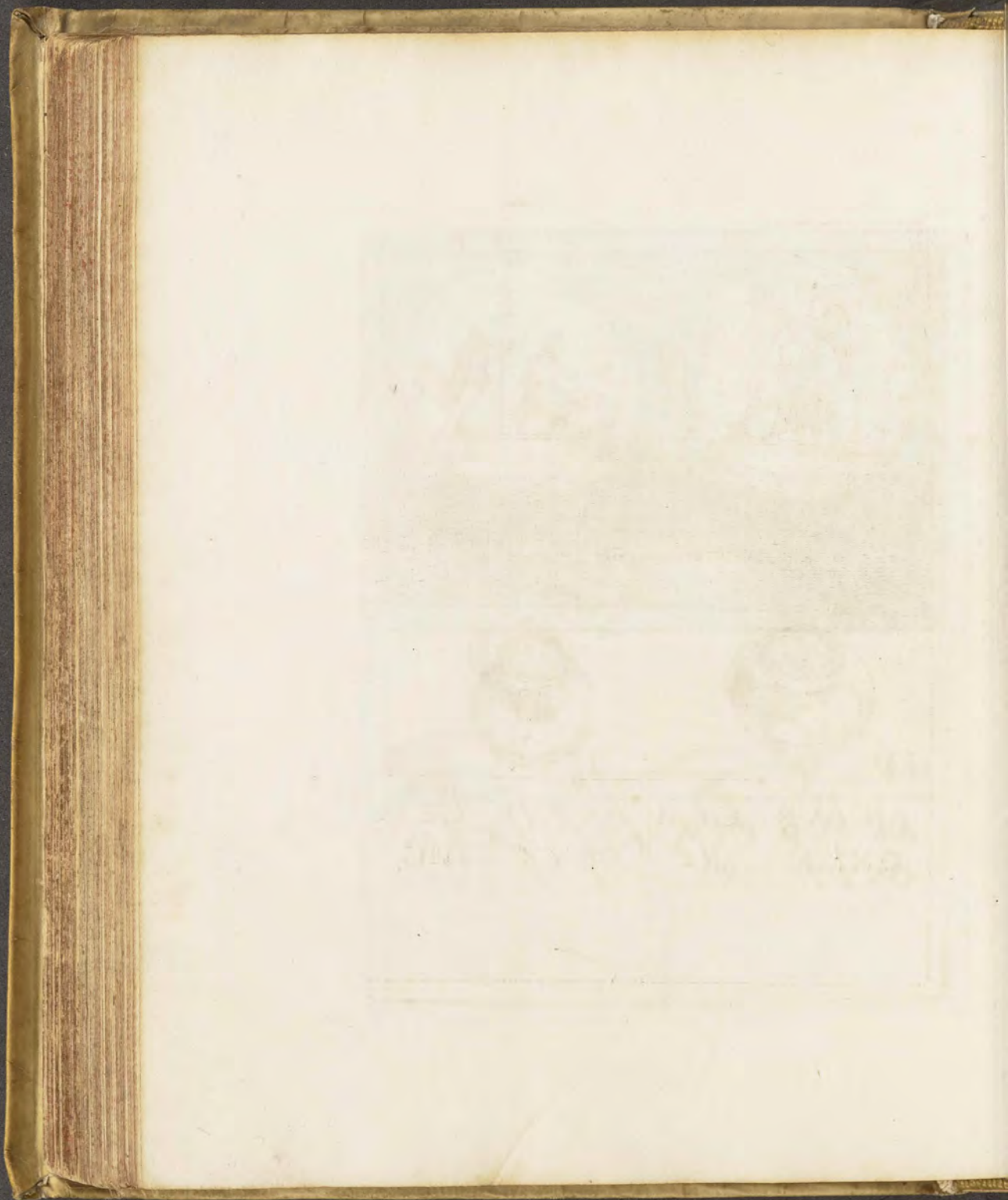
169

170

·AN·AVR·GEM
·ONYX·INC

·AN·AVR·GEM
·ONYX·INC

171

172

AN AVR · GEM
· ONYX · INC

AN · AVR · GEM
· ONYX · INC ·

173

174

·AN·AVR·GEM·
·ONYX·INC·

·AN·AVR·GEM·
·ONYX·INC·

175

176

·AN·AVR·GEM
·ONYX·INC

·AN·AVR·GEM
·ONYX·INC

177

178

AN·AVR·GEM
·ONYX·INC·

AN·AVR·GEM
·ONYX·INC·

179

180

AN·AVR·GEM·
·ONYX·INC·

AN·AVR·GEM·
·ONYX·INC·

181

182

AN AVR. GEM.
SARDA INC.

AN AVR. GEM.
IASPIS INC.

183

184

AN AVR. GEM. ,
SARDA INC ,

AN AVR. GEM. ,
SARDA INC ,

SARDA INC
NEW YORK

185

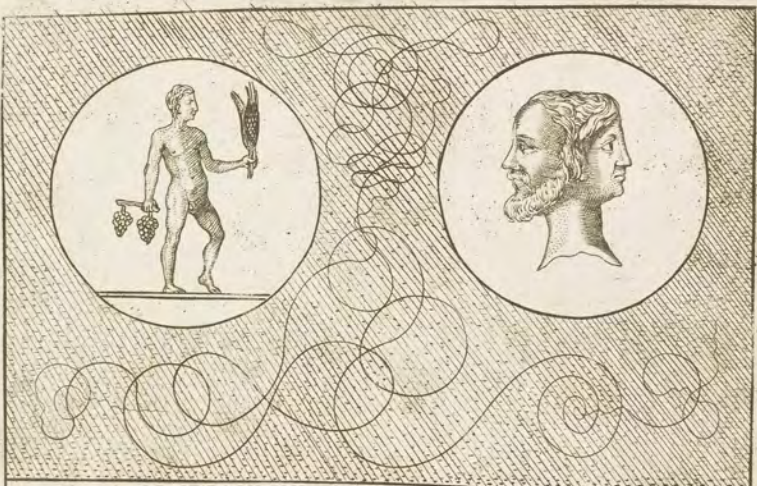

186

AN. AVR. GEM.
ACHATES INC.

AN. AVR. GEM.
SARDA INC.

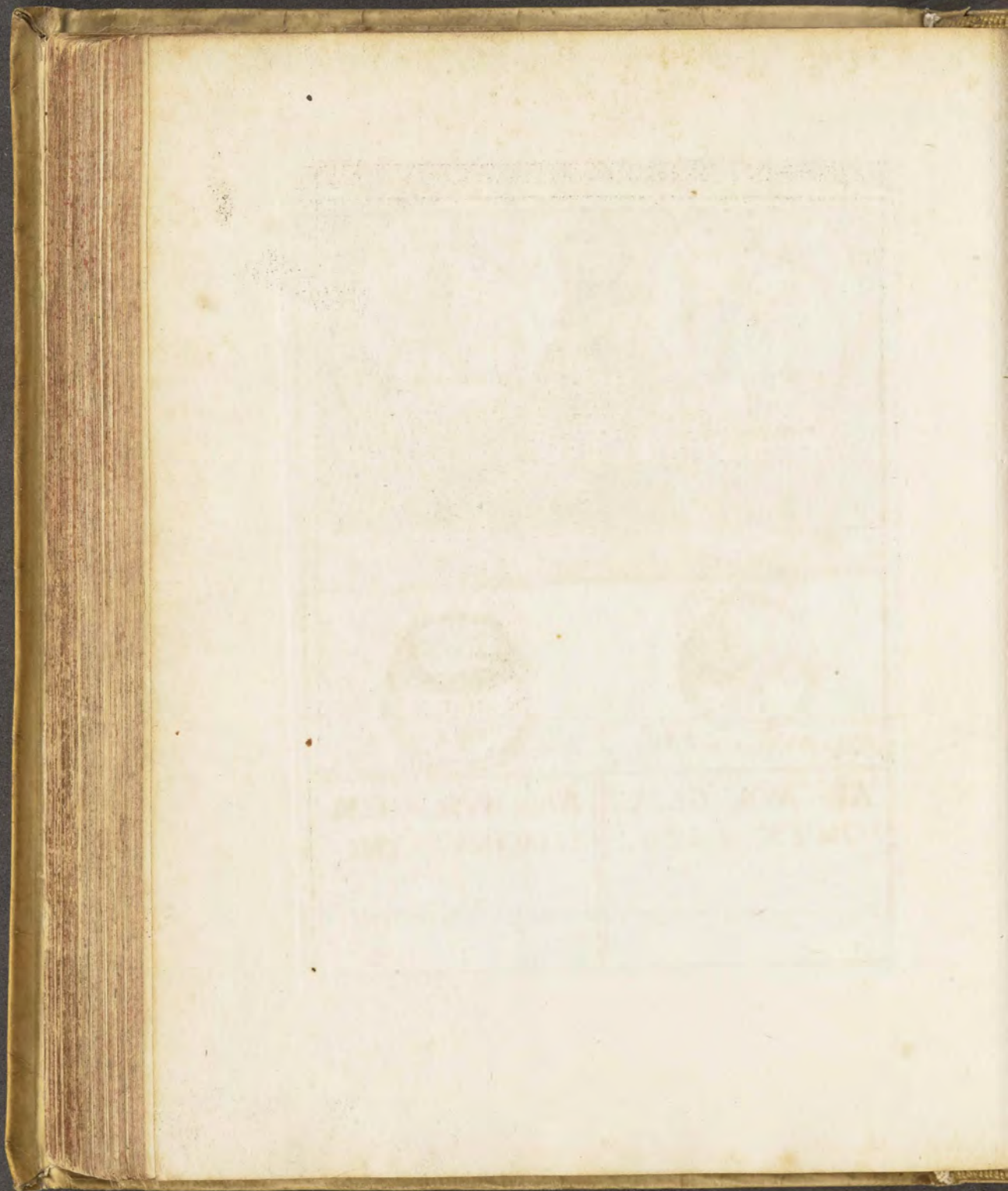
187

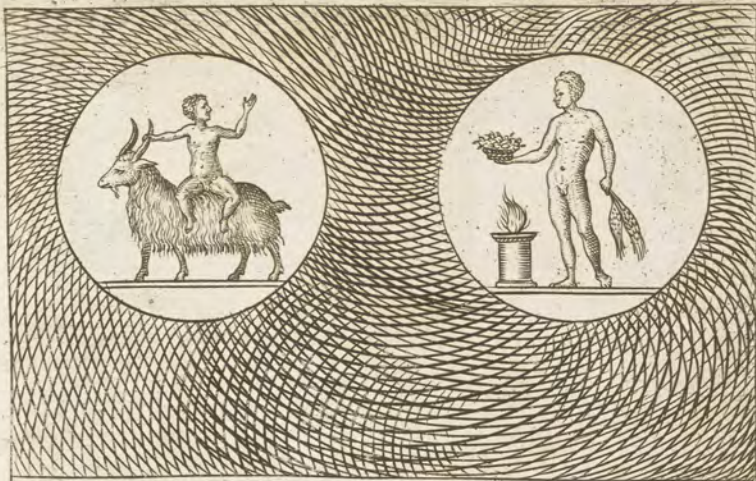

188

AN . AVR . GEM .
ONYX INC .

AN . AVR . GEM .
HYACINT INC .

189

190

AN. AVR. GEM .
ONYX . INC .

AN. AVR. GEM .
ONYX INC .

191

192

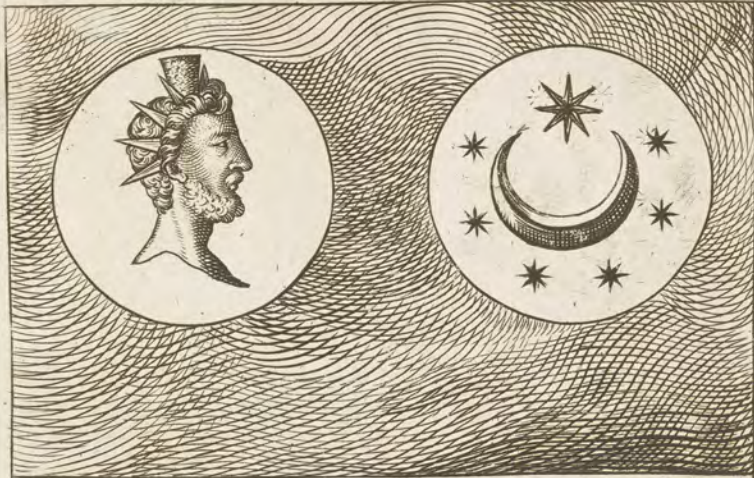
AN · AVR · GEM ·
SARDA INC ·

AN · AVR · GEM ·
SARDA INC ·

Faint, mirrored text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, mirrored text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

193

194

AN AVR. GEM .
ACHATES INC .

AN AVR. GEM .
SARDA INC .

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
521 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637

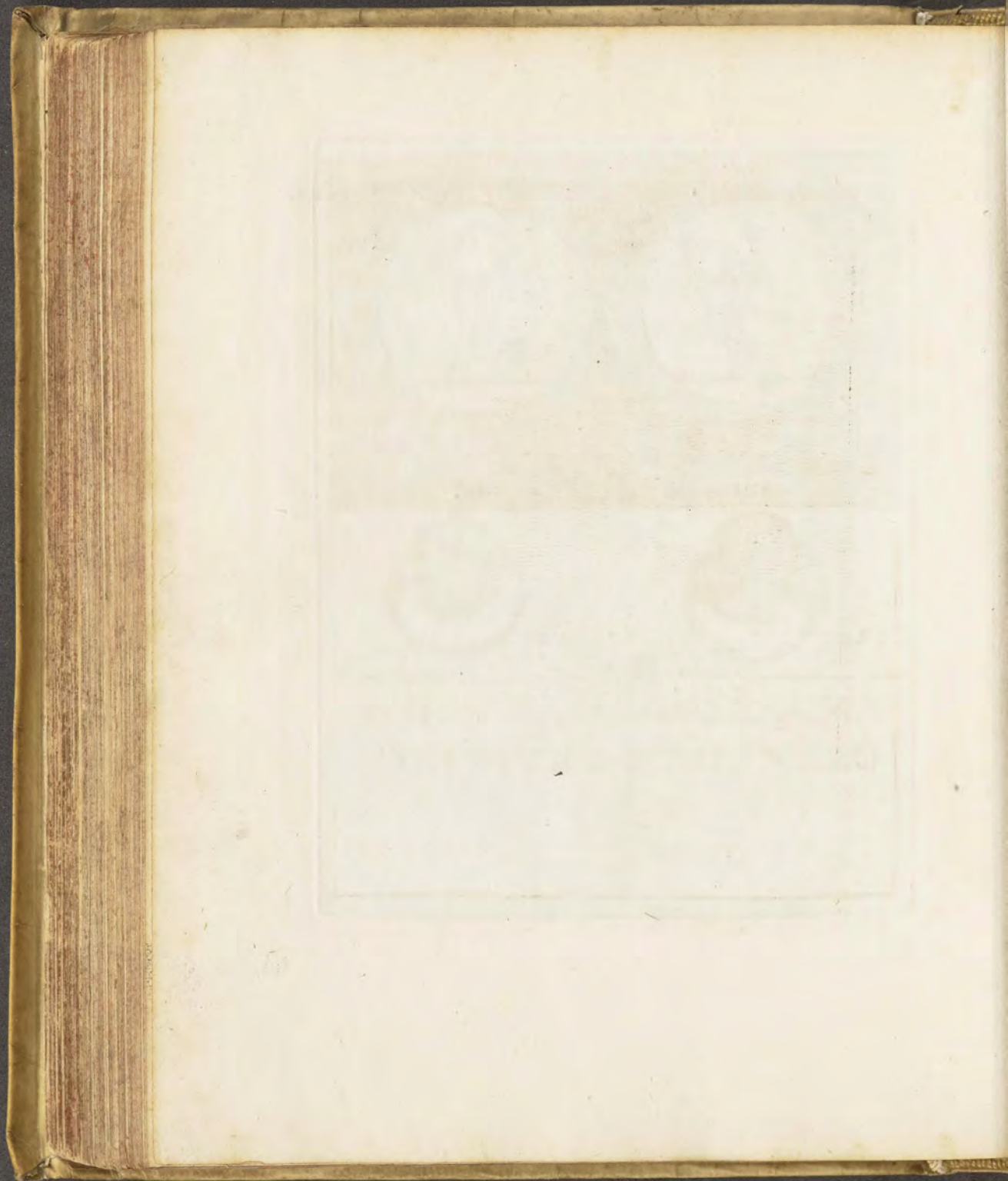
195

196

AN · AVR · GEM
· ONYX · INC ·

AN AVR · GEM
· ONYX · INC

I

SARDA INC.

2

ONYX INC.

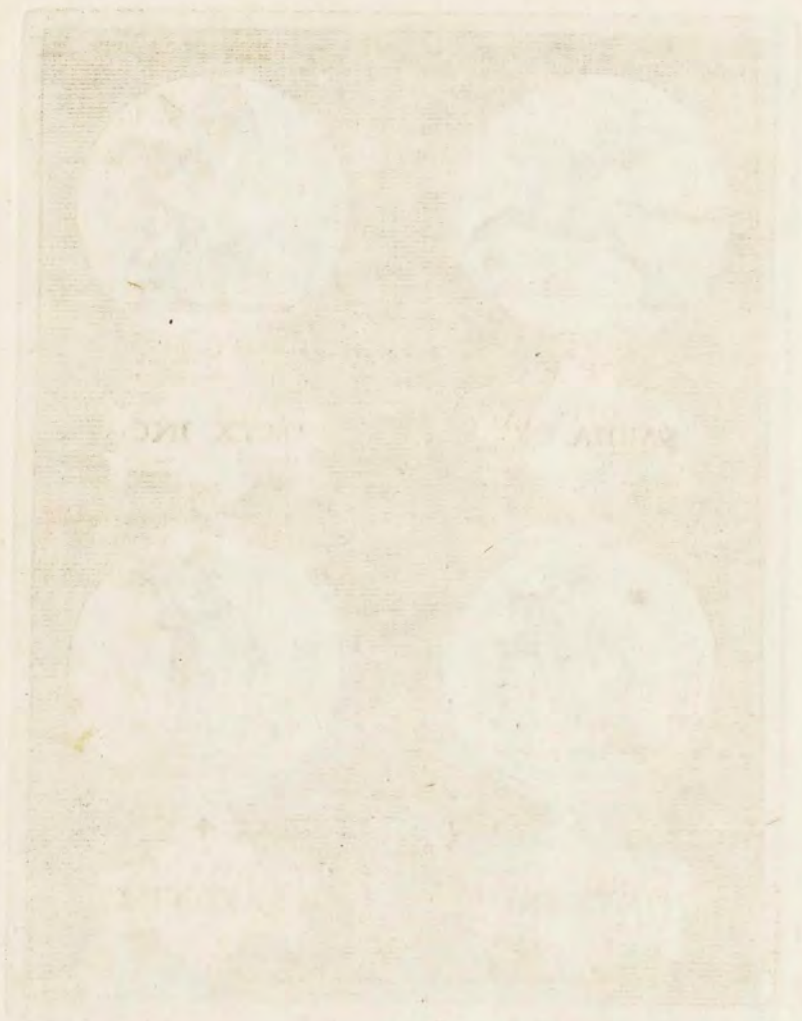
3

ONYX INC.

4

SARDA INC.

5

SARDA·INC

6

SARDA·INC

7

SARDA·INC

8

SARDA·INC

ONYX INC.

9

ONYX INC.

10

ONYX INC.

11

ONYX INC.

12

13

ACHATES INC.

14

ACHATES INC.

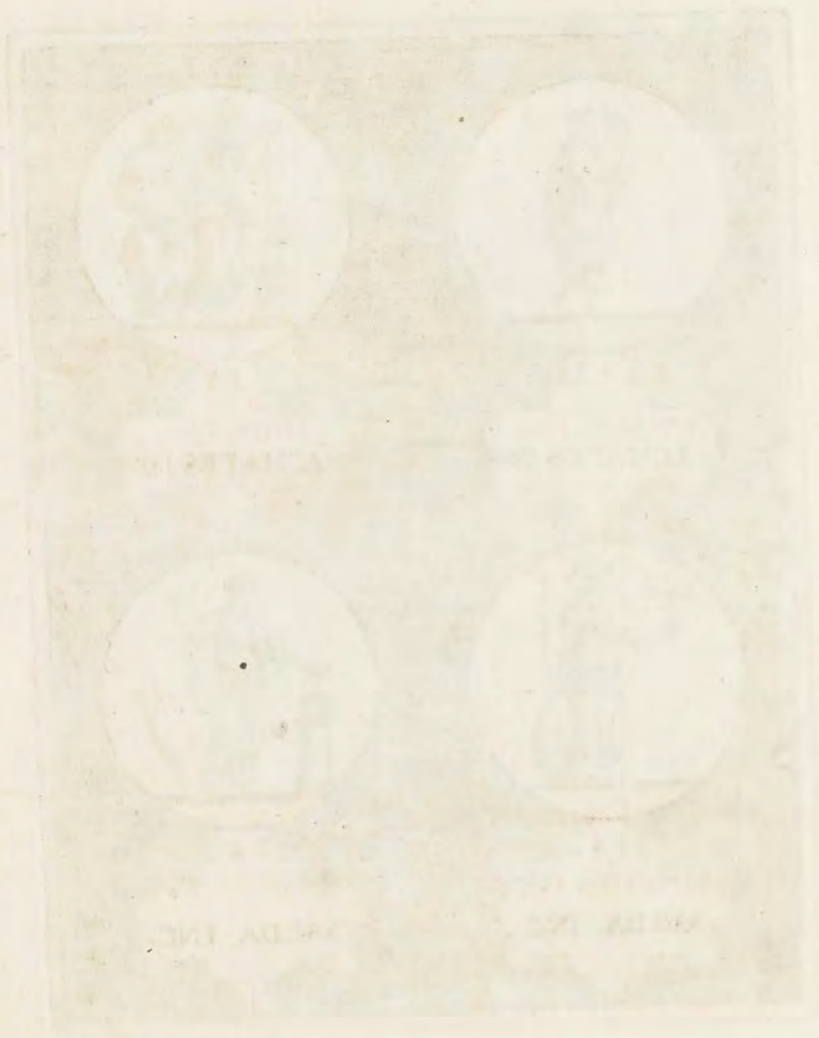
15

SARDA INC.

16

SARDA INC.

17

ACHATES INC.

18

ACHATES INC.

19

ACHATES INC.

20

ACHATES INC.

21

SARDA INC.

22

SARDA INC.

23

SARDA INC.

24

SARDA INC.

25

ONYX INC

26

ACHATES IN

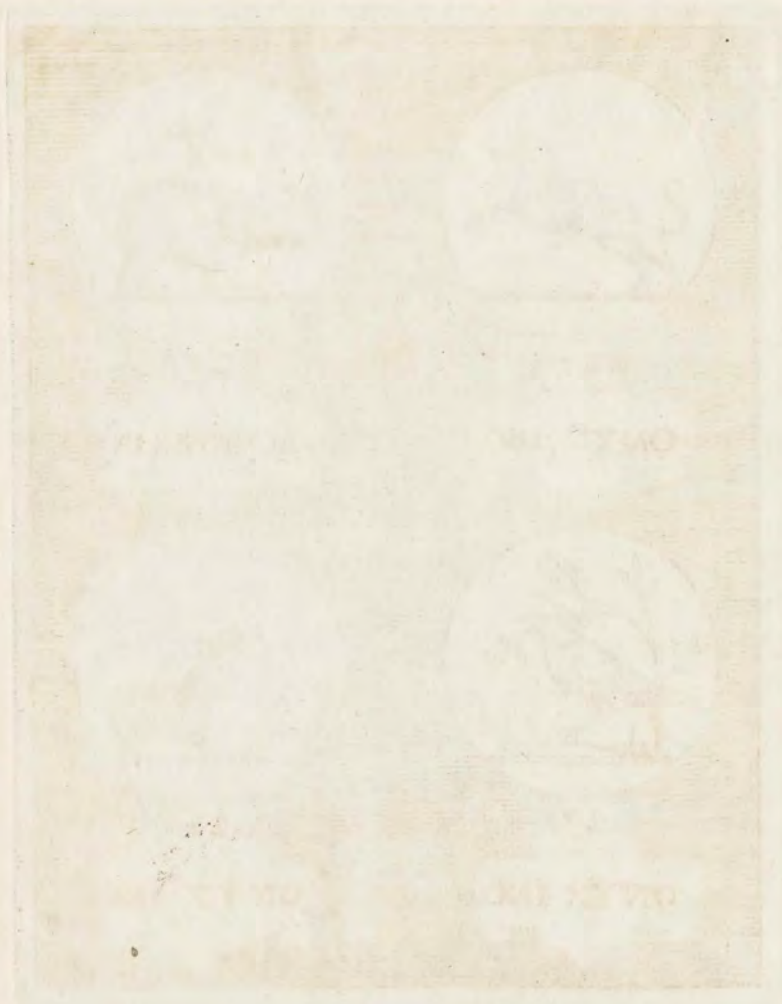
27

ONYX INC

28

ONYX INC

29

ONYX INC.

30

ONYX INC.

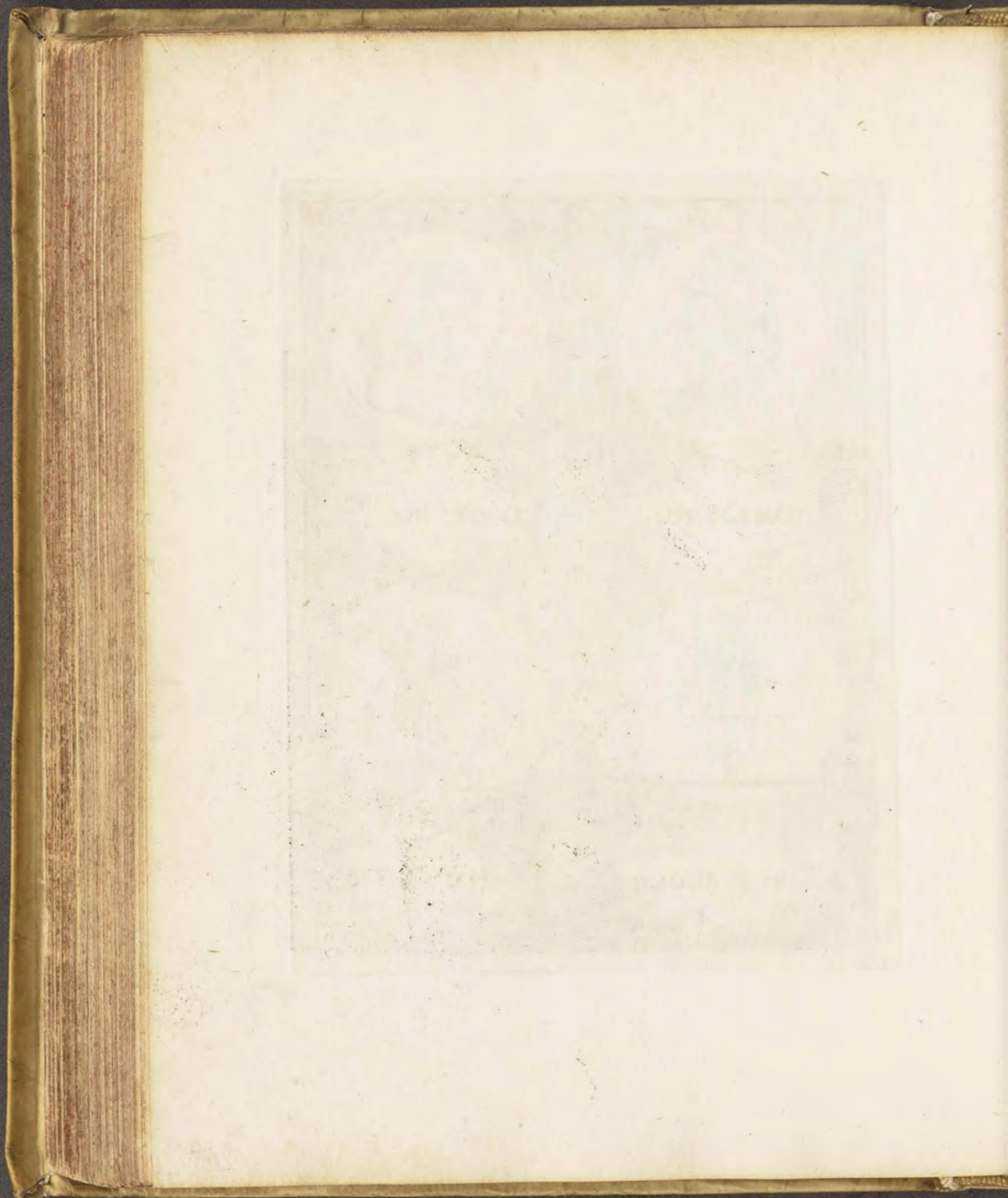
31

ONYX INC.

32

ONYX INC.

33

ONYX INC

34

ONYX INC

35

ONYX INC

36

ONYX INC

37

ONYX INC

38

ONYX INC

39

ONYX INC

40

ONYX INC

41

ONYX INC

42

ONYX INC

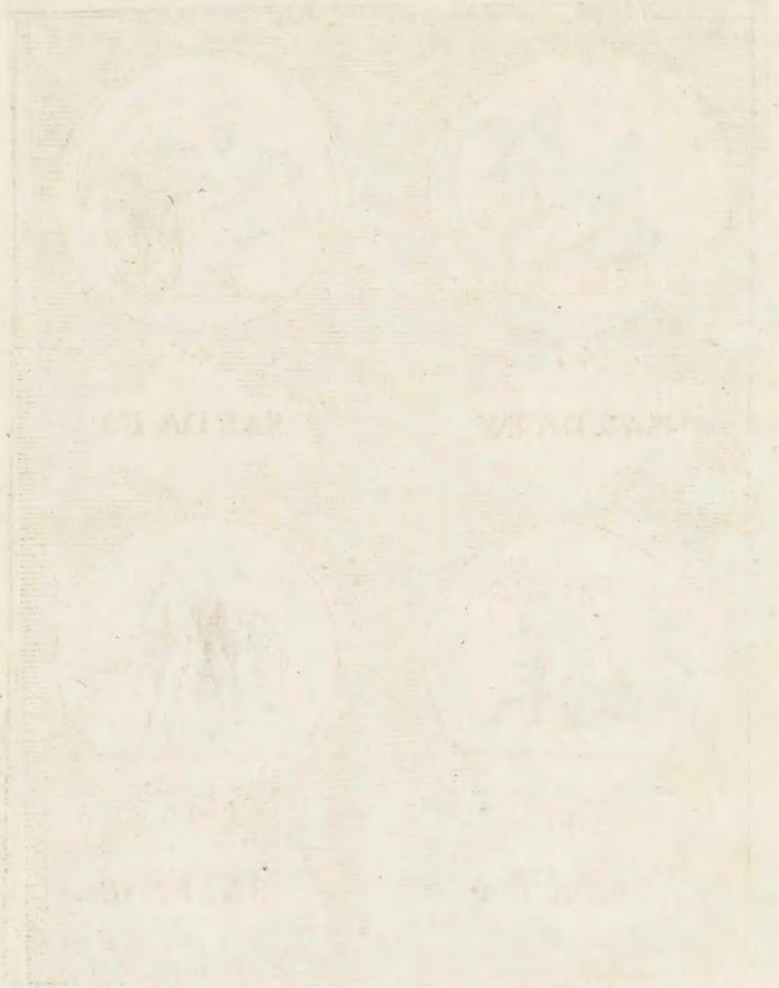
43

ONYX INC

44

ONYX INC

45

SARDA INC

46

SARDA INC

47

SARDA INC

48

SARDA INC

49

SARDA INC

50

SARDA INC

51

SARDA INC

52

SARDA INC

THE
SARDA

THE
SARDA

SARDA INC

SARDA INC

53

SARDA INC

54

SARDA INC

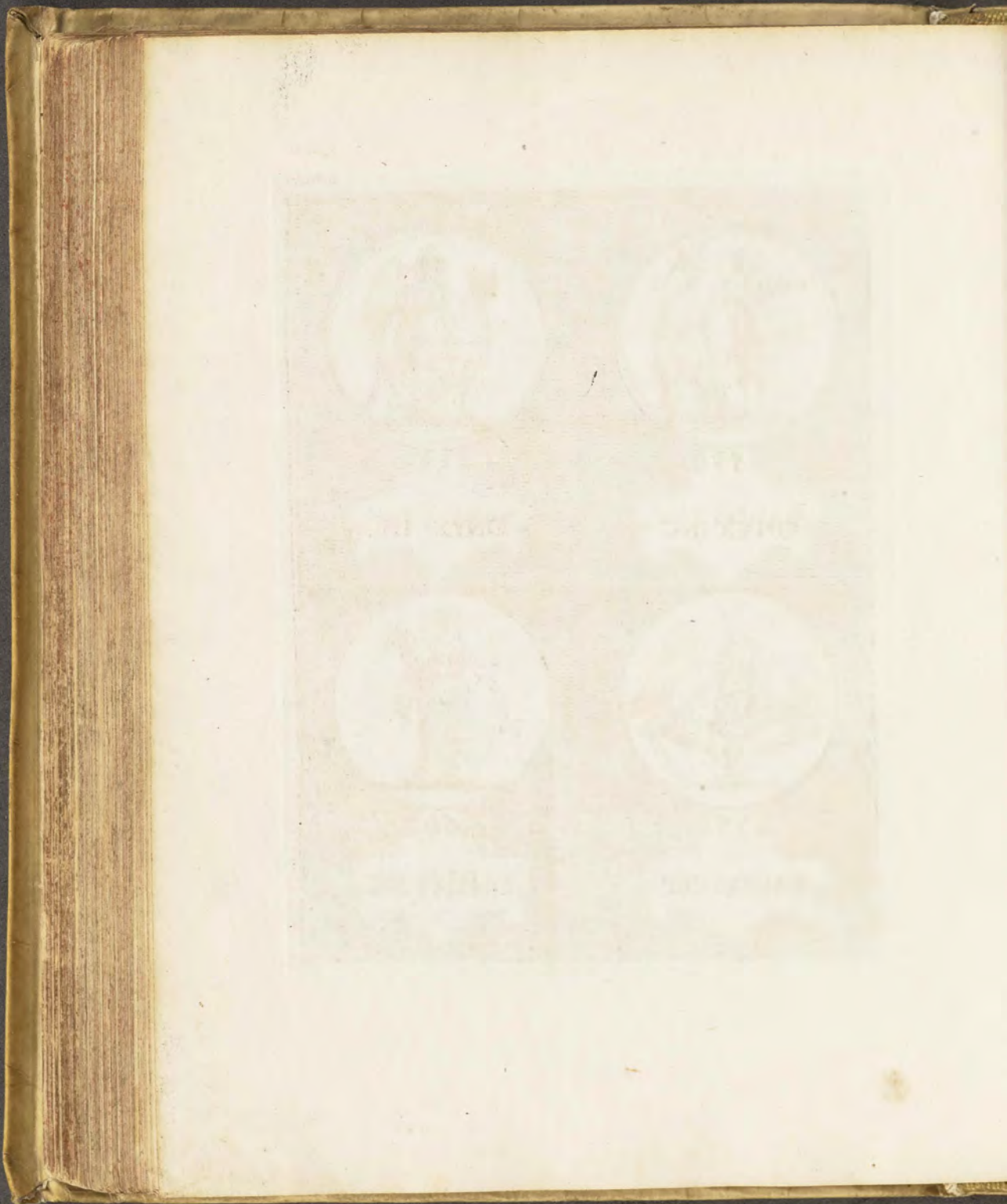
55

SARDA INC

56

SARDA INC

57

ONYX INC

58

ONYX INC

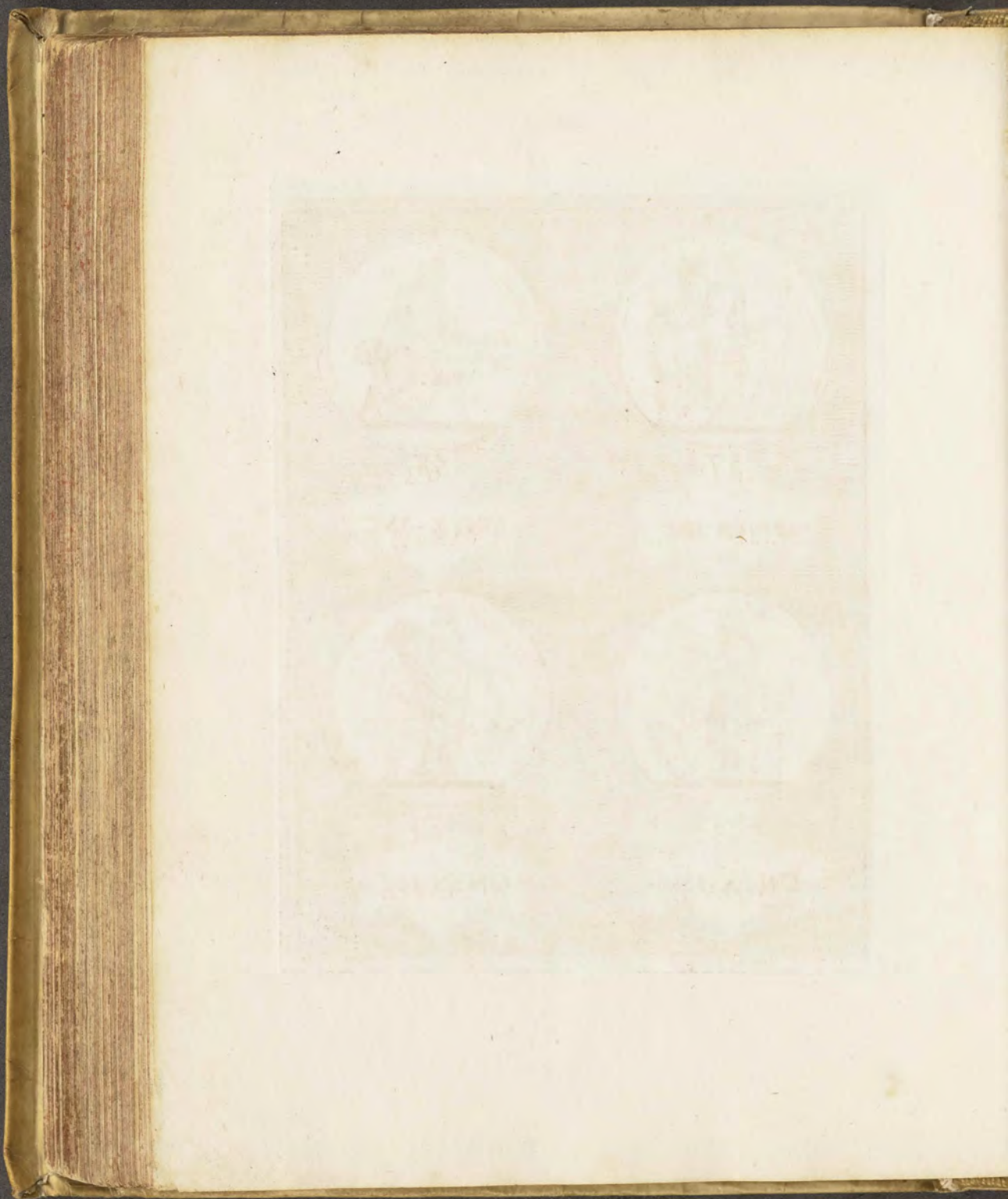
59

ONYX INC

60

ONYX INC

61

HELIOTROP
INC.

62

CYANEA INC.

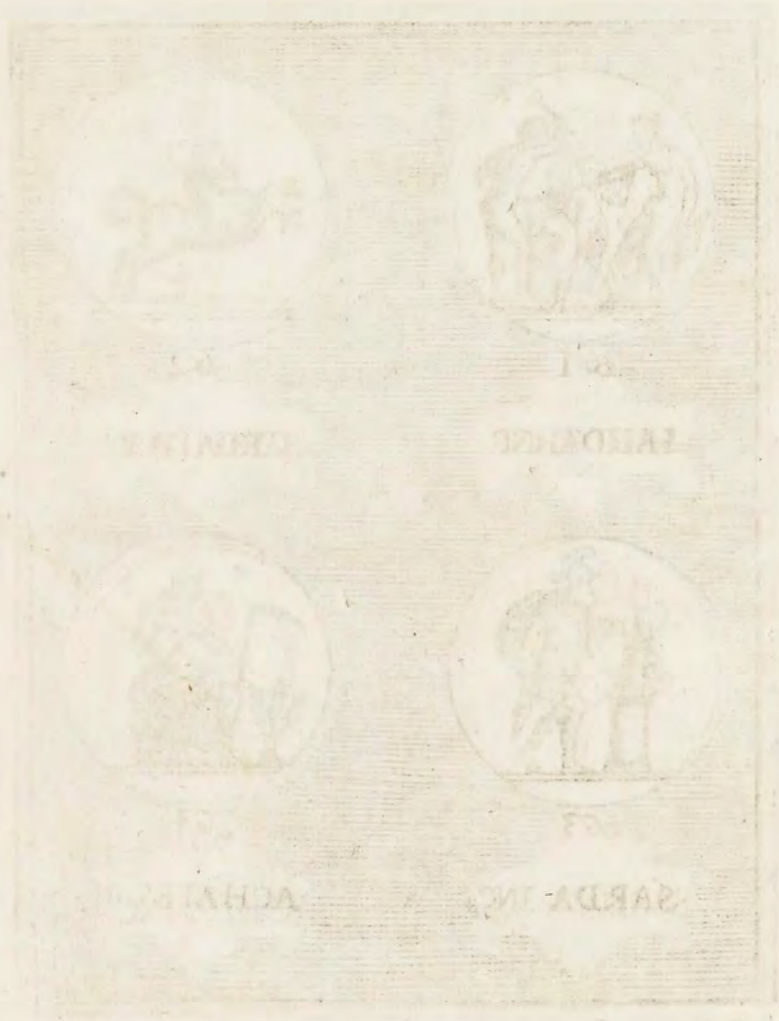
63

SARDA INC.

64

ACHATES INC.

ALHAI

SARDA IN

SARDA IN

ALHAI

ALHAI

SARDA IN

SARDA IN

ALHAI

65

SARDA INC

66

SARDA INC

67

SARDA INC

68

SARDA INC

69

ONYX INC

70

ONYX INC

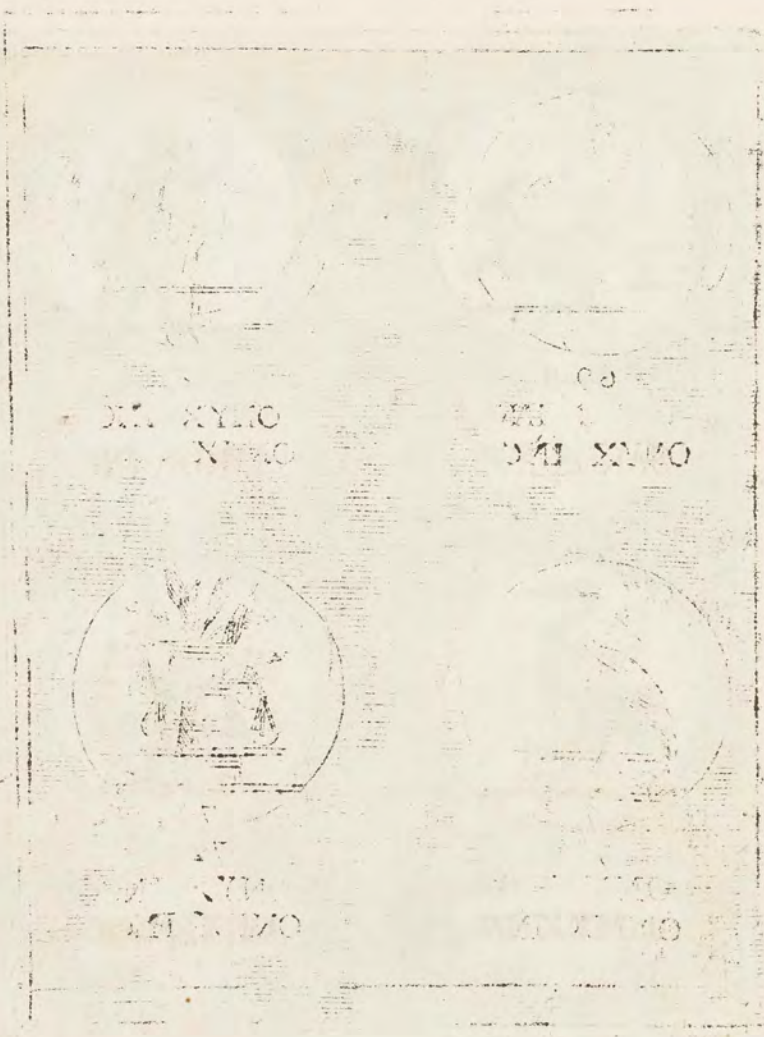
71

ONYX INC

72

ONYX INC

73

SARDA·INC

74

SARDA·INC

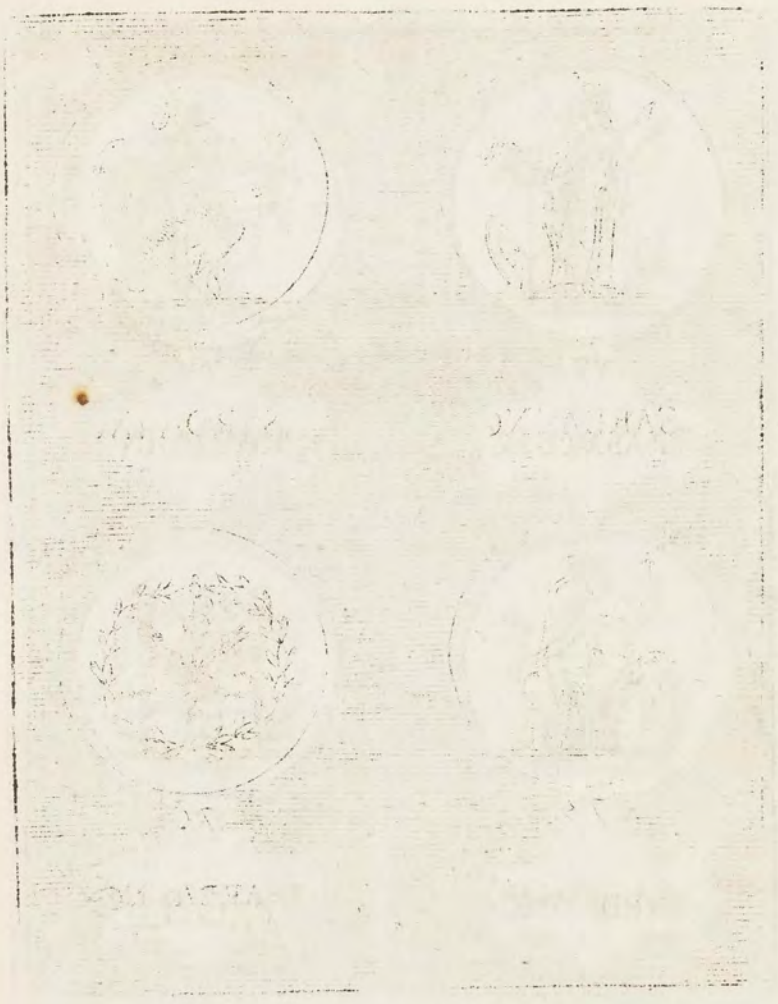
75

SARDA·INC

76

SARDA·INC

77

PRASMOS IN^c

78

PRASMOS IN^c

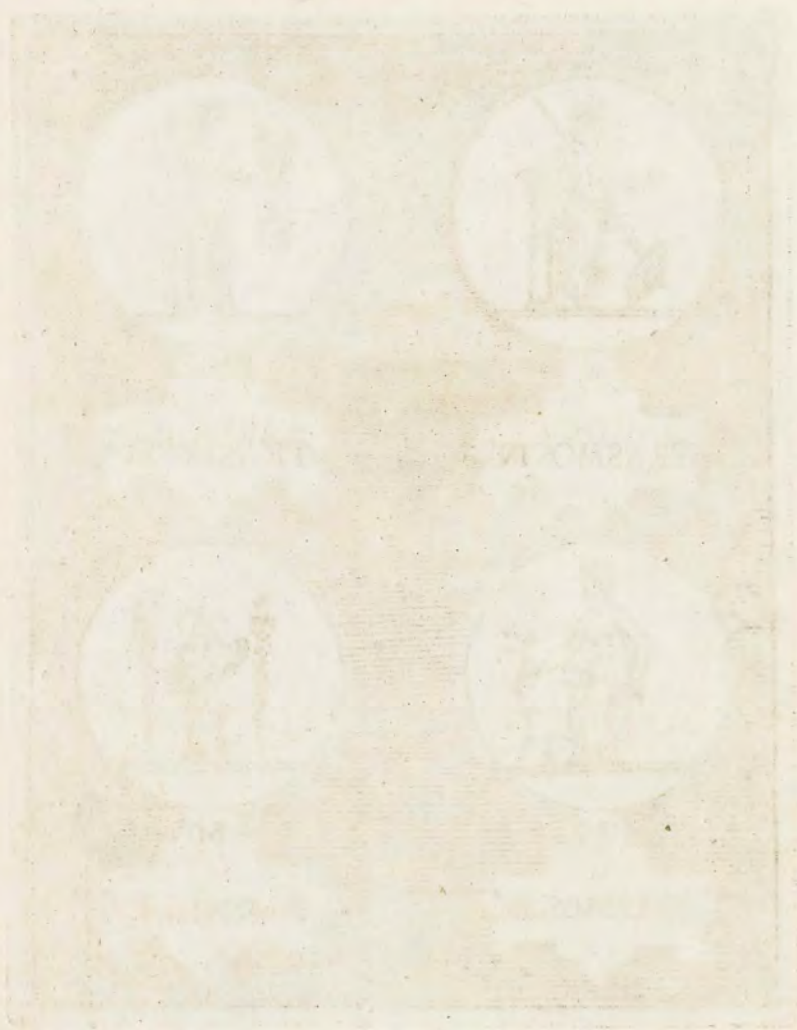
79

PRASMOS IN^c

80

PRASMOS IN^c

81

SARDA·INC

82

SARDA·INC

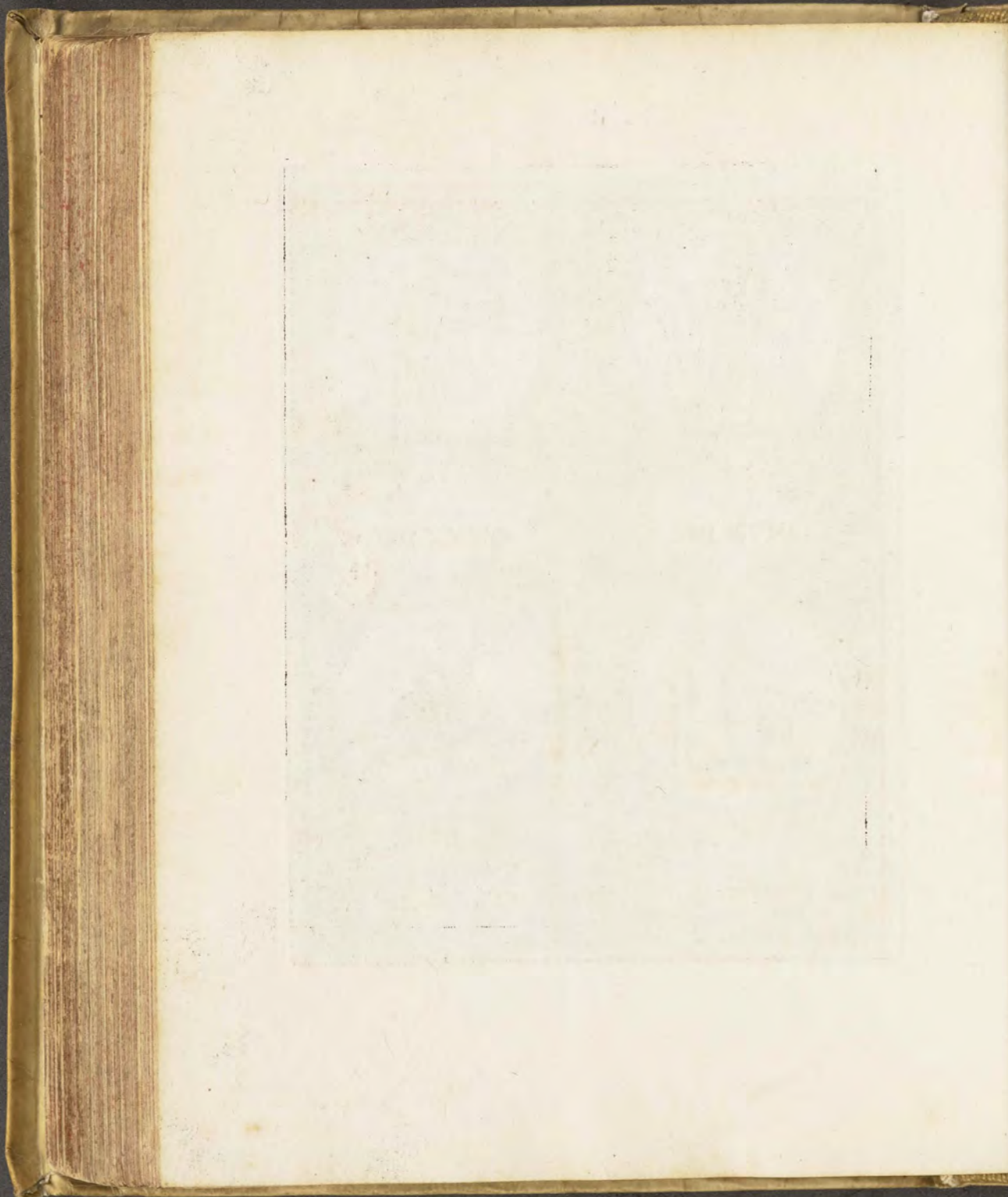
83

SARDA·INC

84

SARDA·INC

85

ONYX INC

86

ONYX INC

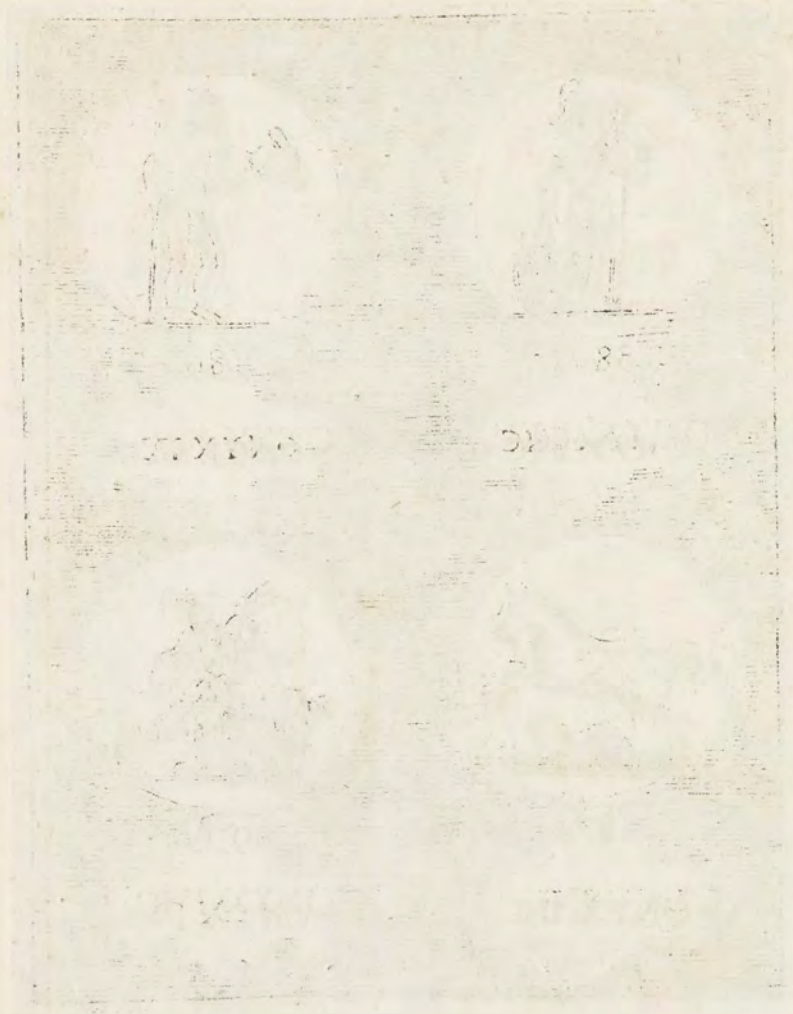
87

ONYX INC

88

ONYX INC

89

ONYX INC

90

ONYX INC

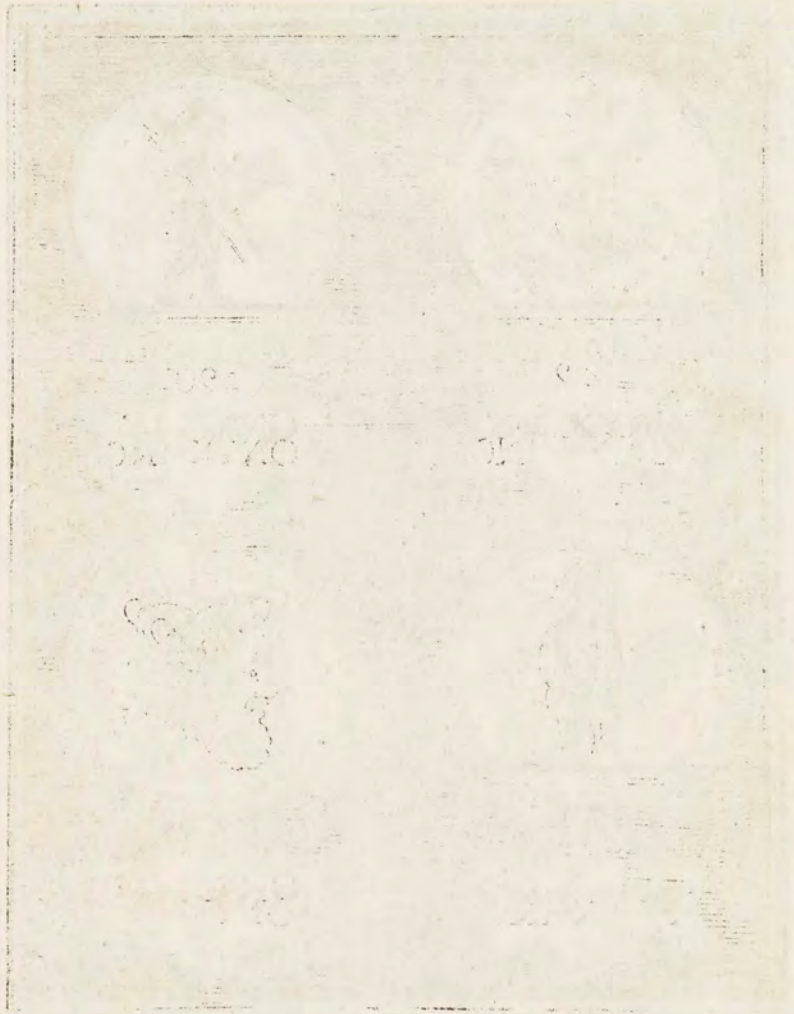
91

ONYX INC

92

ONYX INC

93

ONYX INC

94

ONYX INC

95

ONYX INC

96

ONYX INC

97

ACHATES. INC

98

ACHATES. INC

99

ACHATES. INC

100

ACHATES INC

101

SARDA INC

102

SARDA INC

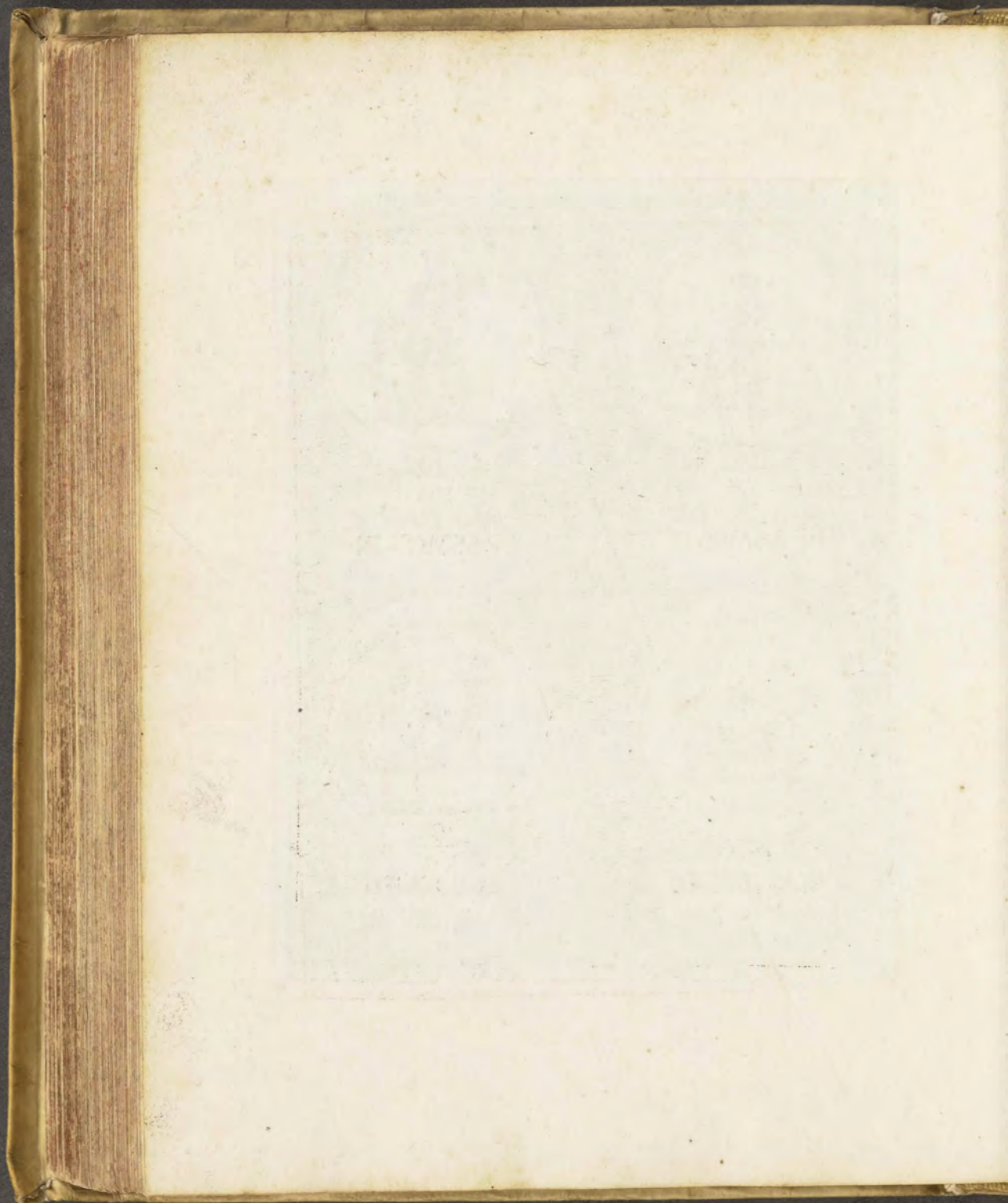
103

SARDA INC

104

SARDA INC

105

PRASMOS INC

106

PRASMOS INC

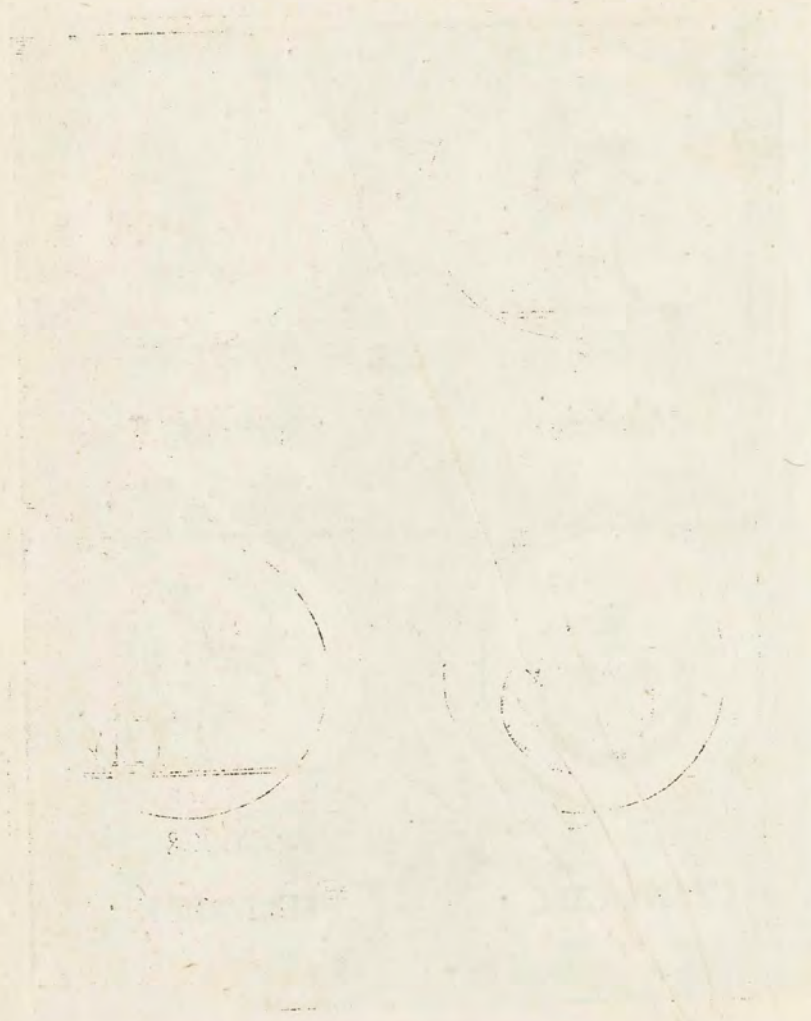
107

CYANEA INC

108

HELIOTROP INC

109

ONYX INC.

110

ONYX INC.

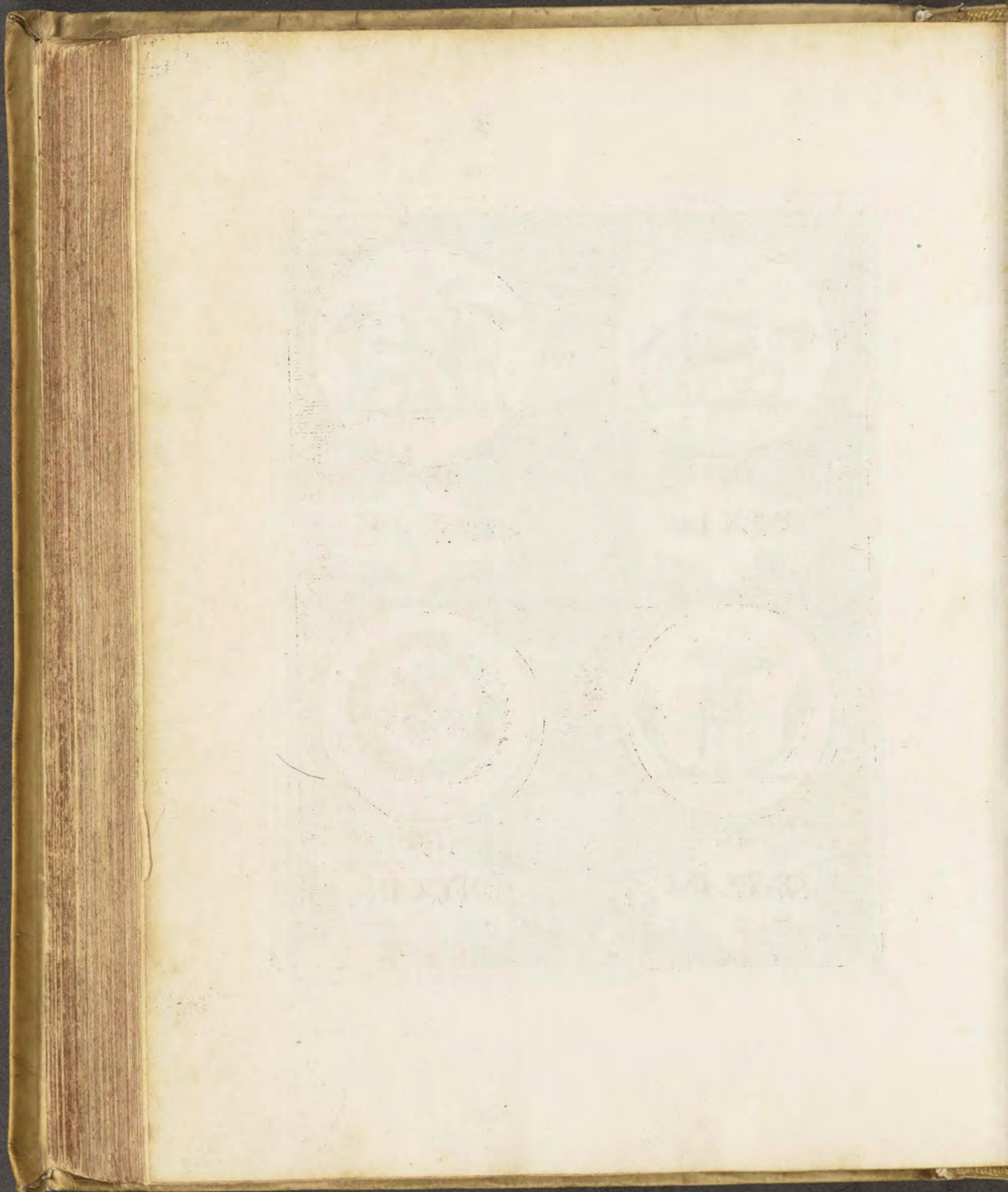
111

ONYX INC.

112

ONYX INC.

121

ONYX INC.

122

ONYX INC.

123

ONYX INC.

124

ONYX INC.

125

SARDA INC.

126

SARDA INC.

127

SARDA INC.

128

SARDA INC.

ST. JOHN

ST. JOHN

113

ONYX INC.

114

ONYX INC.

115

ONYX INC.

116

ONYX INC.

117

ONYX INC

118

ONYX INC

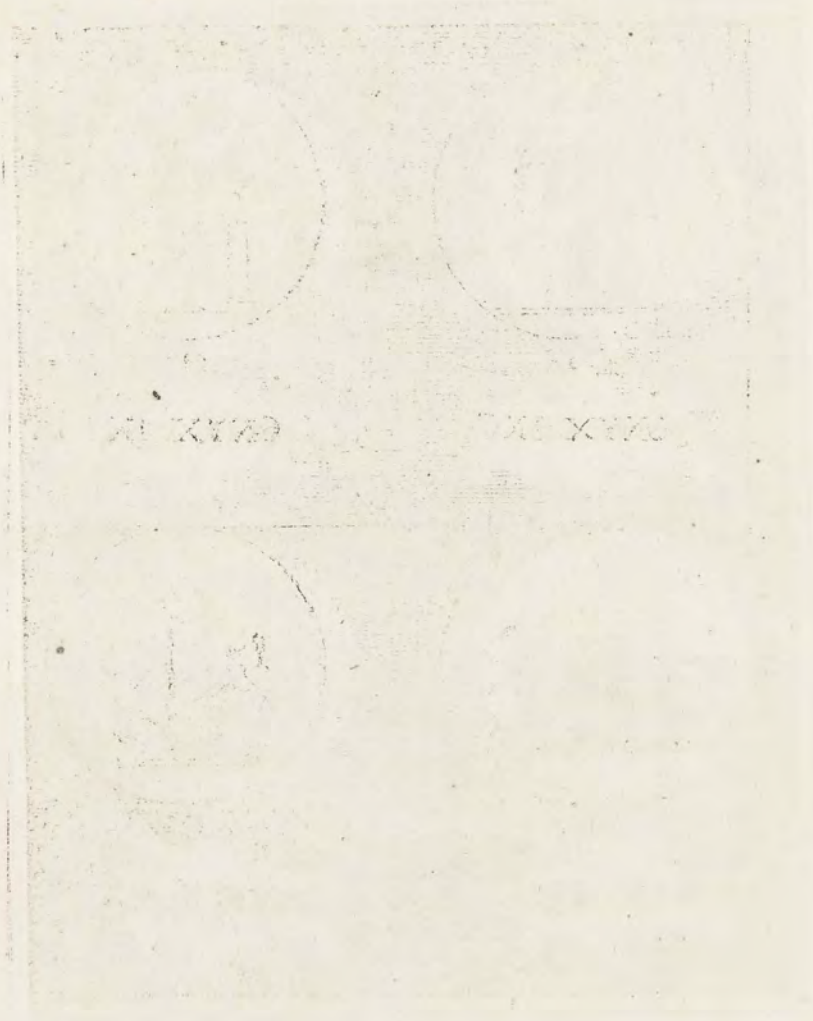
119

ONYX INC

120

ONYX INC

141

CYANEA INC

142

CANEA INC

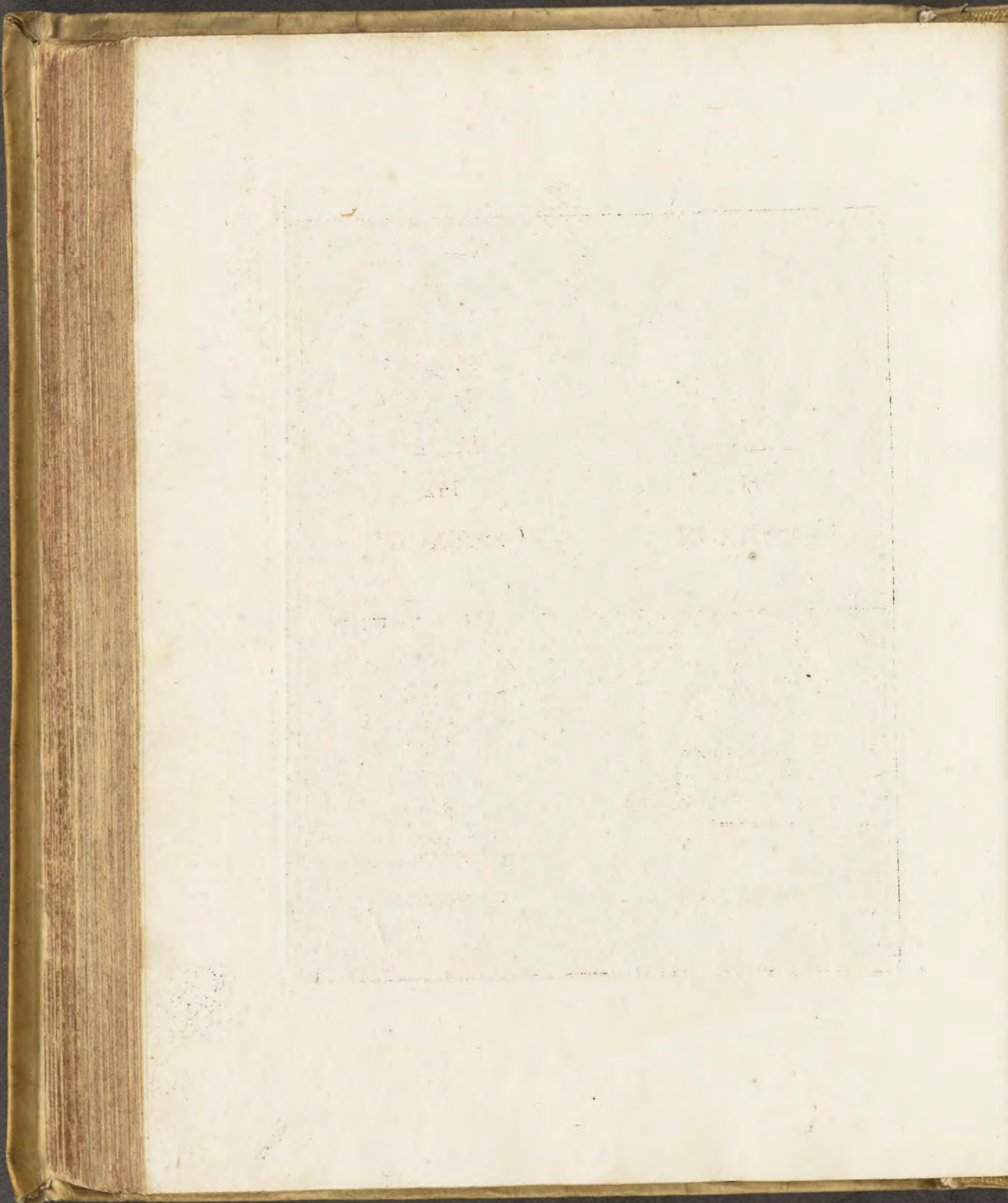
143

CYANEA INC

144

CYANEA INC

133

SARDA · INC ·

134

SARDA · INC ·

135

SARDA · INC ·

136

SARDA · INC ·

137

HELIOTROPIA.
INC

138

HELIOTROPIA
INC

139

ACHATES . INC

140

ACHATES . INC

129

ACHATES .INC

130

ACHATES .INC

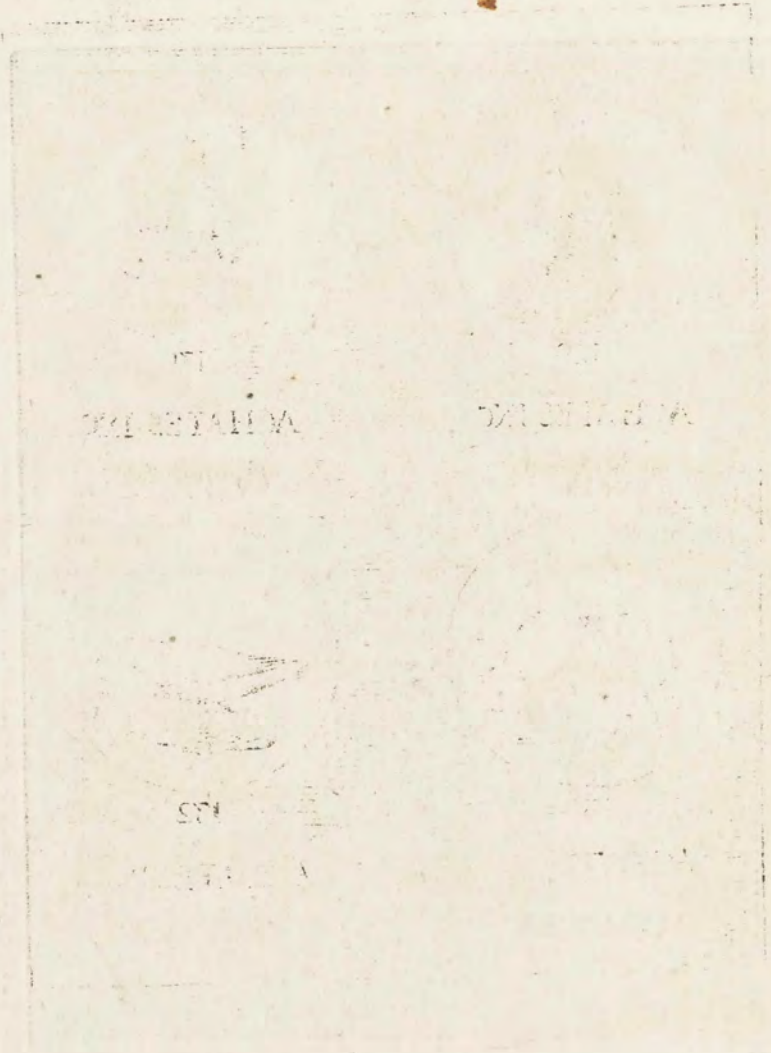
131

ACHATES .INC

132

ACHATES .INC

I45

ACHATES
EXCIS

I46

ACHATES
EXCIS

I47

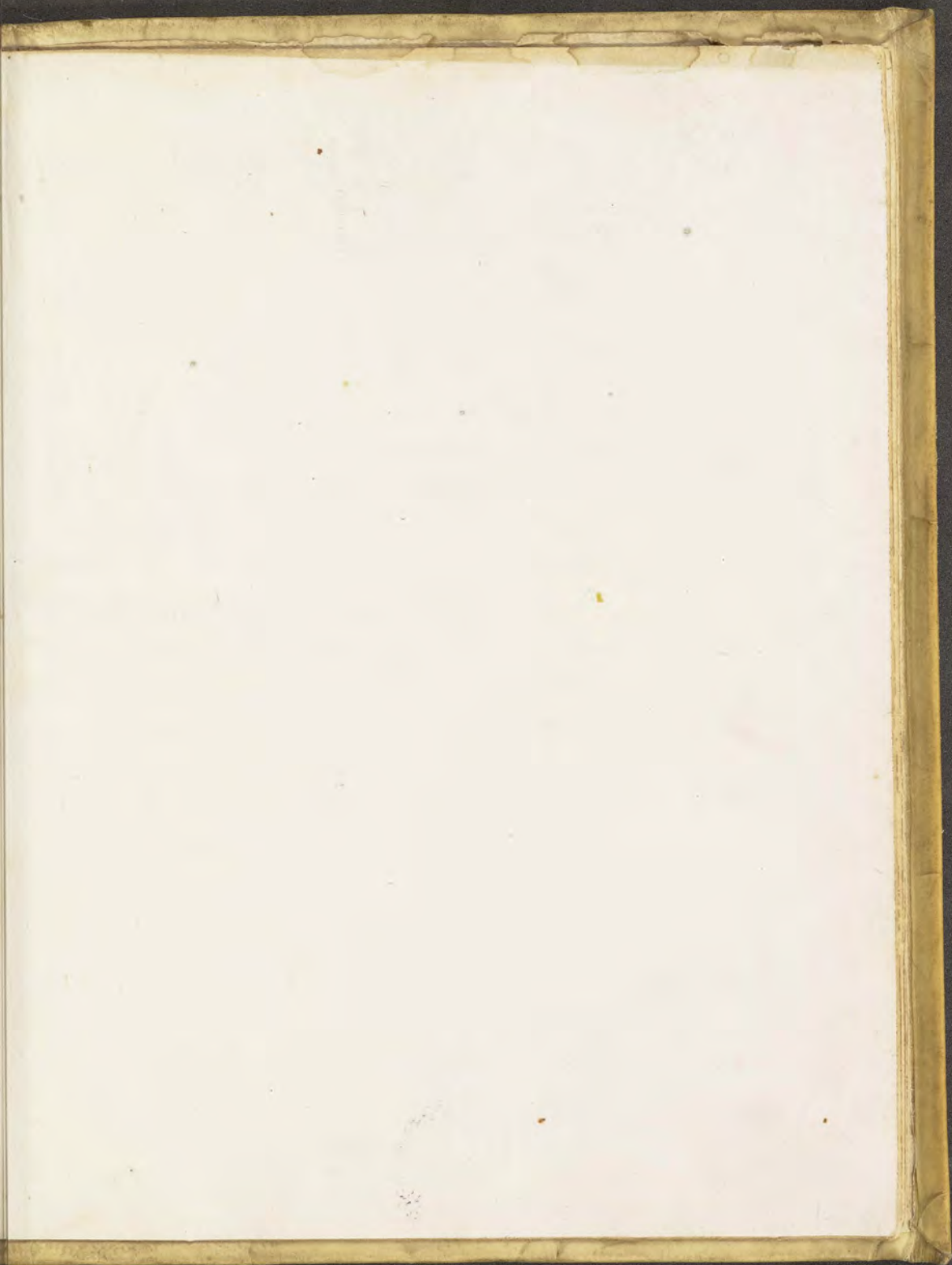
ACHATES
EXCIS

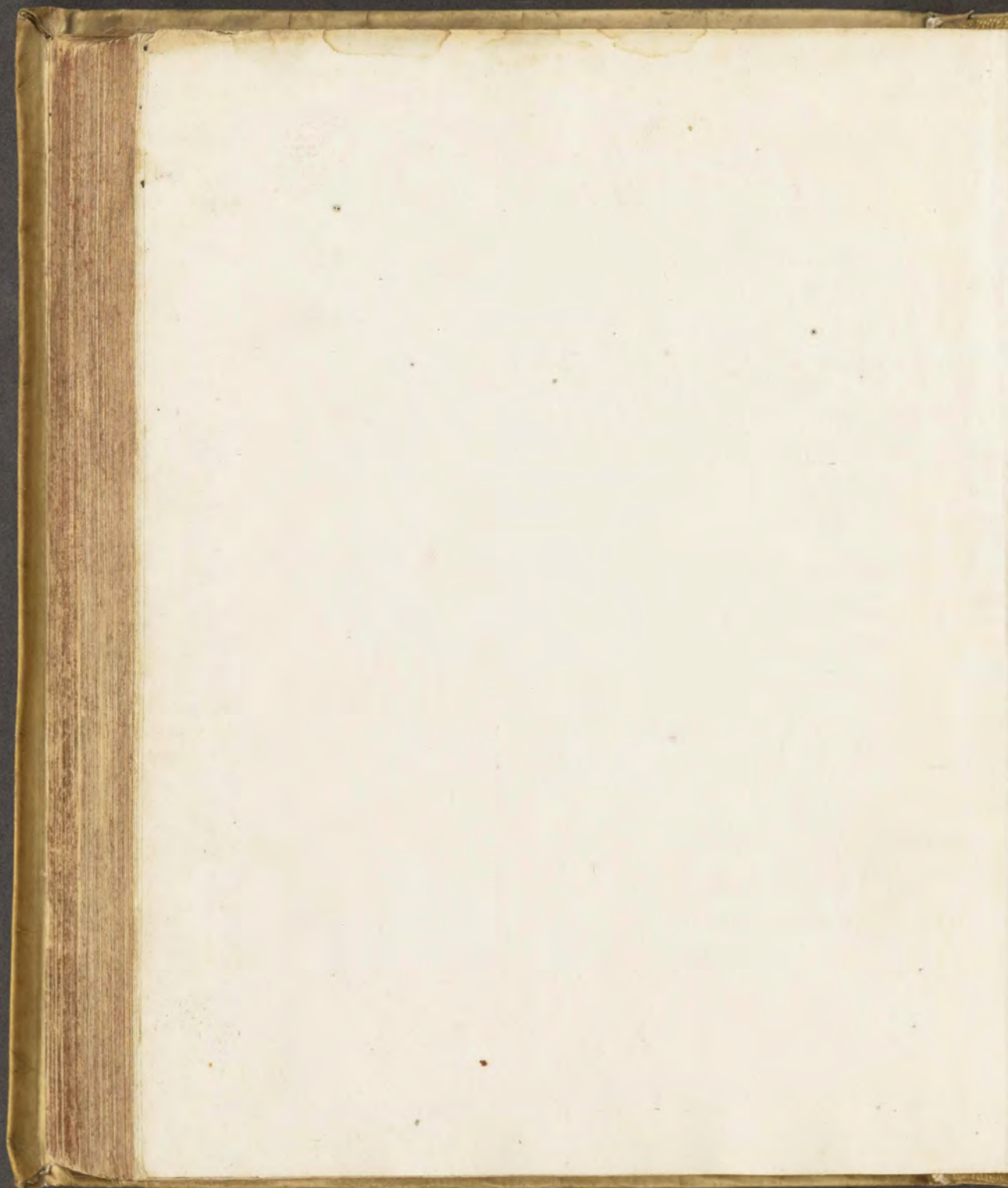

I48

ACHATES
EXCIS

A B R A H A M V S

proface

G O R L Æ V S

CANDIDO DACTYLIOTHECÆ

S V Æ L E C T O R I.

ACTENVS, Amice Lector,
re ipsa magis quam sermo-
nibus figuras annulorum,
gemmasque, & quæ in iis
consideratione tua digna

videbantur, exhibuimus tibi: in quibus
fortasse tam omnibus nos satisfecisse cer-
tum est, quam nondum satisfecisse nobis.
Ad alios enim quod attinet, aliquid neces-
se est quiuis hac in parte tribuat nobis,
cum nulli possit amplius. Nec enim me-
tuendum fuit mihi ne quis hoc argumen-
tum aut præoccuparet, aut ante nos inua-
deret. Ipsi vero quod ne ita quidem satis-
fecerimus nobis, ingenuitatis nostræ, &

★

cando-

candoris est, quo etiam fortasse meremur
tuum: cum tantum ad summam operis to-
tius perfectionem deesse putemus, quan-
tum soli nos, ex iis quæ apud nos latent, iu-
dicare possumus. multa enim quæ luce do-
nari merebantur, alij vel tomo vel tempo-
ri reseruauimus. Quod ipsum tamen ne-
quaquam vitio meo factum, qui prodigus
potius in promouendis literarum studiis,
quam parcus tenaxque esse soleo, vt omni-
bus probe innotuit, quibus aut ego aut
mea. Sed enim uero partim penuriâ scul-
ptorum, partim aliis de causis, vt & supra
in Epistola editioni huic præfixa monui,
quid daturus sim aliquando verius, quam
quid nunc dederim ostendere libuit.
Cuius quidem culpæ idem ego periculum
omne depono, nisi abunde quicquid præ-
termisum est a me suppleri possit. Demo-
nax glorianti cuidam eiusdem se artis in-
inuentotem πρώτων ἔ μόνον esse; acute re-
sponde-

spondebat, εἰ μὴ πρῶτον, ἔ μόνος εἰ ἢ μόνον,
ἔ πρῶτον. Nos vero ne hoc quidem, quod
plerique in maxima laudis parte ponunt
sufficere nobis arbitramur, si primi hæc
tractasse dicamur, nisi etiam secundi si-
mus. Non quod aliis quicquã præreptum
hac in re velimus: aut cuiquam eadem fe-
licius tractandi viam intercludamus: Sed
vt æquum lectorem nõ modo habeamus,
verum etiam si fieri possit demereamur.
Cæterum cum illud præstare, quod a no-
bis ipsi exigimus, eius sit verius qui in vm-
bratica rerum contemplatione, & desidi-
e literarum torpescit, quam qui publicis
quotidie distringitur muneribus; aliis re-
linquemus quod optari possit; nobis quod
ad nominis nostri existimationem, publi-
camq. vtilitatem sufficere reseruabimus.
Abunde autem non tibi modo sed & no-
bis satis factũ putabimus, si libro sequenti,
ea quæ vel hic desideraueris tu, vel nos ad

pleniorē porro operis consummationem è *ἑμεῖω* nostro suppeditare possumus exhibuerimus. Ibi namq. non antiquitates modo cum historia nostras, numismata cum annulis, annulos cum gemmis, sed & singula inter se diligentissime conferemus. Cum enim nudæ rerum harum considerationes per se, vel nihil quibusdam, vel parum ad pleniorē authorum vtriusque linguæ intellectum conferre videantur, operam dabimus vt ex hac duarū rerum, nummorum annulorumq. diligenti comparatione tertium quid nascatur HISTORIARVM LVX plena. Cum autem quod in Annulis a nobis præstitum est, primā nobis numismatum editionem vindicare non possumus, quod proximum tamen est præstabimus, & in *ἀνεκδότοις* tantum nostra versabitur industria. Porrò cum artes omnes inter se disciplinæque tanquam Homérica quadam catena cohæreant, fatum

hoc

hoc peculiare Antiquariorum est, ut vni
scientiæ prodesse nō possint, quin ad aliam
quamuis tantundem lucis accedat. Non
dicam hic quantum sæpenumero Dio,
Plutarchus, Appianus, Polybius, Liuius,
& qui in parte Liuiiani operis admirandus
est, magnus ille dicendi magister Halicar-
nassensis Dionysius, vno, non raro, ad
locum quenuis obscurissimum numis-
mate adhibito illustrari possit. sed vel in
vno Tranquillo, ne longius recedamus,
quantum ad accuratam Historiæ Roma-
næ cognitionem hæc nostra *κειμήλια*, con-
ferant; demonstrari posse confido. Et ta-
men hoc si a nobis tentaretur, magni tan-
tummodo operis præludium, & solidio-
ris studij specimen futurum esset. Nec
enim in duodecim Cæsarum illorum *150-*
εἰαν opes nostras quæ ad Romanarum an-
tiquitatum scientiam spectant, nisi mire
prodigi effundere possemus. Annulorum

porro tam ferreorum, æneorum, argenteorum, quam aureorum, qui in hac Dactylitheca nostra, aut verius Dactylithecæ nostræ parte priori repræsentantur, numerus ad centum sexaginta sex excurrit. Gemmæ vero sunt centum quadraginta octo, quæ omnes numeris suis seorsim distinctæ sunt. Vnum tamen est, de quo monendum te maxime putavi, a via nimirum quam in ipso operis exordio ingressi sumus, non deflexisse nos, præterquam in expositione illa, quam singulis annulis subiunxeramus. eam nos in postremis aliquot circa finem paginis, cum satis sit præiuisse, lectori harum rerum perito per se expendendam reliquimus. Quem valere iubemus : & nostra æqui bonique consulere optamus.

IDEM

DANIEL HEINSIVS

sub nomine auctoris.

E I D E M.

HACTENVS in digito, Lector studiose, moramur,

Et digitus tantum scribere iussit opus.

Vindicat hunc totum, pars corporis illa, laborem:

Nec satis est: posthac plurima, plura latent.

Annule te, ferrumque tuum testabor & aurum,

Gemmaque, Romana quam tenuere manus,

Non ego possessas educam in lumina merces,

Alterius nunquam munere diues ero.

Annule noster amor, sed iam non Annule noster,

In manibus cunctis, Annule noster, eris.

Annule te primas in Vita misimus auras.

Tu domino reddas, quod dedit ille tibi. (strum est.

Iam quoque cunctorum quod munus es, Annule, no-

Hoc etiam, nostro munere, munus habes.

Annule, te magno dominus sibi vindicat are,

Sed tamen ille suas omnibus emit opes.

Sint aliis priuata: domus res publica nostra est,

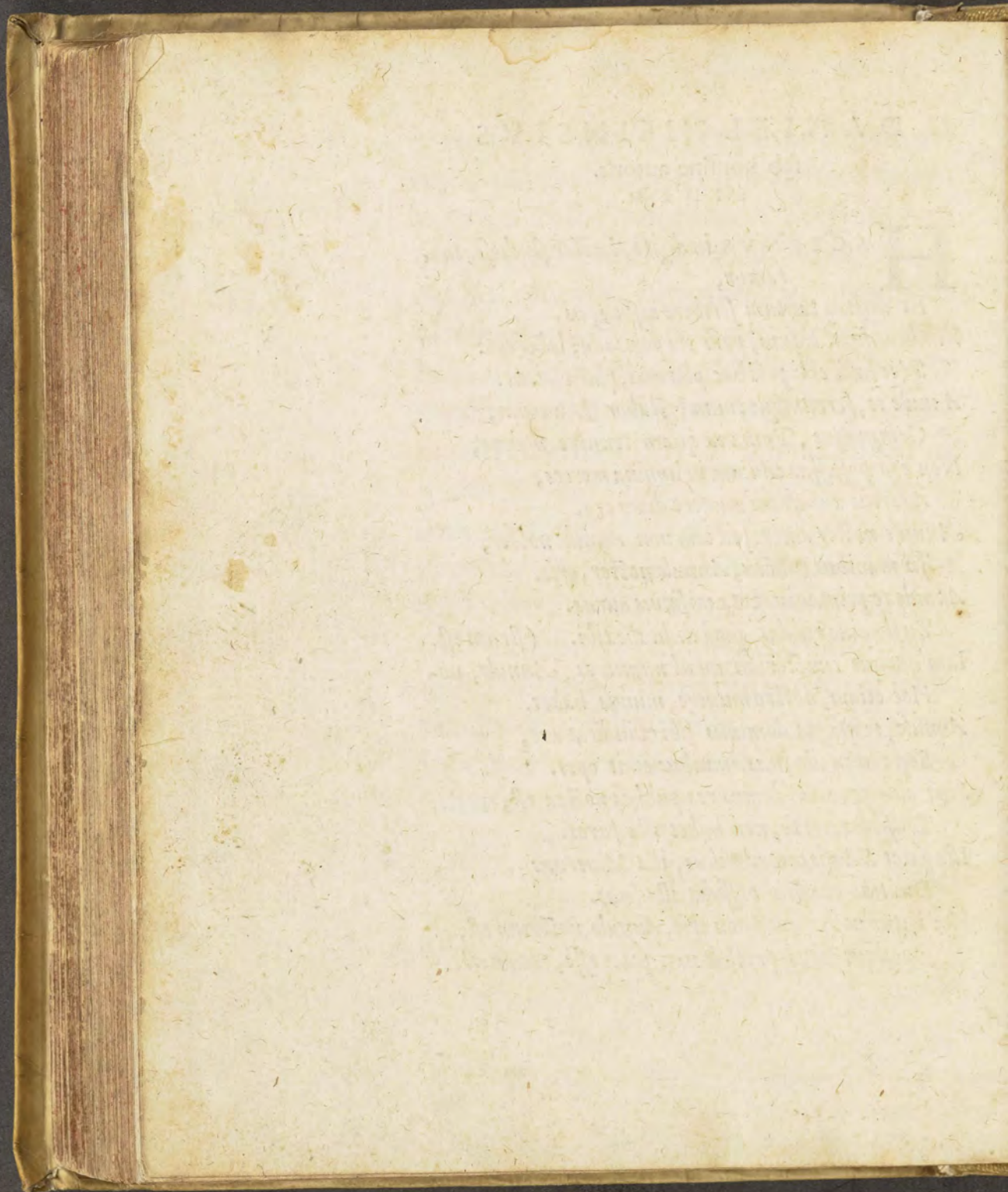
Difficiles, certè, non habet illa fores.

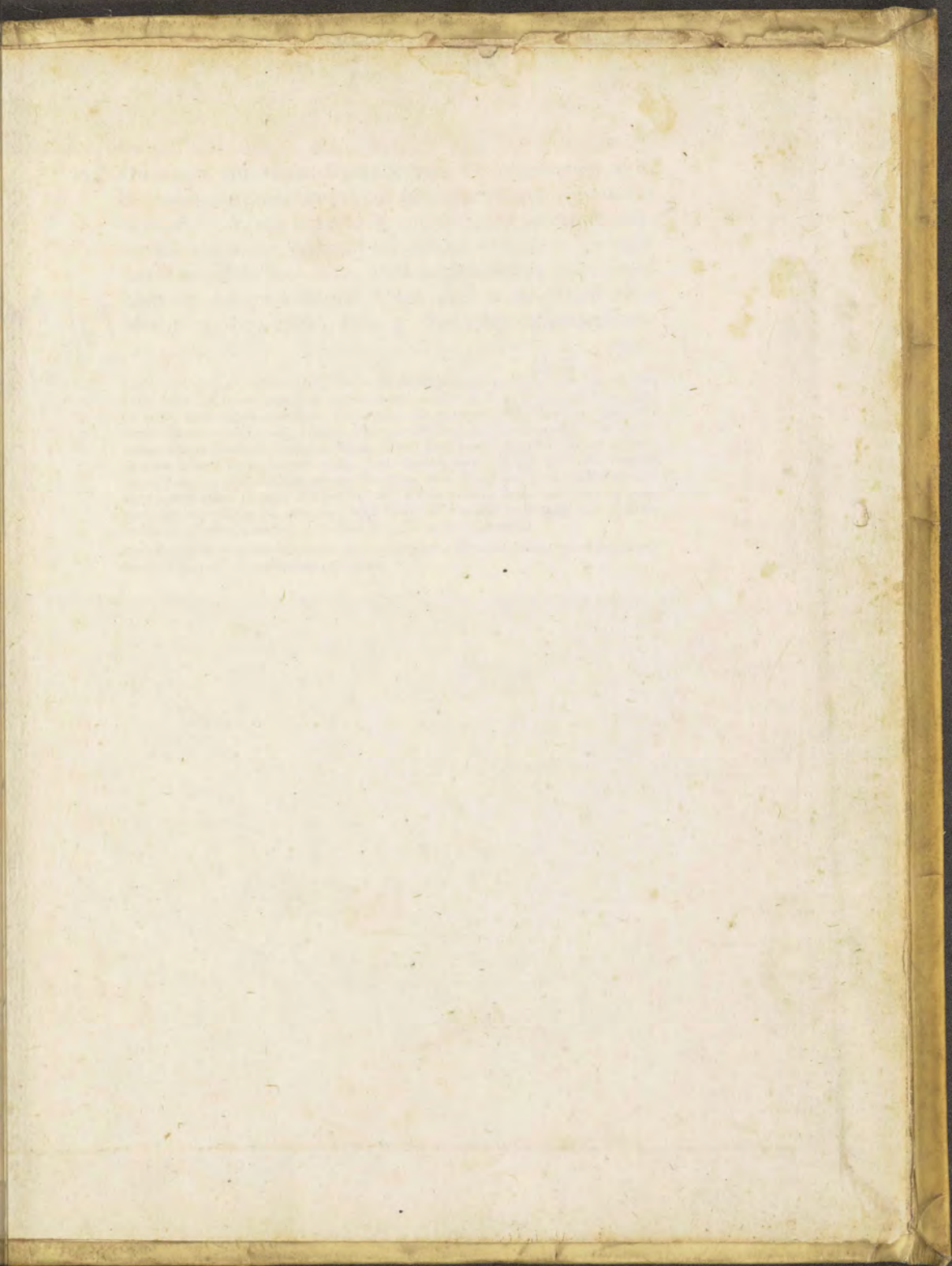
Illapatet Musis communibus, illa Mineruæ:

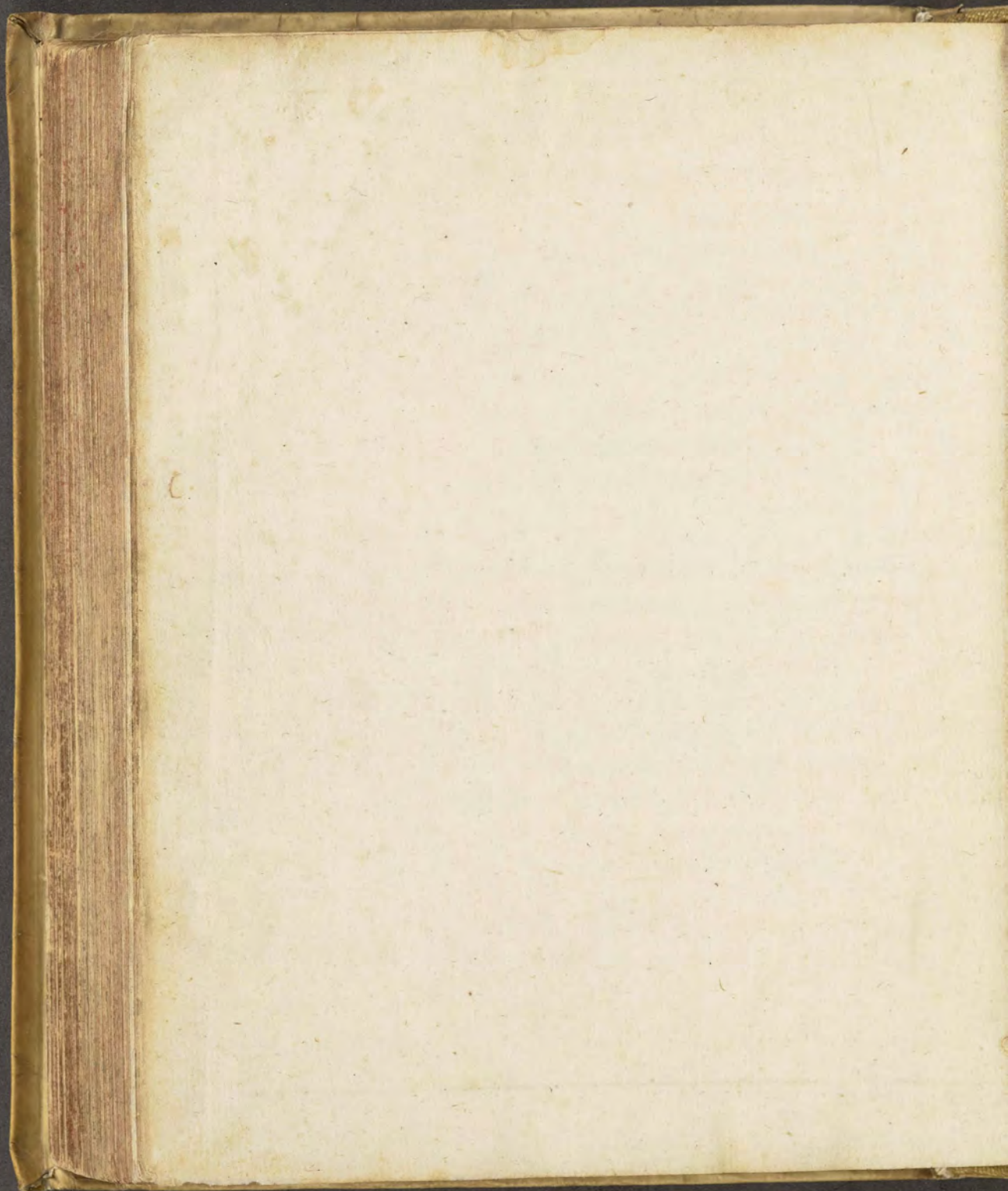
Diuitias cunctis possidet illa suas.

Hoc igitur noster quod non eris, Annule, nostrum est,

Quodque meus posthac non potes esse, meum est.

137. GORLÆUS, ABRAHAM. Dactyliotheca seu annulorum sigillarium quorum apud priscos tam græcos quam romanos usus. E ferro aere argento & auro promptuarium. Accesserunt variarium gemmarum quibus antiquitas in sigillando uti solita Scalpturæ. Med smukt kobberstukket titelblad og talrige kobbere. Uden sted & år (Delft eller Nürnberg 1600-1601). Lille 4°. Samtidigt helpergament.

..... 750.-

9/24/69
137

Brunet II, 1671. - Graesse III, 120. - *Originaludgaven af den første trykte bog om dette emne.* Med 196 illustrationer på kobberstukne tavler, de fleste med 2 på hver, samt 37 tavler med 148 illustrationer. De smukke stik gengiver såvel ringe som deres indlagte dekorationer. »It is the earliest work upon this subject that has come to my knowledge« (King. Antique Gems and Rings. 1872). Med hensyn til trykkested og -år hersker der blandt bibliograferne nogen tvivl. Graesse nævner Lugd. Bat. eller Delphis 1601, Foppens. Bibl. Belgica nævner Nürnberg 1600. Van Goerle var sin tids berømteste matematiker og siges at have haft den største samling af antikke ringe og gemmer, der nogensinde har eksisteret. Med forord af Worstius og et langt digt af Hugo de Groot. Portræt mangler, men ellers komplet og fint eksemplar.

Original edition of the earliest printed book on this subject. Portrait missing, but otherwise complete and fine copy. In contemporary full vellum.

